

Riksdagens protokoll

2005/06:93

Torsdagen den 23 mars

Kl. 12.00 – 13.30
14.00 – 18.14

Protokoll
2005/06:93

1 § Justering av protokoll

Justerades protokollet för den 17 mars.

2 § Särskild debatt om ungdomsarbetslösheten

*Särskild debatt om
ungdomsarbetslösheten*

Anf. 1 Statsrådet HANS KARLSSON (s):

Herr talman! Det är Centerpartiet som har begärt debatten i dag – förmodligen för att belysa en angelägen fråga, nämligen vad som kan göras för att öka ungdomarnas möjlighet till arbete.

Förmodligen har man också gjort det för att Centerpartiet ska få tillfälle att beskriva sitt förslag, som ger arbetsgivare möjlighet att sparka ungdomar under 26 år utan motivering. Det är samma förslag som hundratusentals franska ungdomar, och fackföreningarna, nu protesterar mot dag efter dag, som vi kan se i tv. Den franska borgerliga regeringen inför nu detta för att minska arbetslösheten.

Det är sant att ungdomsarbetslösheten är hög också i Sverige, men den är inte lika hög som i Frankrike. Arbetslösheten bland ungdomar är i alla lägen dubbelt så hög som den totala arbetslösheten. Det vet vi genom erfarenhet. Det gäller såväl i låg- som i högkonjunktur. Inget exceptionellt har hänt i det här arbetsmarknadsläget. Vi har, och har haft, en hög arbetslöshet. Det har vi haft de senaste åren. Då har vi också en hög ungdomsarbetslöshet.

Ungdomsarbetslösheten är emellertid långt ifrån så hög som när Centerpartiet och de borgerliga regerade senast. Då, 1993, var 18 % av ungdomarna arbetslösa. I dag är det 13 %. Det är ändå fem procentenheter lägre.

Det är viktigt att ägna särskild kraft åt att bekämpa arbetslösheten bland ungdomar. Det är allvarligt om ungdomar börjar sin yrkeskarriär med långa tider av arbetslöshet. Därför har 27 000 ungdomar nu insatser via arbetsförmedlingen. Därför sätts insatser in för alla ungdomar senast efter tre månader. Av de 64 000 ungdomar som i dag är arbetslösa är det dock endast 4 000 som är långtidsarbetslösa. 1 000 av dem har varit arbetslösa i mer än två år. Den genomsnittliga arbetslöshetstiden för ungdomar är ungefär sex månader, medan den genomsnittliga tiden för övriga är ett och ett halvt år.

Det är många som blir arbetslösa, men det är också många som hittar jobb relativt snabbt. Nu sjunker arbetslösheten bland ungdomar liksom även totalt. Nu stiger också sysselsättningen. Vi har en bra situation på den svenska arbetsmarknaden att se fram emot de närmaste åren.

Nu kommer vi i vårbudgeten från regeringen med en stor samlad satsning på ungdomar som rör hela deras livssituation, från boende till hälsa, utbildning och arbetsmarknad. Vi kommer att göra en kraftig ökning av sommarjobben. Vi kommer att införa betalda resor för att söka arbete för ungdomar, flera platser i kvalificerad yrkesutbildning och ökade möjligheter till folkhögskoleutbildning för de ungdomar som inte har gått gymnasiet. Det här ska läggas till de lärlingsplatser, den akademikerpraktik och de andra ökade arbetsmarknadspolitiska insatser som vi införde den 1 januari i år. Vi har också gjort en stor satsning på högskolan, inte minst de senaste tio åren med 100 000 fler platser.

Dessutom kommer vi att ändra LAS för att begränsa möjligheten till visstidsanställningar. Det är någonting som många ungdomar, särskilt unga kvinnor, tvingas till år efter år och som hindrar dem från att få egen bostad, att få hyreskontrakt, att få lån och att få telefonabonnemang. Vi ska förbättra deras situation när det gäller anställningstryggheten.

Det som den borgerliga alliansen har att erbjuda i detta läge är sänkt a-kassa och låglönestrategi. Vi har läst att Maud Olofsson i Dagens Nyheter för ett par veckor sedan tyckte att lönerna är för höga för ungdomar. Ni i den borgerliga alliansen står för en kraftig nedrustning av arbetsmarknadspolitiken. Det blir med er politik 90 000 färre arbetsmarknadspolitiska insatser. Det betyder 90 000 fler arbetslösa. Ams ska bli kvar, säger ni. Det blir mer som en bokstavskombination, säger jag. Det blir ett Ams utan innehåll. Det blir inte mycket kvar till ungdomssatsningar med er arbetsmarknadspolitik. Nu driver som sagt dessutom Centerpartiet tillsammans med arbetsgivarorganisationen Svenskt Näringsliv att arbetsgivarna utan motivering ska få sparka alla ungdomar under 26 år.

Det är, herr talman, en politik som är enkel att förstå. Det är klassisk högerpolitik. Den är tydligt uttryckt, men den är fullständigt förödande inte minst för våra ungdomar.

(Applåder)

Anf. 2 ANDERS G HÖGMARK (m):

Herr talman! Jag tycker att det är bra att vi har fått den här möjligheten att diskutera en av de stora frågorna nu och givetvis framåt i valrörelsen, nämligen ungdomsarbetslösheten.

Det pågår en debatt ute i Europa om det åldrande Europa. Hur ska vi kunna klara framtidens försörjning med den ålderspyramid som vi ser växa fram? För de många ungdomar som kanske ser det här, som tar del av diskussionerna och som själva står i arbetslöshetsköerna kan den diskussionen framstå som något egendomlig. Varför diskuterar man problemet med att få fram arbetskraft när tiotusentals ungdomar i Sverige och miljoner på den europeiska kontinenten inget hellre vill än att jobba? Men regeringarna skapar på olika sätt med felaktig politik alltför dåliga förutsättningar för de jobben.

Jag har själv i Europarådet förra året presenterat en bred översikt över ungdomsarbetslösheten i Europa. Det är skrämmande läsning – en berättelse

telse om hur miljoner ungdomar bara vill en sak, nämligen att få en bra utbildning, att kunna göra sin entré i vuxenvärlden och att kunna försörja sig.

Sverige utgör som sagt inget undantag. Man kan alltid diskutera detaljer om någon procent hit eller dit. Men den stora bilden är densamma; vi har katastrofalt hög ungdomsarbetslöshet även i vårt land trots att ekonomin går för fullt. Just på den punkten brukar statsråden vara väldigt intresserade av att tala om hur bra det går för Sverige. Men i detta välgående Sverige har ungdomarna mycket svårt att komma in.

Det finns, herr talman, som jag uppfattar det fyra grundbultar för att man över huvud taget ska lösa de här frågorna och ge förutsättningar att förbättra situationen. Det är inte att hoppa in med *ad hoc*-lösningar, att ha en samlad bild på ungdomsvärlden och att presentera utspel fem månader före valet. Det är ganska symptomatiskt att den samlade bilden på hur ungdomar har det kommer fem månader före valet, när det förmodligen blir lite för hett under fötterna för Socialdemokraterna.

Det finns fyra grundbultar som jag tycker är helt avgörande.

För det första måste ungdomsskolan ge unga människor en bra grund att gå vidare. Där har alltså regeringen brustit kolossalt. Jag kommer tillbaka till det.

För det andra måste man ha ett blomstrande näringsliv, som sjuder av aktivitet, inte minst bland de mindre företagen. Många nya företag ska startas och befintliga företag växa. Det är helt avgörande för att unga människor ska komma in på en arbetsmarknad.

För det tredje gäller att mötet mellan arbetsgivare, de som efterfrågar arbetskraft, och de som söker jobb kommer till stånd och blir effektivare. Där finns grava brister i dag. Det finns bra arbetsförmedlingar, men det finns också mycket dåliga arbetsförmedlingar.

För det fjärde måste vi ha ett regelsystem som gör att arbetsgivarens vilja och önskan att anställa inte försvåras av problem, att ungdomars vilja att ta ett tillfälligt jobb inte förhindras av regelsystem som gör att man drar sig för detta.

Dessa fyra grundbultar är väsentliga.

Man kan då börja med den första biten, herr talman. Det här är en samlad strategi, där man ser helheten. Det är inte en politik som ska lanseras fem månader före ett val, i oron över att ungdomsväljarna eventuellt skulle svika regeringen – det har de anledning att göra – utan det är en politik som ska vara genomtänkt.

Från alliansens sida driver vi en genomtänkt politik på det här området, just i akt och mening att man ska se lite längre än precis till efter valvakorna. Ungdomsskolan har skändligen misslyckats, herr talman, med att lägga grunden för en bra start i livet. Från alliansens sida har vi tre väsentliga drag i utbildningssystemet. Det första är en utbildning som ska vara studieförberedande. Den andra biten ska vara yrkesförberedande. Den tredje biten ska vara någon form av lärlingsutbildning.

Vi presenterar detta just med anledning av att så många ungdomar lämnar grundskolan utan fullgångna betyg – ungefär 25 %. Ett stort antal ungdomar lämnar gymnasieskolan utan fullgångna betyg. Man behöver inte vara alltför insatt i politiken eller alltför intuitivt lagd för att begripa att detta är vuxenvärldens sämsta erbjudande till en ung generation, att inte erbjuda ett utbildningssystem som passar olika former av talanger

och färdigheter, utan förvägra dem möjligheten och rätten att studera vidare, att utbilda sig för ett yrke eller för en vidare karriär inom mer teoretiska ämnen.

Det är en ödets ironi, herr talman, att det är så svårt för praktiskt lagda människor, att de som kanske har fått handens gåva i dag i stort sett förvägras rätten, av just någon som kallar sig arbetarregering, att fördjupa sig, utveckla sig eller lära sig ett praktiskt yrke. De hänvisas alltid till detta: Tänk nu på att du väljer något som är högskoleförberedande!

Herr talman! Det är, som sagt, en ödets ironi att den så kallade arbetarregeringen förvägrar praktiskt lagda människor en gedigen yrkesutbildning. Man måste alltid snegla på att man kanske ska läsa vidare på universitet och högskola. Därför måste man få den här utbildningen, studieförberedande, yrkesförberedande och lärlingsutbildning.

Vi måste se till att näringslivet blommar och får många nya företag. Kvinnliga företagare anställer ofta kvinnor. Unga företagare anställer ofta ungdomar. Företagare med invandrarbakgrund vill gärna satsa på att anställa familjemedlemmar och kolleger med den språkliga bakgrunden. Där finns nyckeln.

Det är de här komponenterna, de fyra grundbultarna, herr talman, som måste vara basen för en långsiktig strategi för att möta ungdomsarbetslösheten och ge unga människor en bättre start i livet. Det är vuxenvärldens ansvar. Och domen över vuxenvärlden från de unga blir tung om vi inte lyckas med detta. Alliansen har ett recept på detta.

Anf. 3 AXEL DARVIK (fp):

Herr talman! Jag vet att många ungdomar har en gnagande oro för arbetslösheten. Jag var på ett yrkesgymnasium i Landskrona, Selma Lagerlöfskolan, och där hade vi en diskussion om den globala utmaning som Sverige står inför. Mycket av diskussionerna handlade om landet Kina, ett land där två tredjedelar av världens datorer, kopiatorer, mikrovågsugnar och dvd-spelare tillverkas. Där finns det 263 miljoner fasta telefoner och 270 miljoner mobiler. Där används 30 % av allt kol, 36 % av allt stål och 55 % av all cement. Arbete i Kina är billigt. Skulle vi sänka oss till deras nivå skulle en Ericssonanställd ingenjör endast få 5 000 kr i månaden, och en metallarbetare i Oxelösund skulle få ungefär en tusenlapp per månad.

En av killarna uttryckte lite grann i desperation: Det här går inte. Vi får aldrig några jobb. Alla företag bara flyttar. Jag ville inte hålla med honom. Vi kommer inte att vara billigare, men vi kan vara bättre.

Herr talman! Att vara bättre handlar väldigt mycket om kunskap. För ett år sedan kom rapporten *Made in Sweden*. Den har tagits fram av en rad prominenta personer från facket, forskarvärlden och företag. De sammanfattar sitt budskap i nio viktiga punkter. Sju av punkterna handlar om utbildning. Det visar kanske hur viktig utbildning är för att vi ska kunna behålla företag i Sverige, för att vi ska kunna bekämpa arbetslösheten och för att vi ska kunna klara av den globala konkurrensen.

Men var finns förslagen från regeringen att göra någonting åt vår utsatta situation? Problemen finns ju. En fjärdedel av gymnasisterna klarar inte av sin utbildning.

Då säger jag: Vad vi behöver göra är att vässa yrkesutbildningarna. Vi skulle behöva riktiga teknikcollege eller yrkeshögskolor. Vi skulle

behöva ett alternativ för dem som inte vill satsa på akademiska studier att lära sig ett yrke praktiskt. Men några sådana förslag har jag inte sett från regeringen.

Arbetslösheten bland unga akademiker har också rusat i höjden på senare år, trots att Socialdemokraterna ofta skryter om hur bra det går för Sverige.

Vad jag tror behöver göras är att skapa kontakter mellan högskolans studenter och deras framtida arbetsgivare. Det borde vara självklart att alla studenter hade praktik minst ett antal månader under sin utbildning. Kravet på obligatorisk praktik tas också upp som en av de viktiga punkterna i rapporten.

Praktik för unga arbetslösa eller studenter ger dem möjlighet till kontakter, referenser och framtida arbetsplatser. Det ger företagen insikt i vilka viktiga kunskaper som de unga akademikerna eller studenterna besitter. Det ger också högskolan en feedback på hur utbildningarna kan göras ännu bättre och vassare.

Ointresset för praktik från regeringen är talande. Det finns inte ens några ordentliga siffror på hur många studenter som har praktik under sina studier. Det enda vi vet kommer från en studie som gjordes 2002 av Sveriges Förenade Studentkårer. Den visade att endast en liten del, ungefär 50 000 studenter, har praktik. Då ska vi veta att samma år blev 9 000 ingenjörer av med sin obligatoriska praktik på grund av en förordning som kom.

Var finns förslagen för att möta den globala utmaningen och ungdomsarbetslösheten? En del kanske tycker att frågan är retorisk, och det kan jag hålla med om, herr talman. Men jag har ändå svaret. Vi liberaler har förslag att komma med för att möta ungdomsarbetslösheten, och vi är verkligen otåliga att få genomföra dem. Vi tror att Sverige och våra ungdomar kan bli vinnare i globaliseringen.

(Applåder)

Anf. 4 STEFAN ATTEFALL (kd):

Herr talman! Mitt uppe i en internationell högkonjunktur är arbetslösheten på rekordhöga nivåer. I går kunde vi också läsa att LO-ekonomerna spår att arbetslösheten kommer att bita sig fast på fortsatt höga nivåer i år och öka nästa år. Så ser det ut när Göran Persson firar tio år som statsminister.

Allra värst drabbas de som inte har fått in en fot på arbetsmarknaden. Ungdomar är en sådan grupp. Ungdomsarbetslösheten har ökat med 30 % sedan förra valet. I Stockholmsområdet har arbetslösheten bland unga ökat med 50 %. I åldersgruppen under 30 år är så många som 109 000 unga människor arbetslösa. Det är lika många som de som bor i Umeå kommun, en av Sveriges större kommuner.

Arbetsmarknadsminister Hans Karlsson säger då: Vi har en bra situation på arbetsmarknaden. Vilken verklighet lever Hans Karlsson i?

Att nästan var tredje ungdom som vill eller kan arbeta inte får möjlighet till det är ett problem i sig, men arbetslösheten har också, särskilt långtidsarbetslösheten, betydande sociala konsekvenser. En rapport från Ungdomsstyrelsen visar att andelen unga som har symtom på psykisk ohälsa har ökat under senare år. Apotekets försäljning av antidepressiva medel till ungdomar har ökat markant, både till unga kvinnor och unga

män. Lina säger i Aftonbladet i dag: Arbetslösheten gjorde mig sjuk. Att vara arbetslös är ut och är in tär så mycket på självförtroendet att man blir deprimerad, känner sig helt värdelös, att man inte duger och börjar tvivla på sin egen förmåga. När vi talar om ungdomsarbetslösheten talar vi alltså om ett utanförskap som kan få förödande konsekvenser.

Herr talman! Under mandatperioden har vi kristdemokrater flera gånger påpekat regeringens passivitet i arbetsmarknadsfrågor. I samma takt som arbetslösheten har ökat har arbetet i riksdagens arbetsmarknadsutskott minskat. Det borde vara tvärtom.

Vad gör då regeringens ansvarige, Hans Karlsson? Den 19 maj 2004 skrev arbetsmarknadsministern att han satt som mål att halvera ungdomsarbetslösheten till slutet av augusti. Han skrev: Genom ökade insatser är vi nu en bra bit på väg, och vi kommer att nå målet.

Hur har det gått? Som jag sade har ungdomsarbetslösheten ökat med 30 % sedan förra valet. Sedan förra året då det här löftet ställdes ut om halverad ungdomsarbetslöshet har fler ungdomar drabbats av arbetslöshet, inte färre. En liten marginell minskning har skett av den öppna arbetslösheten, men desto fler är nu i olika Amsåtgärder. Inför valet har vi förstått att det ska bli en massa nya arbetsmarknadspolitiska program och platser där. Men den socialdemokratiska regeringen och Ams har inte ens lyckats fylla de platserna. Enligt arbetsförmedlarnas egna bedömningar kommer man inte att klara av det hela, bland annat beroende på att regelverket är så krångligt. Regeringen misslyckas alltså både med att få ned den totala ungdomsarbetslösheten och att införa valet gömma undan den öppna arbetslösheten i olika åtgärder i den omfattning som man hoppats på.

Det har också beskrivits av andra talare här att inte ens arbetslösheten för välutbildade ungdomar har minskat. Tvärtom har långtidsarbetslösheten bland akademiker ökat. Det gör också att flera fackliga organisationer, till exempel Saco, har agerat på egen hand med nya avtalslösningar med arbetsgivare och genom att starta egen arbetsförmedlingsverksamhet med hjälp av bemanningsföretag. Man upplever inte att Ams klarar av sin uppgift.

Herr talman! Kristdemokraterna lade för ungefär ett år sedan fram ett fempunktsprogram för att motverka den skenande ungdomsarbetslösheten. Det var att låta bemanningsföretagen få ansvar för arbetslösa ungdomar och testa deras utmaning i arbetsmarknadspolitiken, att stoppa förslag som fanns i förslaget till ny skolplan om slopade yrkes- och studievägledare, att införa en ordentlig lärlingsutbildning i gymnasieskolan och även inom arbetsmarknadspolitiken, nystartsjobb för ungdomar med slopad arbetsgivaravgift och utvecklad ungdomspraktik. Till det kan vi lägga generösare, inte sämre som nu föreslås av regeringen, möjligheter till visstidsanställningar, vilket underlättar för alla, även ungdomar, att just komma in på arbetsmarknaden.

Herr talman! Slutligen vill jag säga några ord om den socialdemokratiska regeringens planer för framtiden. Det kom nyligen ett förslag om lagstadgad rätt till heltid. Kritiken mot utredningsförslaget kommer såväl från fackligt håll som företagarehåll. För inte så länge sedan sågade till och med Ams förslaget. Ams framhåller att de unga som vill in på arbetsmarknaden riskerar att fastna i arbetslöshet och bidragsberoende om förslaget blir verklighet. Deltids- och visstidsanställningar är ofta in-

gången till arbetsmarknaden, och den tendensen ökar, skriver Ams i sitt remissvar. Företag i branscher där deltidstjänster är relativt vanliga sänder samma signaler. Många ungdomar börjar sin yrkeskarriär genom säsongarbete inom turistnäringen, i en affär eller på en hamburgerrestaurang. Om de deltidsarbetsstillfällena försvinner försvinner också en naturlig ingång på arbetsmarknaden för ungdomar.

Därför, slutligen, blir frågan till arbetsmarknadsminister Hans Karlsson: Tror du att en lag om heltid leder till att fler eller färre ungdomar får in en fot på arbetsmarknaden? Det är en viktig fråga att få svar på i dagens debatt.

Anf. 5 CAMILLA SKÖLD JANSSON (v):

Herr talman! Först vill jag slå fast att arbetslösheten i allmänhet och ungdomsarbetslösheten i synnerhet är ett allvarligt samhällsproblem som får konsekvenser både på individnivå och samhällsnivå, både på kort sikt och på lång sikt. Det är ett politiskt problem, och det är vi som har ansvaret för att rätta till det.

Hitintills har ingen i debatten berört själva kärnfrågan, nämligen att det i Sverige sedan början av 1990-talet förs en politik som inte går ut på att alla ska ha arbete. I stället förs det en politik som bygger på nyliberala teorier som säger att det ska finnas en viss arbetslöshet. Det är ju inbyggt i den politik som förordas av socialdemokrater, miljöpartister och den borgerliga alliansen.

Konjunkturinstitutet gör kontinuerligt beräkningar för att visa på var arbetslösheten ligger. Fakta är att med dagens ordning är det helt omöjligt att ens komma i närheten av full sysselsättning. Det är svårt, förmodligen omöjligt att ens nå delmålet 4 % arbetslöshet och 80 % sysselsättningsgrad.

Det är själva kärnfrågan. Det är det som gör att vi sedan början på 1990-talet konstant har en hög arbetslöshet, år ut och år in, oavsett om det är högkonjunktur eller lågkonjunktur. Det är det som också gör att det efterhand utkristalliseras vissa grupper som har svårt att få fotfäste på arbetsmarknaden. Ungdomar är en sådan grupp som vi diskuterar i dag. Invandrare är en annan grupp. En tredje grupp är deltidsarbetande kvinnor som används som reservarbetskraft, som en buffert.

Det här problemet kommer att bestå så länge man säger att inflationsbekämpning är viktigare än full sysselsättning. Vi beklagar det från Vänsterpartiet. Vi menar att det första vi har att göra om vi menar allvar med att bekämpa arbetslösheten är att säga att arbete åt alla ska vara det överordnade målet för den ekonomiska politiken.

Men vi är inte där än. Vi har att röra oss inom de EU-anpassade ramarna. Inom de ramarna drivs det politik. Från Vänsterpartiets sida har vi ett batteri med frågor som tar sikte just på ungdomsarbetslösheten som i förstone handlar om generella insatser. Till exempel pratar vi om att vi vill ha stora anställningar i offentlig sektor. Det skulle stärka ungdomars ställning.

Vi har också en rad andra mycket konkreta frågor som handlar om att riva åldersgränsen när det gäller rätt att få arbetsmarknadsutbildning, underlätta arbetspraktik, se till att ungdomar får bättre möjligheter till bidrag för sökanderesa, penningstöd och så vidare. Flera av de förslagen

räknar vi med att vi ska kunna få förverkliga tillsammans med den socialdemokratiska regeringen och Miljöpartiet i kommande vårbudget.

Det har under de senaste två mandatperioderna förts en politik där vi har varit väldigt tydliga med att vi vill se en aktiv arbetsmarknadspolitik och kombinera det med stärkt trygghet i anställning, inte minst för ungdomar. Den politik som Socialdemokraterna, Vänsterpartiet och Miljöpartiet för står i bjärt kontrast till den borgerliga alliansen.

Deras politik står på två ben. Dels har man en rad förslag som syftar till att sänka lönekraven där det mest effektiva är att sänka akasseersättningen. Det kommer att göra att arbetssökande kommer att tvingas att ta jobb till lägre löner än i dag. Det andra benet är att försäkra anställningstryggheten.

Det här konceptet går igen i Maud Olofssons och Centerns radikala – eller man kanske ska kalla det extrema – förslag som presenterades på Dagens Nyheters debattsida för en tid sedan. Där skriver ju Maud Olofsson i klartext att orsaken till ungdomsarbetslösheten enligt Centerpartiet bland annat är att ungdomarna har för höga löner. Då ska man komma ihåg att lägsta lönen för en 20-åring är 12 400 kr. Maud Olofsson och Centerpartiet tycker också att ungdomar har för trygga anställningar. Det är för svårt för arbetsgivaren att sparka ungdomar i dag, och därför har de svårt att komma in.

Det är alltså inte nog för Centern att en ung kvinna i LO-kollektivet har 45 % risk att få en otrygg anställning – 45 % av alla LO-tjejer under 24 år har i dag otrygga anställningar. Det är inte nog att 27 % av LO-killarna under 24 år har otrygga jobb. Nej, Centern tycker att arbetsgivaren ska kunna anställa alla under 26 år på otrygga anställningsvillkor. Utan förvarning och utan att motivera ska man kunna säga till dessa unga människor: Hördu du, tack för i dag! Du kan packa ihop och gå!

Varje gång en anställd under 26 år pratar med sin arbetsgivare kan han eller hon förvänta sig att arbetsgivaren säger tack och adjö. Detta menar Centern och Maud Olofsson är att ge barn och unga framtidstro.

Vad det i själva verket handlar om är åldersdiskriminering. Det är dumpning av anställningsvillkor. Detta är ett förslag som, om det skulle genomföras, skulle göra ungdomar fullständigt rättslösa på svensk arbetsmarknad.

Anf. 6 MAUD OLOFSSON (c):

Herr talman! Tack så mycket för att vi får den här debatten! Jag tror att ungdomsarbetslösheten kommer att bli en av valets viktigaste frågor.

Jag läste i Aftonbladet i morse om Lina, som säger så här: Jag har sökt över tusen jobb – men aldrig varit på en intervju. Jag är beredd att ta vad som helst. Jag sitter inte här och är kräsen precis. Jag vet att jag kan arbeta – bara jag får chansen att visa det.

Detta säger Lina, 24 år och arbetslös. Det som presenteras i Aftonbladet i dag är chockerande och skrämmande. Det är inga nyheter, men det är förfärligt.

Det allra viktigaste vi kan ge våra barn är trygghet och framtidstro. Och det finns många unga i vårt land som behöver en dröm att tro på. Mer än 140 000 ungdomar går helt utan jobb. Vi håller på att förlora en hel ungdomsgeneration till permanent arbetslöshet. Det är ungefär som

om alla i hela Linköping – Sveriges femte största stad – skulle vara arbetslösa.

Just nu sitter gymnasieungdomar över hela landet och pluggar inför de sista proven före examen. Om någon månad kommer de att gå ut och sjunga att ”den ljusnande framtid är vår”. För många unga är det också precis så det känns – som om en värld av möjligheter ligger framför dem. Många av dem kommer också att ta den här energin och investera i en högskoleutbildning, i förhoppningen att utbildningen kommer att löna sig och leda till ett bra jobb.

Samtidigt vet vi att det är någonting helt annat som väntar väldigt många unga. På bara några år har vi sett hur ungdomsarbetslösheten formligen rakat i höjden. Numera är den uppe på samma extrema nivåer som under den värsta krisen på 1990-talet, då vi hade lågkonjunktur och inte högkonjunktur som nu. Enligt Aftonbladets siffror ökade antalet arbetslösa 16–29-åringar med 16 100 förra året. Nästan 110 000 unga är arbetslösa. 5 000 unga är långtidssjukskrivna. Och, mina vänner, 23 500 unga är förtidspensionärer!

Samtidigt har regeringens egen utredare konstaterat att ungas psykiska ohälsa har ökat markant sedan mitten av 1990-talet. Om vi jämför Sverige med andra länder i ungefär samma situation är vi sämst på att ge unga jobb – och regeringen är passiv.

Vad är det för samhälle, vad är det för arbetsmarknad, som inte låter unga människor få in ens en fot i arbetslivet?

Jag är mamma och politiker på samma gång. För mig finns faktiskt ingen viktigare uppgift än att ge unga framtidstro. Varje ung människa har rätt att känna sig behövd. Varje ung människa har rätt att få tjäna egna pengar, flytta hemifrån och bli vuxen. Var och en av er unga har rätt att känna att vuxenvärlden bryr sig.

Vi har föreslagit ett ungdomsavtal som skulle göra det lättare för unga att ta sig in på arbetsmarknaden. Det är ett frivilligt avtal, mina vänner, för både arbetsgivare och ungdomar. Huvudproblemet är ju att många arbetsgivare och företagare tvekar att anställa. Man är osäker på om anställningen lönar sig och fungerar om tiderna försämras. Man är osäker på om man ska hitta rätt person, och därför låter man hellre bli. Det är just för att sänka tröskeln till arbetsmarknaden som vi har föreslagit ett ungdomsavtal.

Vi vill ge alla som är unga, upp till 26 år, rätten att kunna ta ett jobb i upp till två år med något sämre anställningstrygghet. Efter ett års arbete har man kvalificerat sig till både a-kassa och sjukförsäkring och är med i den sociala tryggheten. Efter två år på samma jobb blir anställningen automatiskt ett fast jobb.

Vi vill ge var och en av er möjligheten att ta ett jobb och få en chans att visa vad ni kan. Jag vet nämligen att ni bär på idéer och energi som vi borde kunna ta till vara. Jag vet också att det finns gott om arbetsgivare som skulle vilja anställa er, bara risken inte var så stor.

Jag säger inte att ungdomsavtal är lösningen med stort L. Men det är en väg, av flera, som är värd att pröva. I Frankrike har den här modellen skapat 60 000 nya jobb på bara sex månader. Om vi hade samma modell i Sverige skulle det, omräknat till våra siffror, ge ungefär 8 000 nya jobb åt unga.

Trots allt vad ni säger är det nio av tio företagare i Sverige som säger att de skulle bli mer villiga att anställa om de hade ungdomsavtal. Det visar en färsk undersökning bland 1 750 företagare, både stora och små.

Vi i Centerpartiet är beredda att prova alla kloka tankar för att skapa jobb åt unga. Men detta fnyser Socialdemokraterna åt. Vi vill rasera arbetsrätten, säger man. Vi vill skapa otrygghet. Den största otryggheten, mina vänner, är att stå helt utanför. Det är det som är otryggt. Hans Karlsson pratar hela tiden om oss som har jobb. Det är inte vi som är problemet. Det är alla de som står utanför som är problemet. Låt oss diskutera det i stället för oss som redan har jobb.

Vore det inte rimligt att man i stället för att instinktivt säga nej frågade sig vad en ung arbetslös människa önskar sig allra mest – en arbetsrätt som stänger ute eller en arbetsrätt som öppnar upp?

Vi vill se en bättre gymnasieskola. Vi vill ge studenter möjligheter att praktisera i företag. Vi vill ha fler företagare. Vi vill ha nystartsjobb för unga. Det är flera olika åtgärder, tillsammans med ungdomsavtal, som gör att vi får en bättre arbetsmarknad för ungdomar.

Min fråga till er är: Var finns åtgärderna för att nå de mål som regeringen nu har satt upp om en halverad ungdomsarbetslöshet? Ungdomarna står utanför och väntar på besked från statsrådet.

(Applåder)

Anf. 7 ULF HOLM (mp):

Herr talman! Jag vill börja med att tacka Centern som har tagit initiativ till denna debatt. Det är en bra och viktig debatt.

Anledningen var ju centerledarens artikel på DN Debatt den 3 februari där hon bland annat skriver: "För mig och centerpartiet finns ingen viktigare uppgift än att ge barn och unga framtidstro. De ska känna att de är viktiga och behövda och få en chans att flytta hemifrån och bli vuxna." Visst låter det fint. Jag tror att alla ledamöter och alla partier kan ställa upp på detta.

Men artikeln handlar om någonting helt annat eftersom Centern vill ansluta sig till detta förslag från den franska konservativa regeringen. Vi har alla de senaste veckorna följt hur demonstrationerna blivit större och större och kritiken hårdare och hårdare. Det franska förslaget, som nu Centern vill ansluta sig till, innehåller alltså det här ungdomsavtalet där man ska kunna sparka en person under 26 år på dagen om det inte passar arbetsgivaren.

Vi kan inte ha en arbetsmarknad där arbetsgivaren har ett sådant företräde och godtycke. Vi har faktiskt diskrimineringslagstiftning i Sverige som ska gälla. Vi har från majoriteten precis lagt fram förslag i det här Riksdagshuset om en lag för att stärka skyddet för de föräldralediga, just för att arbetsgivare inte godtyckligt ska kunna avskeda och säga upp som det behagar dem.

Centerns Margareta Andersson, Mauds kollega i arbetsmarknadsutskottet, sade i arbetsmarknadsutskottets debatt den 15 mars att det är möjligt att det inte är världens bästa förslag. Nej, det är helt korrekt. Det är inget bra förslag. Enligt mig och Miljöpartiet är det ett direkt ungdomsfientligt förslag. Det är närmast en krigsförklaring mot den åldersgrupp i samhället som redan i dag har de mest otrygga anställningsformerna.

Det är tyvärr så att närmare 600 000 personer arbetar i tidsbegränsade anställningar på den svenska arbetsmarknaden. Det är framför allt unga LO-kvinnor. Av dem har 46 % i dag just en otrygg anställningsform. Detta vill nu Centern utöka med ännu en. Det måste gå att förena en trygg anställning för ungdomar med bra förutsättningar för arbetsgivaren. Det är den vägen vi ska gå, Centern, inte någon annan väg.

Jag tror att det är viktigt att vi lägger fram förslag där vi faktiskt stärker ungdomars möjligheter på arbetsmarknaden. Tyvärr visar artikeln i Aftonbladet i dag, som inte är den första på det här temat utan det har tagits upp gång på gång, att den psykiska ohälsan ökar bland de ungdomar som inte får tillträde till arbetsmarknaden. Antalet personer som åter antidepressiva medel ökar bland ungdomar. Känslan av utanförskapet ökar, vilket är fullständigt förödande för framtiden och den framtidstro vi behöver. Inte minst handlar det om den dåliga ekonomi detta skapar för de ungdomar det berör. Det är svårt att få bostad. Det är svårt att få telefonabonnemang. Banklån kan man bara drömma om att få med en sådan osäker situation.

Det måste betyda att vi måste ta steg, och vi har lagt fram förslag från majoriteten den här mandatperioden. Men vi måste lägga fram fler förslag. Jag är medveten om det.

Ett av förslagen är att vi måste ha fler lärlingsplatser och mer lärlingsutbildning. Det är inte alla som tycker att det är skoj att sitta och plugga hur mycket som helst. Jag är en av dem. Jag avbröt själv mina universitetsstudier. Det är fjärde gången jag har avbrutit dem nu, därför att jag kanske vill syssla med någonting annat. Det måste finnas en chans för dessa, och lärlingsutbildning och lärlingsplatser är en viktig del.

Jag tror också som punkt 2 att arbetsförmedlingen måste få hjälp med att förmedla jobb. Där har bemanningsföretagen i många fall visat sig vara väldigt duktiga på att just kunna förmedla arbete. Låt oss utnyttja möjligheten att använda bemanningsföretagen för det som de har visat sig vara bra på.

Vi måste också satsa på den sociala ekonomin, som växer till sig alltmer runtom i landet. Satsa på social ekonomi och ta de initiativ som behövs! Jag tror att väldigt många ungdomar skulle tycka att det var bra.

Vi måste satsa på att starta eget. Regelförenklingar för småföretagen måste fortsätta. Tyvärr är det en missuppfattning i dag att det dels är svårt att starta företag, dels är svårt att handha anställningar. Det är inte svårt att ha en anställd person i dag. Det är tyvärr inte svårt att säga upp någon heller, om man har en saklig grund. Saklig grund för många är att det tyvärr kanske inte finns mer jobb i företaget. Då får man faktiskt säga upp en person, men inte på dagen och inte godtyckligt utan i ordnade former. Det måste vi behålla.

Jag tror också att vi ska fortsätta ha sänkt arbetsgivaravgift för de ensamföretagare som anställer en första person. Det skulle kunna ge den politiska signal som vi vill till småföretagare att våga anställa. Sänkt arbetsgivaravgift för dem kan vara rätt steg. De kan våga anställa. Det viktigaste av allt är att vi utvecklar små och medelstora företag så att de vågar anställa och skapa fler jobb totalt sett i samhället. Det gynnar framför allt ungdomarna. Och det är den vägen vi ska gå.

Anf. 8 Statsrådet HANS KARLSSON (s):

Herr talman! Det är Centerpartiets debatt, och då får vi koncentrera oss på i första hand Centerns förslag och inlägg. Maud Olofsson beskrev problemet. Det är lätt att instämma i att vi har ett problem på arbetsmarknaden, självklart. Maud Olofsson tog också upp sitt skarpaste förslag för att komma till rätta med det. Då uppehåller vi oss en stund vid det.

Maud Olofsson säger att detta är ett ungdomsavtal. För att kunna åstadkomma det, Maud Olofsson, måste man ändra LAS. Det vet du, och det har du också sagt.

Då kan man fråga sig vad det innebär när Maud Olofsson säger att detta är frivilligt. Ja, alla anställningar är frivilliga, naturligtvis. Men hur frivilligt blir det för en ungdom som kommer till en arbetsgivare som säger: Du får jobb här, men förutsättningen är att du går med på att inte ha någon anställningstrygghet. Du får gå med på att bli uppsagd omedelbart om jag tycker så, säger arbetsgivaren.

Detta kallar Maud Olofsson för ”en något sämre anställningstrygghet” – en underdrift. Att bli av med jobbet utan anledning är ett våldsamt slag, för att inte säga en kränkning, så som det naturligtvis upplevs. Att inte få veta, att inte förstå varför arbetsgivaren ville bli av med mig sätter naturligtvis djupa spår.

När kompisarna frågar ”Varför är du arbetslös?” är det en väldig skillnad om man kan svara att det var arbetsbrist och det berodde på att jag var sist anställd, mot om man måste säga att det var därför att arbetsgivaren godtyckligt tyckte att jag skulle bli ratad. Det säger man förstås inte. Men det är precis så det blir.

Maud Olofsson! Hur tror du att en arbetsgivare agerar när han eller hon ska anställa, om arbetsgivaren har att välja mellan en ungdom som har blivit uppsagd på grund av arbetsbrist och en ungdom som fick gå därför att denne uppfattades inte duga? Hur stärker man möjligheterna till jobb för de ungdomar som slås ut i Maud Olofssons system?

Ni försämrar – inte konstigt att snart en miljon ungdomar i Frankrike har protesterat mot detta som Centerpartiet nu vill ha in i Sverige. Ni försämrar, vi förbättrar. Vi kommer att stärka anställningsskyddet. 14 månader ska bli maximal visstidsanställning. Det ska inte vara möjligt att stapla visstidsanställningarna på varandra in i oändligheten, som gäller för många ungdomar. Man ska ha rätt till företräde till ny anställning efter sex månader. Det är att stärka anställningstryggheten för ungdomar som är det viktiga, inte att försvaga den.

I ert batteri ingår att sänka nivåerna i a-kassan. Vad betyder det för en ungdom? Räknar man på en genomsnittslön för ungdomar och jämför med hur det är om man blir arbetslös i dag och om man blir arbetslös i ett borgerligt Allians-Sverige kommer man fram till att en ungdom får 3 000 kr i månaden lägre i ersättning i den borgerliga världen. Det är hyran för en lägenhet. Vi kommer att förbättra a-kassan. Vi har råd med det. Vi ska höja taket. Fler ska omfattas av en bra och hög nivå.

(Applåder)

Anf. 9 ANDERS G HÖGMARK (m):

Herr talman! Ni som lyssnar på det här hör att den normala föreställningsvärlden från Socialdemokraternas sida är arbetslösheten, och då är

man givetvis specialist på att diskutera ersättningsnivåer. För den borgerliga alliansen är arbetet, den hundraprocentiga nivån, det naturliga tillståndet. Det är ganska symtomatiskt att man har större intresse för arbetslöshetsfrågorna än att skapa de nya jobben.

Mina meddebattörer har redovisat många exempel och många statistiska uppgifter på eländet på det här området. Många har också redovisat mångas psykiska lidanden och utanförskapets elände – jag skulle vilja få tillåtelse att säga det helvete som många kan vittna om – att inte behövas, att känna vuxenvärldens svek. Vi har en regering som säkert vill, för jag har aldrig ifrågasatt det goda uppsåtet hos något parti att skapa jobb, att försöka få ungdomar i jobb. Men verkligheten är ju den att trots det goda uppsåtet och er myckna retorik har ni uppnått ett skändligen dåligt resultat. Det är det som ungdomarna och även vuxenvärlden, som föräldrar, morföräldrar, farföräldrar, får uppleva och skörda.

Camilla Sköld Jansson säger här ganska sensationellt, herr talman, att den politik som förs inte syftar till full sysselsättning. Det är ju en fantastisk recension. Här får man höra samarbetspartiernas, kartellens, komponenter recensera varandras politik. Man kan sedan fråga varför Vänstern vill vara med i detta, men maktens dofter från köttgrytan är väl för ljuvliga för att de ska släppa greppet. Socialdemokraterna får alltså recensioner av sina medregenter. Det förs en politik som inte syftar till full sysselsättning. Jag hoppas, herr talman, att det är många som kommer att läsa de noteringarna och den recensionen. Dessa ska vi komma ihåg.

Jag har pekat på betydelsen av de många företagen, därför att jag tror att det är ganska meningslöst att hålla på och detaljdiskutera en och annan fråga om arbetsrätt och annat, någon detalj på det ena eller det andra området. Vi måste ha en helhet.

Jag presenterade fyra grundbultar. Utan många levande aktiva småföretag kommer detta aldrig att gå. Man får göra ett levande Småland av hela Sverige. Det finns andra delar av Sverige som liknar Småland när det gäller småföretagsamheten. Jag vet detta. Maud Olofsson nickar, och alla kan vittna om att det är så. Det är det som behövs.

Det behöver satsas på exempelvis servicesektorn och vårdsektorn, där det finns tusen och åter tusen nya jobb. Fundera ett ögonblick på om inte lite förändringar inom vårdsektorn kunde göra att de 30 % av ungdomarna som i dag läser inom vårdområdet, och som nu hoppar av, kunde komma in och jobba där på ett lite okonventionellt sätt, få känna att de får fotfäste i vuxenvärlden och gör nytta för medmänniskor.

Hans Karlsson är inte ansvarig för flygskatten. Jo, det är han i och för sig när han sitter i regeringen. Det finns ett genuint motstånd mot flygskatten. Den kommer att innebära att svensk besöksnäring kommer att tappa hundratusentals besökare. Och vem är det som får jobb inom besöksnäringen, en mycket arbetsintensiv verksamhet? Framför allt ungdomar, jätteduktiga ungdomar som arbetar i köket. Svensk kokkonst och annat har ju lyfts fram just av en ung generation inom upplevelseindustrin. Det är alltså tusen och åter tusen ungdomar som inte kommer att få de nya jobb som de skulle ha fått om vi hade haft en mer turistvänlig, besöksvänlig regering.

Jag ska efter den här debatten åka ned till Turmässan i Göteborg, och jag hoppas att de många deltagarna ska känna klart och tydligt var gränsen går när det gäller vilka som vill införa flygskatt och hindra jobben.

Hans Karlsson, svara på en sak: Varför har Miljöpartiet bättre kunskap om svensk besöksnäring och betydelsen av att ta bort flygskatten än Ilmar Reepalu, ordförande i Sveriges Kommuner och Landsting?

Jag ska i nästa inlägg också säga något om betydelsen av matchningen, betydelsen av att mötas, att ha många aktörer som kan föra samman de sökande och de som kan erbjuda jobb. Det finns mycket att göra i den mångfalden, inte minst när det gäller bra akademikerarbetsförmedlingar.

Anf. 10 AXEL DARVIK (fp):

Herr talman! Först vill jag bara säga någonting om centerförslaget som vi debatterar här i dag. Jag tycker att det är väldigt bra att Centerpartiet har tagit initiativ till en diskussion. Det är viktigt att man funderar på vilka förslag som verkligen kan få effekten att minska ungdomsarbetslösheten. Nu tror jag kanske inte att företagarna behöver två år på sig för att fundera över om de behöver ha en ungdom anställd eller inte. Så veta jag tror jag inte att det är så många som är. Men jag kan hålla med om att det finns delar av arbetsrätten som måste ses över. Den är ju trots allt från 1970-talet, stora delar av den i alla fall.

Vi står bakom grundidén med lagen om anställningsskydd och turordningsreglerna. Man får inte lura in ungdomar i en situation där de inte kan få bostad, kreditkort eller ens ett mobiltelefonabonnemang.

Min kompis var förtvivlad. Hon satt med två inbetalningskort framför sig, ett från Centrala studiestödsnämnden och ett om återbetalning av bostadsbidrag. Sammanlagt var det 14 000 kr som skulle återbetalas. Två månaders studiemedel skulle alltså gå till att betala tillbaka de båda bidragen.

Anledningen till att hon hade fått de här kraven på sig var att hon hade jobbat dubbelt under sommaren, både på Sahlgrenska sjukhuset och i hemtjänsten. Hon hade jobbat och slitit för att få lite extra pengar över. Då undrar jag: Vad är det egentligen för signaler som Hans Karlsson sänder ut med ett system där man straffas för att man har varit flitig? Vi liberaler tycker att detta är djupt osunt. Varför ska rävsaxen slå till över smalbenen på dem som verkligen anstränger sig och försöker jobba och slita?

Vi skulle vilja ändra reglerna för både studiemedel och bostadsbidrag. Dessutom, herr talman, skulle vi vilja införa ett jobbavdrag – ett jobbavdrag som gör det möjligt för alla, inte bara ungdomar, att tjäna 36 000 kr utan att betala ett enda öre i skatt. Den som tjänar över 104 000 kr ska kunna dra 46 000 kr av inkomsten från beskattning. På det sättet kan man verkligen uppmuntra arbete och flit. Det tror jag är oerhört viktigt.

Alliansen har förslag på det här området. Vi har förslag för flit, för arbeten och för företagande som just ska se till att skapa nya jobb. För oss blir det den absolut viktigaste utmaningen under den tid som vi förhoppningsvis får regera landet efter nästa val.

Hans Karlsson och en del av hans vänner i vänsterkartellen har också lyft upp en del idéer om lärlingsplatser och praktik. Det är bra att man nu börjar prata om detta. Men bakom ridån döljer sig ändå att lärlingsplatserna ska vara, hur absurt det än låter, högskoleförberedande. När det kommer till praktiken är faktiskt facit att 9 000 ingenjörer har blivit av med sina praktikplatser till följd av de beslut som Socialdemokraterna har fattat.

Det duger inte med bara retorik. Det måste också komma konkreta förslag. Jag hoppas att väljarna dömer Hans Karlsson och hans regering, inte så mycket för orden utan efter handling.

(Applåder)

Anf. 11 STEFAN ATTEFALL (kd):

Herr talman! Jag sade i mitt anförande att det är på gång ett förslag om lag om heltid med 14 sidor lagtext som varje företagare ska lära sig i framtiden. Jag berättade också att Ams hävdar att det är ett dåligt förslag som kommer att försämra ungdomars möjligheter att få tillträde till arbetsmarknaden. Och jag ställer frågan till Hans Karlsson: Tror Hans Karlsson att det kommer att innebära att fler eller färre ungdomar får in en fot på arbetsmarknaden? Svaret har vi inte fått ännu. Vi väntar på det.

Jag ska ge en kommentar till Centerns förslag om ett sämre anställningsskydd för ungdomar. Det ligger ju en riktig ambition i tanken på att hyvla ned trösklarna för att underlätta för ungdomar att komma in på arbetsmarknaden. Vi kristdemokrater tycker dock att det här kanske inte är den bästa lösningen. Vi är skeptiska till olika anställningsregler och anställningsskydd för människor beroende på ålder, kön, hudfärg och liknande. Vi ska ha generella regler.

Inom alliansen har vi lagt fram förslag om generösare möjligheter till visstidsanställningar. Det tror vi är den riktiga vägen att gå och inte, som regeringen nu föreslår i en proposition, att göra det krångligare och ge sämre möjligheter till visstidsanställningar, vilket försvårar ytterligare för ungdomar att få in en fot på arbetsmarknaden.

Det finns lite olika lösningar inom alliansen, men vi känner samma frustration över problemen och samma iver att hitta lösningar. Vi tror att vi har goda idéer, och vi vill samarbeta kring dem och hitta bra lösningar.

Det är motsatsen till vad Camilla Sköld Jansson presenterade. Vänsterpartiet tror att Socialdemokraterna inte vill väl inom arbetsmarknadspolitiken. Hon säger att Socialdemokraterna inte vill att alla ska få ett arbete. Med den utgångspunkten undrar jag hur Hans Karlsson, Camilla Sköld Jansson och miljöpartister ska kunna regera ihop.

Inom Allians för Sverige kommer vi att finna lösningar, och vi kommer framför allt att pröva nya möjligheter med mindre krångel. Vi kommer att öppna upp, hyvla ned trösklarna och pröva nya metoder. Socialdemokrater, vänsterpartister och miljöpartister verkar mest vara intresserade av fler regler, fler Amsåtgärder och mer bidrag – och ungdomarna får det allt svårare på arbetsmarknaden.

Anf. 12 CAMILLA SKÖLD JANSSON (v):

Herr talman! Det är närmast sensationellt att varken Stefan Attefall eller Anders G Högmark känner till hur den penningpolitiska regimen ser ut i detta land. De har missat att Riksbanken har avdemokratiserats. De har missat att vi har bytt plats och att det numera är inflationsbekämpning som är nr 1. Arbete åt alla är nr 2. De har tydligen inte heller hört diskussionen de två senaste gångerna när Riksbanken höjde räntan. Det hör ihop att arbete åt alla är nr 2 och inflationsbekämpning nr 1.

Jag kan upplysa Anders G Högmark och Stefan Attefall om att era partier står bakom den lösningen. Det gör socialdemokrater och miljöpar-

tister också. Det gör inte vänsterpartister. Vi tycker att arbete åt alla ska vara det viktigaste målet för politiken.

I augusti förra året genomförde man det förslag som Maud Olofsson vill ha, riktat mot småföretag. Det är ju inte som Maud Olofsson säger att det är ett förslag som ger något sämre anställningsskydd. Det är ett förslag som tar bort anställningsskyddet.

Jag vet inte varifrån Maud Olofsson har fått sina siffror. Franska konjunkturinstitutet gjorde en utvärdering och hävdar att det förslaget inte har skapat ett enda nytt arbetstillfälle. Även om det vore så är det inte rimligt att vi ska lägga lösningen på att ungdomar ska få betala ett så högt pris därför att politiken inte har något bättre förslag att komma med. Det är inte rimligt.

Maud Olofsson säger att det handlar om frivillighet. Samtidigt säger hon att nio av tio arbetsgivare vill ha den här lösningen. Vilken frivillighet är det för en arbetslös ungdom? Man kommer självklart att få ta mössan vackert i hand och tacka och ta emot. Man får ta emot anställningskontrakten med två års otrygghet. Varje dag som jag kommer till jobbet vet jag att chefen har rätt att säga: Du kan packa din väska och gå hem.

Hela förslaget strider mot internationella konventioner. Det kommer inte att genomföras. ILO slår fast att en anställd inte ska kunna avskedas utan rimligt skäl. Det har man slagit fast i internationella konventioner.

Det finns också regler mot åldersdiskriminering. Det här lagförslaget skulle aldrig hålla för en sådan granskning.

Vi behöver inte vara oroliga; det kommer inte att genomföras. Men det tjänar ett mycket bra syfte, tycker jag. Det illustrerar borgerlighetens koncept när man konkretiserar det i praktisk politik. Vad innebär det om man uppfattar att problemet är för höga löner och för goda anställningsvillkor? Det resulterar i sådana här lösningar.

Ungdomar har det redan nu tufft på arbetsmarknaden. De har rätt att kräva av oss politiker att vi står upp för en politik som skapar sysselsättning och att vi säger att även unga ska ha rätt till trygga anställningsvillkor, precis som alla andra.

Anf. 13 MAUD OLOFSSON (c):

Herr talman! Det är intressant att lyssna på Hans Karlsson. Medan jag lyssnade tänkte jag: Vad säger han? Vilka förslag har han? Under de fyra minuter du talade kom du inte med ett enda förslag.

Jag trodde att den här debatten skulle handla om dem som är arbetslösa. Det är dem det handlar om. Vad ska vi göra för att de ska få jobb? De förslagen kom inte.

Jag har tittat på det som regeringen föreslog och lade fram i höstbudgeten. Där lovade man 8 000 akademikerjobb. Det är två som har tillsatts. Man lovade 20 000 plusjobb. Det är 3 015 som är tillsatta. Man utlovade 3 000 lärlingsplatser. Så här långt är 100 tillsatta. Man utlovade 10 000 vikariat i vård och omsorg. I dag är 515 tillsatta.

Säger det något om resultatet av era åtgärder? Det säger att ni har föreslagit fel åtgärder. Fortfarande är 140 000 ungdomar utanför arbetsmarknaden. Det vore klädsamt om kammaren kunde diskutera just deras situation och inte bara diskutera all den trygghet som de har som redan har jobb.

Vi behöver ändra i LAS. Det tycker till och med sådana som Ilmar Reepalu, Mona Sahlin, Jan Nygren och Jan Edling. Ni har ju ett antal socialdemokratiska vänner som tycker att man ska ändra i LAS. Vad är det ni ska ändra i LAS? Tala om det.

Man säger att detta inte har haft någon verkan i Frankrike. Sanningen är att 65 % av dem som anställdes gällde nya jobb. Det är tjänster som inte fanns förut. 36 % av dem som fick jobben var arbetslösa. 87 % av företagen önskar behålla de anställda framöver.

Det är inte så att företag anställer och sedan sparkar i väg. Jag känner väldigt få företagare som har den inställningen. Om du är företagare och ska anställa är du otroligt angelägen om att träffa rätt. Det är avgörande för din lönsamhet att det blir rätt person. Verksamheten bygger på att människor trivs på arbetsplatsen och mår bra. Därför är det viktigt att anställningen blir rätt.

Jag tycker inte att det är något problem att en så stor andel svenska företagare säger att det skulle vara lättare att anställa om man hade ungdomsavtal. Det säger väl något om den lagstiftning och det regelverk som ni har utformat i Sverige och som stänger ute människor.

Man säger: Att bli av med jobbet är en kränkning. Att inte få något jobb är väl en ännu större kränkning. Vad säger vi till de unga? Ni behövs inte. Ni ska inte få en chans att komma in på arbetsmarknaden. Vi tycker att det är helt okej att ni inte kan flytta hemifrån.

De kan inte ta lån. De kan inte göra någonting eftersom de aldrig har fått en anställning. Hans Karlsson säger att de inte har rätt till a-kassa och sjukförsäkring. De som aldrig har haft ett jobb är inte heller inne i systemen i dag. Låt oss diskutera dem som inte är inne i systemen. Låt oss se att det finns människor som aldrig har kommit in.

Jag tycker att det är bra att vi har en hög social trygghet. Jag tycker att det är bra att vi har a-kassa när man blir arbetslös. Men i dag diskuterar vi 140 000 unga som inte har kommit in på arbetsmarknaden. Vår arbetsmarknadsminister har inte en enda åtgärd att föreslå för att komma åt problemet.

Vi har föreslagit ungdomsavtal. Vi har också sagt att gymnasieskolan måste utbilda för den arbetsmarknad som finns. Vi behöver både teoretiker och praktiker. Låt unga studenter använda en del av studiemedlen för praktiktid på olika arbetsplatser. Då kanske man får en koppling mellan företag, arbetsgivare och student. Se till att arbetsförmedlingarna förmedlar jobb. I dag förmedlar de ett jobb per person och år.

Låt nya aktörer komma in. Saco har tagit sitt ansvar för akademiker-na. Låt nya aktörer komma in så att man får en chans att komma in på arbetsmarknaden. Det är våra åtgärder. Vad är era åtgärder, Hans Karlsson?

Anf. 14 ULF HOLM (mp):

Herr talman! Centerns Maud Olofsson säger att det blir något sämre anställningstrygghet. Det var väl ett understatement. Det är ju ingen anställningstrygghet alls om man kan bli avskedad samma dag som man kommer till jobbet.

Det här är inget frivilligt avtal. Man blir tvingad att skriva under något därför att man vill få in en fot på arbetsmarknaden. Då är det inte frivillighet.

Stefan Attefall från Kristdemokraterna säger att det är viktigt att komma in på arbetsmarknaden. Visst är det viktigt, men blir man utkastad efter ett par timmar eller efter någon dag spelar väl inte det någon större roll. Man ska komma in på arbetsmarknaden, men man ska också kunna stanna där. Det är det som är det viktiga.

Folkpartiet talar om jobbavdrag – 36 000. Men vem ska kunna dra av dessa pengar? Någon måste betala detta. Och det blir enligt ert förslag arbetslösa och sjuka som får göra det genom sänkta ersättningsnivåer. Det är någon som måste betala detta också.

Centern kallar jag ungdomsfientliga.

Sedan går jag över till Moderaterna som bevisar sin totala miljöfientlighet genom att plötsligt kräva en sänkning av flygskatten. Först och främst är flygskatten inte införd än, så det är intressant att man vill sänka den redan nu. Men framför allt är flyget ett av de få transportmedel som faktiskt inte betalar någonting för sin miljöbelastning. Det är det som är kärnan i skatteväxlingen. Jag vet att jag talar för döva öron eftersom Moderaterna inte riktigt förstår det här med miljöpolitik. Men den som skitar ned i naturen ska också betala för det därför att vi ska ha en miljö till nästkommande generation. De ungdomar som vi ska försöka skaffa arbete till ska också kunna ha en natur att uppleva på samma sätt som tidigare generationer. Jag vet att Moderaterna har problem att förstå detta.

Från Miljöpartiets sida och från majoritetens sida anser vi att det är rimligt att inte bara bilister betalar en miljöavgift utan också flyget för att det ska bli rättvist.

Vi från Miljöpartiet tycker att skatteväxling och miljö skapar just arbete. Omställningen och avskaffandet av oljeberoendet måste också betyda att vi ska satsa på någonting nytt och någonting som skapar arbete i Sverige. Vi tror och vi vet att miljöteknik säljer, inte bara i vårt eget land, utan det är också en exportprodukt. Vi ska ligga först i fråga om bra miljöteknik, inte sist. Det är det som är det viktiga.

Från Miljöpartiets sida tror vi att höjda golv i ersättningsnivåerna är mest prioriterat. Det är nämligen de som har lägst inkomst och därmed lägst ersättningsnivå som behöver detta.

Vi i majoriteten här i riksdagen, socialdemokrater, vänsterpartister och miljöpartister, har lagt fram förslag i verkligheten genom 14 budgetöverenskommelser. Den borgerliga alliansen spretar något otroligt och har idéer. Idéer räcker inte. Vi måste komma till praktisk handling. Dessa förslag har vi lagt fram, och vi kommer att lägga fram fler förslag för att just skapa fler arbeten, en bättre miljö och en framtid för våra gemensamma ungdomar.

Anf. 15 Statsrådet HANS KARLSSON (s):

Herr talman! Låt mig först för Socialdemokraternas del slå fast att full sysselsättning är målet och inget annat. Det har alltid varit det, och det kommer att vara det i fortsättningen också. Och det är möjligt att nå dit. Därför har vi bland annat genomfört en rad olika arbetsmarknadspolitiska insatser, inte minst för ungdomar, för att människor lättare ska kunna få de jobb som successivt nu kommer. På ett år har sysselsättningen ökat och 100 000 nya jobb har tillkommit.

Maud Olofsson, jag räknade i mitt första inlägg upp vad vi gör just nu och vad vi avser att göra framöver när det gäller ungdomarna. Var någonsans var Maud Olofsson då?

Herr talman! Trygghet skapar tillväxt. Trygga människor vågar. Vår modell står mot högeralliansens. Vi vill ha en stark arbetsmarknadspolitik. Vi vill ha ett gott ekonomiskt skydd för den som drabbas av arbetslöshet. Och vi vill ha en arbetsrätt som förhindrar godtycke. Det tror vi att alla mår bra av, både ung och gammal.

Högeralliansen tror att 3 000 kr mindre i a-kassa per månad för ungdomar ger fler jobb. Det tror inte vi. Ni tror att lönesänkning ger fler jobb för ungdomar. Det tror inte vi. Ni tror att ett avskaffande av anställningskydd, det som Anders G Högmark kallade en detalj i sitt senaste inlägg, ger fler jobb. Då kan man fråga sig: Varför ska det gälla bara personer under 26 år om det nu är ett sätt att skapa jobb? Varför begränsar ni det till detta?

Herr talman! Ökad trygghet står mot minskad trygghet. Detta har tydliggjorts under dagens debatt.
(Applåder)

Anf. 16 ANDERS G HÖGMARK (m):

Herr talman! Full sysselsättning är målet, säger Socialdemokraterna. Vi ser avvikelser från det målet och konstaterar liksom alla andra väljare att det är dags att göra förändringar. Och den regering som inte bättre förmår att bekämpa ungdomsarbetslösheten utan fem månader före valet ska komma med någon proposition – fem i tolv – den har inte gjort sig förtjänt av att fortsätta regera. Och det blir förhoppningsvis också resultatet.

Jag har pekat på några saker, bland annat ungdomsskolans stora betydelse. Inte på något sätt har statsrådet kommenterat vikten av en god praktisk utbildning. Det är ganska märkligt med hans bakgrund, den socialdemokratiska så kallade arbetarregeringen, att man förvägrar praktiskt lagda ungdomar en genuint bra yrkesutbildning. Det är och förblir ödets ironi att det ska vara så.

Jag har pekat på betydelsen av de många småföretagen, inte minst unga företagare som anställer unga människor, kanske människor med delvis främmande bakgrund, invandrare i första och andra generationen, och unga kvinnliga företagare. Jag har pekat på betydelsen av matchningen.

SSU i mitt hemlän, Kronobergs län, har sagt att man ska skrota arbetsförmedlingarna. Som moderat vill jag inte gå så långt. Vi är lite mer moderata i vår framtoning. Men däremot är jag alldeles övertygad om att även arbetsförmedlingen i Kronobergs län skulle behöva ha lite komplettering och konkurrens. Det behövs mångfald. Men det kan vara en diskussion som statsrådet får ta med sina egna. Slakten kan ju vara värst.

Jag tycker ärligt talat att statsrådet Karlsson ser ganska trött ut. På något sätt har jag en känsla av att han drömmer om senseptemberdagar på Öland och att få ströva omkring där utan tyngande debatter och frågesvar och få känna att han gör en insats för entomologin när han fångar fjärilar eftersom han där är en auktoritet. Det erkännandet tycker jag att vi ska ge honom. Men ärligt talat, någon större auktoritet på det område som han säger sig förvalta och lyfter lön för nu, det är han inte. Hans

Karlsson bör lämna sitt jobb efter valet. Det tror jag att ganska många, både unga och gamla, inser. Lycka till med fjärilsfångandet. Där tror jag framtiden ligger.

Anf. 17 AXEL DARVIK (fp):

Herr talman! Hans Karlsson har under hela denna debatt koncentrerat sig helt och hållet på dem som har arbete i dag, trots att debatten faktiskt handlar om dem som står utanför, om dem som lever i utanförskap i Sverige i dag. Där har Hans Karlsson inte någon vidare bra politik. Den är faktiskt snudd på ungdomsfientlig, skulle jag vilja säga.

Han återvänder gång på gång till frågan om a-kassan och så vidare. Vi säger också att a-kassan är viktig. Men du får ingen a-kassa om du inte har haft ett arbete. Det är ett tydligt tecken på det utanförskap som man hamnar i.

För oss är jobben det viktiga. Vi vill ha ett jobbavdrag för att uppmuntra arbete. Socialdemokraterna har drivit igenom avdrag för fackavgifter för att fler ska gå med i facket. Det är ungefär samma logik, men vi har ett annat mål.

Vi har också en politik för vassare yrkesutbildningar för att se till att unga arbetslösa får kontakter med framtida arbetsgivare. Vi vill göra förändringar i regelverken som gör det möjligt för människor att få arbete och att det alltid ska löna sig att arbeta.

Problemet är att Hans Karlsson och hans regering har gjort så gott som de kan, och det är alldeles otillräckligt.

Anf. 18 STEFAN ATTEFALL (kd):

Herr talman! Jag har försökt peka på två förslag som riksdagen under våren ska ta ställning till. Ett förslag handlar om sämre möjligheter för visstidsanställningar och ett om en lag om rätt till heltid. Båda leder till att vi krånglar till det ytterligare för ungdomar att få fotfäste på arbetsmarknaden. Det har Hans Karlsson inte alls kommenterat. Det är alltså mera krångel som väntar dagens ungdomar som är arbetslösa, inte mindre krångel.

Camilla Sköld Jansson skyller allt på Riksbanken trots att vi har extremt låga räntor. Frågan är: När ska Camilla Sköld Jansson, Ulf Holm och också Socialdemokraterna och Hans Karlsson ta ansvar för den egna förda politiken, för det egna misslyckandet? Hans Karlssons politik fram till i dag har ju varit ett misslyckande. Socialdemokraterna har inte lyckats minska eller halvera ungdomsarbetslösheten.

När en och en halv miljon människor på olika sätt står utanför arbetsmarknaden därför att de inte har ett arbete eller därför att de är i åtgärder, är förtidspensionerade, är deltidsarbetslösa etcetera säger Hans Karlsson att arbetsmarknadsläget är gott.

När vi efterlyser förslag på nya åtgärder, exempelvis att mer använda sig av bemanningsföretagen, pratar också Ulf Holm om det. Men ingenting händer. Och det lilla man har försökt göra omgärdas av ett sådant regelverk att ett normalt bemanningsföretag, bortsett från de större kedjorna, inte har vågat hoppa på tåget.

Hans Karlsson pratar om trygghet. Ja, det är knappast en trygghet för de alltför unga som knäcks av att inte få ett arbete, som mår sämre psykiskt och som har en sämre ekonomi som i sin tur beror på arbetslösheten.

Lisa, 22 år, säger i dag i Aftonbladet: Att ha ett jobb börjar kännas som en lyx. Så känner en ungdom i dag efter tolv år med Socialdemokraterna, tio år med Göran Persson och flera år med Hans Karlsson som arbetsmarknadsminister. Det är beklagligt!

Anf. 19 CAMILLA SKÖLD JANSSON (v):

Herr talman! Det börjar bli dags att avsluta den här debatten. Jag ska inte dra i gång nya diskussioner utan vill tacka Centern för att vi fick möjlighet att ha den här debatten därför att den satte fokus på en mycket viktig samhällsfråga men också därför att vi fick tillfälle att faktiskt belysa skillnaden mellan höger och vänster i svensk politik och därför att vi fick belyst hur det borgerliga konceptet ser ut. Det ena benet är lönesänkingsförslag, inte minst genom att man vill sänka ersättningen i a-kassan. Man vill försämra löntagarnas rättigheter, och när det gäller Centern och ungdomarna vill man ta bort ungdomarnas anställningstrygghet. Det har varit en mycket klargörande debatt.

Mot detta står Socialdemokraterna, Vänsterpartiet och Miljöpartiet. Under två mandatperioder har vi jobbat med en aktiv arbetsmarknadspolitik. Vi har stärkt löntagarnas rättigheter. Vi har stärkt rättigheterna för de arbetssökande. Inte minst propositionen om att minska antalet tidsbegränsade anställningar, som kom häromdagen, är en mycket viktig reform. Och vi har mer att göra. Innan mandatperioden är slut kommer vi att presentera ett förslag om just rätten till heltid – en rätt som många kvinnor på svensk arbetsmarknad i dag inte har. Vi har också stora arbetsuppgifter nästkommande mandatperiod.

Den här debatten gör att åtminstone jag som vänstermänniska ser fram emot den kommande valrörelsen. Helt klart vore det förödande om vi fick en borgerlig regering efter nästa val. Det visar inte minst Maud Olofssons förslag när det gäller att få bukt med ungdomsarbetslösheten.

Anf. 20 MAUD OLOFSSON (c):

Herr talman! Också jag vill tacka för den här debatten. Jag kan känna en stor besvikelse över att den så lite har handlat om dem som inte har jobb och mer om dem som redan har jobb.

Jag tycker att ungdomar ska ta tiden fram till valet på sig för att fundera över alla politikernas olika förslag om att just skapa jobb åt dem som inte har några. Centerpartiet vill fokusera på dem som inte har jobb därför att det är det som är vårt huvuduppdrag.

Ni kan fundera över de höga siffrorna. Nu har man stått här och sagt att man ska ha mer av den här politiken. Tror ni att mer av samma politik leder till mindre arbetslöshet? Tror ni att den här politiken kommer att skapa fler jobb? Vi ser ju hur siffrorna bara stiger månad efter månad.

Nej, vänsterkartellens syn på vad som behöver göras i dag är helt fel. Grunden för om vi ska få nya jobb är att vi får fler företagare som vill anställa fler, fler som har framtidstro och vågar anställa. Vår syn på företagare är att de är hederliga människor som gör allt de kan för att skapa jobb och utveckling i vårt land. De är inga som vill göra ont för männi-

skor, utan de vill göra gott i vårt land. Det är mitt intryck. Men det är klart att har man den inställning som regeringen och stödpartierna har blir det inte någon företagarpolitik värd namnet.

Regeringen tycker också att det är bättre att höja taken för höginkomsttagarna än att skapa jobb åt unga. Ja, men välj själva! Fundera över vilken politik ni vill ha!

Jag vill ha en bättre företagspolitik så att vi kan anställa fler. Jag vill ha ungdomsavtal och pröva om det kan vara en möjlighet för unga att komma in på arbetsmarknaden. Jag vill ha en bättre utbildning med praktik så att fler praktiskt lagda ungdomar kan komma in på arbetsmarknaden. Jag vill ha förändringar i LAS. Jag vill ha en bättre studiesituation för dem som finns på högskolan så att de kan få praktikplatser – alla de åtgärderna vill jag ha. Jag vill också ha ett Ams som förmedlar jobb, för då tror jag att många unga kan se fram emot en god situation.

Vi avser att pröva den här politiken när vi i höst kommer till makten om vi får chansen. Tack så mycket för debatten!

Anf. 21 ULF HOLM (mp):

Herr talman! Maud Olofsson sade nu på slutet att hon kommer att hålla fast vid den idé, det ungdomsfientliga förslag, varom hennes partikollega Margareta Andersson sade att det väl inte var världens bästa förslag. Den åsikten delar jag med Margareta Andersson.

Från Miljöpartiets sida har vi flera förslag om hur man kan satsa både på nya jobb och på en sjyst anställningstrygghet. Där går det att kombinera. Det är inte det ena eller det andra. Där ligger skillnaden i den här debatten där Centern helt och hållet lägger fram en ungdomsfientlig politik som bara leder till otrygga anställningsformer.

Jag tror att vi måste ha fler lärlingsplatser och mer yrkesutbildning. Lärlingsutbildning behövs också. Vi måste hjälpa arbetsförmedlingen med att förmedla jobb och därmed utnyttja de bemanningsföretag som faktiskt lyckas väldigt bra och kanske särskilt har inriktning på ungdomar, på att förmedla jobb.

Jag tror också att vi måste satsa på den sociala ekonomin och utveckla detta starkare på flera olika sätt. Vi måste uppmuntra och göra det enklare att starta eget. Regelförenklingar för små företag är viktigt. Vi måste kanske fortsätta med sänkt arbetsgivaravgift för de ensamföretagare som anställer en person. Vi måste satsa på miljövänliga jobb. Med en stark satsning på miljöteknik tror jag att vi vinner mycket framöver därför att vi kan, och vi måste, göra bland annat en energiomställning.

Vidare tror jag att vi med en stark ekonomi i kommuner och landsting och på statlig nivå kan skapa fler arbetstillfällen även inom den offentliga sektorn. Det ena utesluter inte det andra.

Sedan har vi också det långsiktiga målet från Miljöpartiets sida: Vi kan gott minska den normala arbetsveckan från 40 timmar ned till 35 timmar. Också det skulle skapa arbetstillfällen – arbeten som kanske många ungdomar skulle kunna få.

Överläggningen var härmed avslutad.

Till riksdagen hade inkommit följande skrivelser:

Interpellation 2005/06:301

Till riksdagen

Interpellation 2005/06:301 av Staffan Danielsson (c)

Frågor kring skogskonton och skogsskadekonton

Interpellationen kommer att besvaras tisdagen den 4 april 2006.

Skälet till dröjsmålet är resor och andra sedan tidigare inbokade åtgärderna som inte går att flytta på.

Stockholm den 20 mars 2006

Finansdepartementet

Pär Nuder

Enligt uppdrag

Lilian Wiklund

Expeditions- och rättschef

Interpellation 2005/06:307

Till riksdagen

Interpellation 2005/06:307 av Marietta de Pourbaix-Lundin (m)

Sverige och reducerad moms

Interpellationen kommer att besvaras tisdagen den 4 april 2006.

Skälet till dröjsmålet är resor och andra sedan tidigare inbokade åtgärderna som inte går att flytta på.

Stockholm den 20 mars 2006

Finansdepartementet

Pär Nuder

Enligt uppdrag

Lilian Wiklund

Expeditions- och rättschef

Interpellation 2005/06:308

Till riksdagen

Interpellation 2005/06:308 av Leif Jakobsson (s)

Alla kommuners ansvar för flyktingmottagandet

Interpellationen kommer att besvaras tisdagen den 4 april 2006.

Skälet till dröjsmålet är tjänsteresor och en sedan länge planerad ledighet.

Stockholm den 20 mars 2006

Justitiedepartementet

Jens Orback

4 § Hänvisning av ärenden till utskott

Föredrogs och hänvisades

Propositioner

2005/06:115 till socialutskottet
2005/06:127 till näringsutskottet
2005/06:132 och 133 till försvarsutskottet
2005/06:142 till socialförsäkringsutskottet
2005/06:143 till näringsutskottet
2005/06:145 till bostadsutskottet
2005/06:153 till skatteutskottet
2005/06:154 till näringsutskottet
2005/06:155 till arbetsmarknadsutskottet
2005/06:159 till socialförsäkringsutskottet
2005/06:160 till trafikutskottet
2005/06:172 och 184 till miljö- och jordbruksutskottet
2005/06:185 till arbetsmarknadsutskottet
2005/06:197 till miljö- och jordbruksutskottet

Skrivelser

2005/06:90 till utrikesutskottet
2005/06:107 till lagutskottet
2005/06:110 till socialutskottet
2005/06:114 till utrikesutskottet
2005/06:126 till miljö- och jordbruksutskottet
2005/06:131 till försvarsutskottet
2005/06:171 till miljö- och jordbruksutskottet
2005/06:188 till kulturutskottet

Framställningar

2005/06:RRS19 till näringsutskottet
2005/06:RRS21 till försvarsutskottet

Redogörelse

2005/06:RRS23 till miljö- och jordbruksutskottet

Motioner

2005/06:T9–T13 till trafikutskottet
2005/06:Ju20–Ju27 till justitieutskottet
2005/06:L7–L11 till lagutskottet

Ajournering

Kammaren beslutade kl. 13.30 på förslag av talmannen att ajournera förhandlingarna till kl. 14.00 då frågestunden skulle börja.

Förhandlingarna återupptogs kl. 14.00.

5 § Frågestund

Frågestund

Anf. 22 FÖRSTE VICE TALMANNEN:

Nu följer riksdagens frågestund. Dagens frågor besvaras av vice statsminister och utrikesminister Bosse Ringholm, näringsminister Thomas Östros, statsrådet Ulrica Messing, jordbruksminister Ann-Christin Nykvist och statsrådet Ibrahim Baylan.

Jag får erinra om att en fråga antingen ska vara av övergripande allmänpolitiskt slag eller avse ett ämne som faller inom ett av de närvarande statsrådets ansvarsområde och avser dennes tjänsteutövning. Frågor och svar ska vara korta och i princip inte överstiga en minut. Observera att det handlar om frågor och svar, inte debatt. Det är inte heller tillåtet att ställa en fråga som angriper tredje part som inte kan delta. I sådant fall är det talmannens skyldighet att avbryta frågan.

Kvalitetsbedömning av skolor

Anf. 23 STEN TOLGFORS (m):

Herr talman! Jag har i min hand en lista på vad skolministern anser vara de 100 skolor i Sverige som har sämst kunskapsresultat. Jag vill hävda att det är en totalt godtycklig och väldigt ytlig stämpling av skolor. Jag är för en intensifierad kvalitetsgranskning, men den här listan uppfyller inga sådana krav.

Varför är sjukhusskolor med på listan, skolministern? Varför tar man bara hänsyn till resultaten i tre ämnen i årskurs 9? Varför inte alla ämnen? Varför tar man inte hänsyn till skolors sociala situation? Det visar sig att en skola som skolministern stämplar som en av Sveriges sämsta i själva verket tillhör de bästa. Jag tänker på Rinkebyskolan som klarar sig 8–10 % bättre än vad den sociala situationen skulle ge vid handen.

Varför är det just 100 skolor som ska ges extrapengar? Är det exakt 100 skolor som har stora problem i Sverige? Kan man verkligen dra en knivskarp gräns, på decimalen, mellan skolor som har sådana problem att de måste få extra pengar och skolor som alltså inte anses ha problem? Varför har inget beslutsunderlag offentliggjorts? Hur kommer det sig att man pekar ut skolor utan att redovisa grunden för det inför riksdagen?

Anf. 24 Statsrådet IBRAHIM BAYLAN (s):

Herr talman! Sten Tolgfors tar upp en mycket viktig fråga, nämligen att elever och skolor i vårt land har olika förutsättningar. Vi vet att faktorer som föräldrarnas utbildningsbakgrund och när man kommit till Sverige, om man kommit hit och haft nio år på sig i grundskolan eller kommit hit som tio-, elva- eller tolvåring, spelar roll för hur man lyckas uppnå målen i nionde klass.

Herr talman! Jag vet inte vad det är för lista Sten Tolgfors viftar med, men personligen tycker jag att det är viktigt att vi ser till att resurser

fördelas efter behov. Därför har jag vid flera tillfällen sagt att det är viktigt att staten och kommunerna tar ett gemensamt ansvar för att stötta de elever och de skolor som har tuffa förutsättningar. Det menar jag är nödvändigt.

Jag ser att det i den borgerliga alliansens förslag till skolpolitik inte sägs ett enda ord om segregationen och dess effekter.

Anf. 25 STEN TOLGFORS (m):

Herr talman! Den lista jag visade upp har jag fått från Utbildningsdepartementet. Ibrahim Baylan har själv talat om den i Rapport, men den är uppenbarligen så hemlig att han säger sig inte känna till att den ens existerar. Jag offentliggör listan i dag på min skolblogg, för jag vill visa Sveriges skolor, lärare och elever hur ytlig regeringens kvalitetsbedömning är. Där ingår inga andra faktorer än andelen underkända i svenska, matte och engelska i årskurs 9. Det är en oerhört ytlig betraktelse av kvaliteten i skolan.

Jag noterar också Ibrahim Baylans språkbruk där han pekar ut de sämsta skolorna men inte tar hänsyn till exempelvis den sociala sammansättningen på en skola. Jag är för en ökad kvalitetsgranskning av skolan, men den ska inte ske på Utbildningsdepartementet efter godtycke. Den ska ske i utbildningsinspektionen inom ramen för Skolverket.

När avser Ibrahim Baylan att offentliggöra underlaget till den stigmatisering av svenska skolor som han gör sig skyldig till?

Anf. 26 Statsrådet IBRAHIM BAYLAN (s):

Herr talman! Det är viktigt, också för debattens skull, att vara saklig i sin framställning. Jag talar om de skolor som har de tuffaste förutsättningarna. Jag har själv gått i en sådan skola.

Sten Tolgfors vet säkert – men det tål att upprepas – att för att nå upp till de mål som vi gemensamt satt upp för eleverna i Sveriges skolor är det en helt annan sak att börja sin skolgång i femman eller sexan än att först ha gått tre fyra år i förskolan för att därefter gå i nioårig grundskola.

Om vi har skolor i vårt land där endast 50–60 % av eleverna i nian får behörighet till gymnasieskolan, och därmed kan göra egna val, måste vi ta krafttag mot detta. Vi kan inte blunda för verkligheten. Det innebär att regeringen avser att göra en riktad satsning på de skolor och de elever som har de största behoven eftersom de redan från början har oerhört tuffa förutsättningar. Det är en medveten politik där behov sätts före kommersialiseringen av skolan.

Jämställdhetspakt i EU

Anf. 27 HILLEVI LARSSON (s):

Herr talman! Jag vill ställa min fråga till vice statsminister och EU-samordningsminister Bosse Ringholm.

Regeringen har ju lanserat en jämställdhetspakt och hittills lyckats få med fem andra länder i båten. Kanske blir det ännu fler som ansluter sig. Det är ett mycket bra initiativ som handlar om att även kvinnor har rätt till försörjning och arbete. Det är naturligtvis en viktig jämställdhetsfråga

men även en viktig fråga för Europas tillväxt och sysselsättning. Det är en ödesfråga, skulle jag vilja säga.

Nu pågår ett EU-toppmöte där denna fråga behandlas, och jag skulle därför vilja höra vilka signaler vi hittills fått från det toppmötet. Hur går det? Nappar de andra på förslaget?

Prot. 2005/06:93

23 mars

Frågestund

Anf. 28 Vice statsminister och utrikesminister BOSSE RINGHOLM (s):

Herr talman! Sverige har som bekant under hela sitt medlemskap i Europeiska unionen drivit frågan om jämställdhet mellan män och kvinnor. Vi såg till att dessa inslag fördes in även i Lissabonprocessen. Vi har sedan länge haft uppfattningen att EU bör kunna göra mycket mer kring jämställdheten. Som Hillevi Larsson säger tog statsministern tillsammans med fem andra regeringschefer i höstas initiativ till att EU skulle inrätta en särskild jämställdhetspakt.

Jag var förra veckan i Bryssel och kunde förhöra mig om det stöd som växer för själva idén. Jag är ganska optimistisk om att det under det toppmöte som pågår i dag och i morgon bör finnas möjligheter att få ett bra stöd för själva idén. Det skulle vara en stor framgång för Sverige om vi i fortsättningen kunde föra in jämställdhetspakten i Lissabonprocessen och kunna göra ordentliga uppföljningar av den.

Mitt svar till Hillevi Larsson är alltså att jag är ganska optimistisk om att vi kan få ett stöd för idén om en jämställdhetspakt.

Anf. 29 HILLEVI LARSSON (s):

Herr talman! Det är glädjande att höra. När det gäller Lissabonstrategin har det ju funnits en diskussion om att man i den rådande situationen med problem på arbetsmarknaden skulle offra två av de viktiga benen som Lissabonstrategin står på. Den står ju på tre ben. Det handlar om tillväxt, men tillväxt med hänsyn till miljön och till social sammanhållning. Jämställdheten faller definitivt inom området social sammanhållning.

Om vi ska få fler jobb måste vi också ha tillgång till barnomsorg, äldreomsorg och andra skyddsnet. Där är kvinnorna i farozonen, och därför är det viktigt att se tillväxten och sysselsättningen i ett bredare perspektiv; det handlar om hela välfärdsnätet för att få ut kvinnorna på arbetsmarknaden.

Det gläder mig att jämställdhetsfrågan tas upp, och jag hoppas att mina förhoppningar infrias.

Anf. 30 Vice statsminister och utrikesminister BOSSE RINGHOLM (s):

Herr talman! Precis som Hillevi Larsson säger är det viktigt att se jämställdheten som en bred fråga. Det handlar om den ekonomiska utvecklingen i Europa – Lissabonprocessen, som det ägnas tid åt under dessa dagar i Bryssel. Om vi kan få in den i det perspektivet, i det sammanhanget, kommer det att ha oerhört stor betydelse för den ekonomiska utvecklingen i Europa. Vi kan se att de länder som i likhet med Sverige ligger långt framme på jämställdhetsområdet är de länder som också har det högsta arbetskraftsdeltagandet.

Frågan om en jämställdhetspakt var uppe i Europaparlamentet för ett kort tag sedan. Tyvärr kunde jag då konstatera att det fanns en del motstånd mot idén. Exempelvis röstade de borgerliga svenska EU-parlamentarikerna mot idén om en jämställdhetspakt, vilket är beklagligt. Jag hoppas att det finns ett starkare stöd för jämställdhetspakten bland Europas regeringschefer.

Kubapolitiken

Anf. 31 ERIK ULLENHAG (fp):

Herr talman! Bosse Ringholm har ju lyckats spela rollen av den osynlige mannen i Europapolitiken synnerligen väl. Sanningen är väl att ingen känner till att Bosse Ringholm är Europaminister, varken i Sverige eller bland hans kolleger i Bryssel. Därför var vi några som blev förvånade när Bosse Ringholm nu tog över som utrikesminister, men vi får väl döma folk senare. Vi hoppas att du har större intresse för USA och Kuba än vad du har för Frankrike och Finland.

Den konkreta frågan gäller Kubapolitiken. I mitten av maj är det ett toppmöte mellan EU och Latinamerika. För att stödja demokrati rörelsen på Kuba vore det oerhört värdefullt ifall Sverige tog initiativ till att bjuda in representanter för demokrati rörelsen till det här toppmötet och visa på dem som tror på demokrati på Kuba. Är utrikesministern beredd att ta ett sådant initiativ?

Anf. 32 Vice statsminister och utrikesminister BOSSE RINGHOLM (s):

Herr talman! Jag är oerhört tacksam över att Erik Ullenhag i varje fall, som den ende i landet, känner till att jag är Europaminister. Det är bra att det i varje fall finns en som känner till det här. Jag är också glad åt att han sprider den kunskapen på alla håll och kanter även i fortsättningen.

Jag var så sent som förra veckan i Bryssel och träffade ett tusental arbetsgivare. Jag deltog i en konferens och talade bland annat om sysselsättningsfrågor i Sverige därför att de tyckte att Sverige var en förebild för dem i många avseenden. Så det har kanske spritt sig mer utomlands att jag har ett visst ansvar för EU-frågor än det har spritt sig till Uppsala och den lilla värld som Erik Ullenhag befinner sig i.

Annars har EU sedan länge mycket kraftigt markerat behovet av en utveckling när det gäller medborgerliga fri- och rättigheter på Kuba. EU har markerat det så tydligt att jag tror att Ullenhag kan vara mycket lugn också på den punkten.

Anf. 33 ERIK ULLENHAG (fp):

Herr talman! Tyvärr är jag inte ensam om denna okunskap, men nu sprider vi att Bosse Ringholm är Europaminister, och det är bra. Jag har förstått att det finns kolleger i EU-kretsen som har trott att det är Danielsson som är Europaminister, men det är en fråga vi skjuter därhän.

Anledningen till att jag ställer den konkreta frågan om Kubapolitiken, vilken jag nu inte fick ett konkret svar på, är att den är ett ganska bra lackmuspapper på utrikespolitiken. Det handlar om hur man ser på skill-

naden mellan demokrati och diktatur, där socialdemokratin genom historien har varit rätt svajig. Anna Lindh gjorde en väldigt stor insats för att lyfta fram demokrati och mänskliga rättigheter på Kuba. Sedan föll vi, under Laila Freivalds tid vid makten, tillbaka och var lite mer svassande för Castro.

Den konkreta frågan är: Kommer Bosse Ringholm att ta ett initiativ och se till att till exempel Osvaldo Payá finns närvarande på toppmötet mellan EU och Latinamerika? Det skulle betyda enormt mycket för demokratisträvandena på Kuba.

Anf. 34 Vice statsminister och utrikesminister BOSSE RINGHOLM (s):

Herr talman! Som bekant ska frågorna vara mer av allmängiltig karaktär än att handla om att den ena eller andra personen ska delta i någon typ av evenemang.

Jag kan försäkra Erik Ullenhag, om han är dåligt beläst på området, att Socialdemokraterna i Sverige är det parti som har agerat mest för demokrati. Det gjorde man en gång i tiden i det här landet tillsammans med Folkpartiet. När det sedan gällde den ekonomiska demokratin var Folkpartiet inte lika piggt på att följa socialdemokratin, och det beklagar jag.

Socialdemokratin har bekämpat kommunistiska diktaturer, kapitalistiska diktaturer och de ofriheter som vi har sett till både vänster och höger i världen. Jag är glad om Erik Ullenhag har så mycket kunskap i varje fall att han känner till det enorma arbete som socialdemokratin, och dess företrädare, har gjort under årens lopp för att arbeta för demokrati.

Ullenhag kan vara helt förvissad om att vi kommer att arbeta för medborgerliga fri- och rättigheter även på Kuba, liksom på alla andra håll i världen där vi känner att det finns anledning att göra en stark svensk insats. Det har ju också varit en av poängerna med vår alliansfrihetspolitik, att vi har stått obundna. Vi har kunnat kritisera till höger och vänster. Och där tycker jag faktiskt att liberalerna i världen har en del att lära, inklusive Erik Ullenhag.

Minkuppfödningen

Anf. 35 LARS-IVAR ERICSON (c):

Herr talman! Jag vill ställa en fråga till jordbruksministern. Vi har en regering som säger sig värna om jobben. Då känns det konstigt att denna regering, tillsammans med stödpartierna, vill förpassa en hel näring ut ur landet. Jag tänker då på minknäringen.

Uppemot 2 000 arbetstillfällen kan försvinna genom detta dråpslag mot seriösa företagare på svensk landsbygd. Att komma med regler som slår ut företagande och exportinkomster är för mig och många helt obegripligt. När dessa regler dessutom inte är tillräckligt motiverade utifrån djurrättssynpunkt blir det ännu mera obegripligt.

Vi som har kunnat följa minknäringen genom åren vet att minken inte bryr sig om att bada och simma ifall den kan få föda på land. Att sätta in vattenbad i minkburen innebär då att den våta minkhonan kommer att kyla ned sina ungar, och det blir en bakteriehärd för spridning av sjukdomar.

Lagrådet har gett sin syn på regeringsförslaget, och veterinärer som har följt minknäringen i många år är överens med uppfödarna. Min fråga till ministern blir: Är det inte möjligt att lyssna på alla dem som vädjar om att man ska invänta gemensamma regler för minkuppfödningen inom EU i stället för att nu slå spiken i den svenska minknäringens kista?

Anf. 36 Jordbruksminister ANN-CHRISTIN NYKVIST (s):

Herr talman! Ja, vi har en djurskyddslagstiftning som säger att djur inte ska utsättas för onödigt lidande, och de ska kunna bete sig naturligt.

Minken är ett jagande djur som behöver stor yta, som behöver kunna klättra, som behöver kunna röra sig, och den är semiakvatisk. Den lever nära vatten och jagar i vilt tillstånd i vatten. Den behöver också kunna vara ensam vid en del tillfällen. Att minken jagar i vatten har betydelse eftersom den mink vi har i burar, som är farmad, inte i särskilt hög grad är domesticerad. Den har fortfarande de beteenden som en vild mink har, och vi vet att minken mår betydligt bättre om minken har vatten att tillgå.

Vi tar mycket allvarligt på Lagrådets yttrande. Vi har då gått tillbaka och tittat på det underlag som vi har för det här ställningstagandet och kommit fram till att det håller för att gå vidare, för att ge djuren ett bättre skydd. Och jag kan upplysa Lars-Ivar Ericson om att både Storbritannien och Österrike har förbud mot minkuppfödning.

Anf. 37 LARS-IVAR ERICSON (c):

Herr talman! Jag vill vidga perspektivet något. Det finns också andra branscher som drabbas, nämligen fiskbranschen och slakterinäringen. Minkarna har ju tagit hand om avfallet. Nu måste de biprodukterna distribueras till dyra kostnader och med negativa följder för miljön. Hur ser ministern på det problemet?

Men återigen: Minkarna har det bra. De trivs. För 50 år sedan föddes det i genomsnitt en-tre ungar per hona. Nu är det tre-fem. Och det är naivt att tro att minkarna kommer att ha lika bra förhållanden i andra länder som de har i Sverige. I dag jublar grekiska minkuppfödare över det som håller på att hända här. De säger: Nu tar vi över med hjälp av EU-medel.

Jag vill återigen vädja till ministern: Tänk om! Utveckla i stället för att avveckla!

Anf. 38 Jordbruksminister ANN-CHRISTIN NYKVIST (s):

Herr talman! Tyvärr, Lars-Ivar Ericson, mår minkarna inte bra. Vi kan inte fortsätta med minkuppfödningen i dess nuvarande form. Vi har olika stereotypa beteenden. De biter sig själva, och vi har en hög dödlighet bland valparna. Det är bara att konstatera. Vi måste förbättra villkoren i minkuppfödningen.

Sedan var det det här med biprodukterna. Ja, jag håller med om att det här får konsekvenser också för andra branscher. Men där är jag hoppfull. Det finns nämligen olika möjligheter att ta hand om det här avfallet. Det kan till och med vara så att vi går vidare och använder det här som en källa till förnyelsebar energi. Vi har goda erfarenheter av att använda slaktavfall i Karlskoga där det blir värme till bostäder.

Anf. 39 INGER DAVIDSON (kd):

Herr talman! Jag har en fråga till Ibrahim Baylan. Jag skulle vilja höra varför regeringen i dag har fattat beslut om att införa ordningsregler i alla skolor och att skolkor ska anmälas hem.

Frågestund

Anf. 40 Statsrådet IBRAHIM BAYLAN (s):

Herr talman! Trygghet i skolan och studiero i klassrummet är en grundförutsättning för att lärandet ska fungera. Glädjande nog kan vi se, utifrån de utvärderingar som Skolverket gör och också utifrån internationella utvärderingar, att vi har en skola där alltfler elever trivs, en skola där allt färre elever uppger att de känner sig kränkta och mobbade. Men trots den goda utvecklingen finns det skolor där det är alldeles för stökigt. Trots den goda utvecklingen har vi också på en del skolor alltför många som inte är i skolan och tar till sig undervisningen.

Det är mot den bakgrunden som regeringen i dag tog beslut om ett paket som just handlar om att öka tryggheten i skolorna, att öka studieron i klassrummen. Det är nämligen en grundförutsättning för lärandet.

Anf. 41 INGER DAVIDSON (kd):

Herr talman! Den sista meningen kan jag instämma i helt och fullt. Men min fråga var ju: Varför görs detta i dag, sex månader före valet – om det nu är så viktigt att eleverna har trygghet och arbetsro i skolan? Denna enkla förordning, som det faktiskt handlar om att regeringen gör, har man kunnat införa i åratal. Men man väntar till den sista terminen före sommarlovet, alldeles före valet. Det här kommer inte att få någon som helst effekt för de elever som mest skulle ha behövt det. Och min fråga är: Om nu olyckan skulle vara framme så att vi har samma skolminister efter valet, kommer det då att dröja ytterligare tio år innan skolorna får tala om vad följderna blir om man inte lever upp till de här ordningsreglerna eller om man fortsätter att skolka?

Anf. 42 Statsrådet IBRAHIM BAYLAN (s):

Herr talman! Det är en konstig beskrivning som Inger Davidson gör. Den absolut viktigaste insatsen som vi kan göra för att öka tryggheten och studieron i skolan, och därmed också förutsättningarna för ett bättre lärande, är att se till att vi har fler kompetenta lärare, fler kompetenta kuratorer och över huvud taget fler anställda i den svenska skolan.

Detta har varit en ambition som regeringen har haft och drivit kraftfullt. Vi har avsatt öronmärkta resurser för att stärka personalstyrkan i skolan. Glädjande nog kan vi se att under de första fyra åren har detta gett 14 000 nya anställda i den svenska skolan fram till i år. Jag tror att det är bra och positivt.

Vad är alternativet till denna politik? Det är väldigt svårt att se. I den skolpolitik som Inger Davidson varit med om att ta fram för högeralliansen står det något så underligt som: Vi är inte överens om finansieringen för den svenska skolan. Om jag vore lärare eller förälder med barn i skolan skulle jag bli oerhört orolig om olyckan skulle vara framme och den borgerliga alliansen vann valet.

Frågestund

Anf. 43 OWE HELLBERG (v):

Herr talman! Jag har en fråga till Ulrica Messing.

Den viktigaste politiska frågan just nu är hur vi ska få fler jobb i Sverige, och inte bara i storstadsregionerna. Därför är regionalpolitiken viktig. Under åren 2000–2003 har regeringen dragit in 200–300 miljoner kronor av anslaget för allmänna regionalpolitiska åtgärder som används som stöd för företagsutveckling och därmed just till nya jobb.

Drabbade län är framför allt Jämtland, Västerbotten och Gävleborg. Gävleborg är särskilt utsatt, eftersom man har landets högsta arbetslöshet där. Beslut om medfinansiering av företagsstöd från Länsstyrelsen i Gävleborg har halverats sedan år 2003, och årets medel börjar ta slut.

Min fråga till ministern blir om regeringen tänker återställa anslaget och i så fall när. För Gävleborgs län handlar det om 66 miljoner kronor.

Anf. 44 Statsrådet ULRICA MESSING (s):

Herr talman! Jag svarade på en liknande fråga från Sven Bergström i en interpellationsdebatt i fredags. Jag säger nu precis som då att det inte är någon tvekan om att de regionalpolitiska pengarna är oerhört viktiga. Vi fördelar dem enligt ett antal olika kriterier i vårt land.

Några av de län som får allra mest är län som är glest befolkade där infrastruktur, utbildningsinsatser och näringslivsverksamheten kostar mer pengar just därför att avstånden är så långa och där ibland tillgången till privata initiativ och privat kapital är mycket mindre.

Nu tog vi under förra året in det sparande som fanns på ett antal anslag, och bland annat Gävleborg och Jämtland hade ett sparande. Vi kommer inte att betala tillbaka det sparandet. Däremot har vi fördelat för förra året liksom vi gör i år nya pengar som får användas till regionalpolitiska insatser i år.

Gävleborgs län är ett av de län i landet som får allra mest regionalpolitiska pengar.

Anf. 45 OWE HELLBERG (v):

Herr talman! Det är nog inte så enkelt. Länsstyrelsen i Gävleborg kommer ändå med en framställan på grund av den problematik man ser. Man ser att det finns ett stort behov inte minst i år av anslag. Man kan inte göra nya insatser på grund av att man måste uppfylla de tidigare löften man gett. Kommer man inte att fylla på med nya medel kommer inte de här projekten att bli av.

Det handlar också om EU-projekt. Det riskerar medfinansiering av ett visst antal projekt med god utveckling när det gäller jobben. Jag undrar vad regeringen tänker ge för yttrande i vårbudgeten över framställan från Länsstyrelsen i Gävleborgs län i den här frågan.

Anf. 46 Statsrådet ULRICA MESSING (s):

Herr talman! Vi har redan svarat på den framställan som länsstyrelsen har gjort. Svaret är precis det som jag nu har sagt. Vi har i dag inte för avsikt att betala tillbaka det sparande som drogs in ett antal år bakåt i

tiden. Däremot har vi redan fattat beslut om att fylla på nya pengar för det verksamhetsår som nu pågår och som ligger framför oss.

Under vintern förra året och i början på i år räknade vi upp växelkursen. Det är en fråga som många länsstyrelser har uppvakttat mig om. När vi räknar upp växelkursen för EU:s strukturfonder kan vi få ett ökat återflöde från EU med ungefär 1 miljard kronor.

Flera länsstyrelser har sagt att det är ett viktigt initiativ. Det gäller inte minst i några delar av Sverige där det finns ett intresse från stora starka basnäringar att vara med och hämta hem en del av strukturfondspengarna.

Här finns pengar att hämta hem. Men tanken med EU:s strukturfondspengar är inte att det bara ska vara offentliga skattepengar som är motfinansieringen utan också ett privat kapital.

Definitionen av förvärvsarbete

Anf. 47 CARL-AXEL ROSLUND (m):

Herr talman! Jag har en allmänpolitisk fråga, och därmed riktar jag den till utrikesministern.

Offentlig statistik är viktig. Det är den vi har som grund när vi agerar. Statistiska centralbyrån har ett oerhört gott anseende. Den hänvisar vi ofta till i den politiska debatten. Nu har man kommit med siffror som visar att förvärvsfrekvensen ökar åtminstone på vissa platser i landet. Jag har sett många socialdemokratiska kommunpolitiker ta glädjeskutt.

Men så läser jag definitionen av förvärvsarbete som SCB har. Jag läser ordagrant vad som står: personer som under referensveckan utförde minst en timmes arbete antingen som avlönad arbetstagare, som egen företagare eller oavlönad medhjälpare i företag tillhörande make eller maka. Det omfattar även personer som inte utförde något arbete enligt ovan men hade anställning, arbetade som hushållsmedlem eller egen företagare och var tillfälligt frånvarande under hela veckan.

En timmes oavlönat arbete i veckan eller till och med inget arbete alls är förvärvsarbete. Min fråga är: Delar regeringen den synen på förvärvsarbete?

Anf. 48 Vice statsminister och utrikesminister BOSSE RINGHOLM (s):

Herr talman! Det är en definition som Statistiska centralbyrån haft sedan mycket lång tid tillbaka. Jag är ganska säker på att den fanns även i början på 90-talet då vi hade en borgerlig regering i Sverige. Det är ingen ny definition. Det är en vedertagen definition som används i internationella sammanhang.

Man kan alltid diskutera var man drar gränsen någonstans, om det ska vara en, tre, fem eller sju timmar. Det avgörande är att man mäter samma sak år från år, årtionde från årtionde och kan göra jämförelser bakåt i tiden. Svaret är att den typen av definition både är internationellt vedertagen och sedan mycket länge har funnits under olika typer av regeringar även i Sverige.

Anf. 49 CARL-AXEL ROSLUND (m):

Herr talman! Jag tackar för svaret. Men uppriktigt sagt, herr utrikesminister, förstår jag inte vad man ska ha en sådan statistik till. Vilken beslutsfattare har någon som helst nytta av detta? Jag tycker att det är upprörande att skattepengar används för att plocka fram en statistik som är meningslös.

Anf. 50 Vice statsminister och utrikesminister BOSSE RINGHOLM (s):

Herr talman! Då ska jag hjälpa Carl-Axel Roslund genom att berätta varför man har den här typen av statistik, om ledamoten har svårt att förstå det.

Man använder statistik för att mäta vad som händer över åren och kanske årtiondena. Om man har exakt samma definition vid olika tillfällen kan man också visa om utvecklingen går åt det ena eller andra hållet.

För svensk del har vår sysselsättningsgrad liksom i många andra länder varit konjunkturbetingad. Men vi har sett att framför allt i början på 90-talet störtök sysselsättningsgraden i Sverige och arbetslösheten steg till enorma nivåer.

Jag ska väl inte berätta för Carl-Axel Roslund vilken typ av regering vi hade på den tiden. Men det är många som känner till att det var en annan regering än en socialdemokratisk regering.

Det är, oavsett vilken typ av regering det är, bra att få veta om arbetskraftens sysselsättning går upp eller ned. Det är därför vi använder den här typen av mätningar. De är vedertagna internationellt och statistiskt.

Segregationen i skolan

Anf. 51 NILS-ERIK SÖDERQVIST (s):

Herr talman! Jag har en fråga till vår skolminister. I en rapport som kom från OECD i förra veckan kan vi se att Sverige har ett av de mest jämlika skolsystemen i världen. Men det finns också utmaningar. Undersökningen visar att just segregationen är en sådan utmaning. Min fråga till vår skolminister är: Vad kommer att göras åt detta?

Anf. 52 Statsrådet IBRAHIM BAYLAN (s):

Herr talman! Det är sant som Nils-Erik Söderqvist nämner att OECD jämför olika länders skolsystem med varandra. Man har kommit fram till att vi har ett av världens mest likvärdiga och mest jämlika skolsystem. Det är ett skolsystem där skillnaderna i hemmet spelar minst roll. Men likväl ser vi att de spelar roll.

En av de viktigaste åtgärderna för att bekämpa detta är att fördela resurser efter behov, att ha gemensamma mål för alla elever och att inte sortera ut elever i tidiga åldrar.

Likväl, trots att vi har en god utveckling, finns det skolor och elever som behöver extra hjälp och stöd. Min och regeringens ambition är att göra insatser för de elever och skolor som har de tuffaste förutsättningarna, där många elever kommer från studieovana hem, kan ha ett annat språk än svenska eller traditionell arbetarbakgrund. Vi vet att det påver-

Anf. 53 NILS-ERIK SÖDERQVIST (s):

Herr talman! Jag tackar för svaret.

En följdfråga: Ser skolministern några direkta områden som kommer att vara föremål för insatser?

Frågestund

Anf. 54 Statsrådet IBRAHIM BAYLAN (s):

Herr talman! Det är på tre plan vi skulle behöva ytterligare insatser.

För det första behöver vi utveckla nya metoder för att ta sig an de elever som har det tuffast. Det är av den anledningen som regeringen i februari beslutade att satsa 225 miljoner på metodutveckling i 100 skolor i 32 kommuner i landet.

För det andra behöver vi ta ett gemensamt ansvar för de elever som kommer hit i senare åldrar och börjar sin skolgång som 12–13-åringar. De har tuffa förutsättningar. Det är viktigt att ta fram en nationell strategi för att ta oss an de eleverna.

För det tredje menar jag att i just de skolor där ett stort antal elever inte når upp till behörighet för gymnasieskolan behöver vi göra extra insatser. Det är också ett förslag som håller på att beredas på Regeringskansliet – riktat mot de elever och de skolor som har de tuffaste förutsättningarna. Det är behovet som ska stå främst. Alternativet är att fördela resurserna i ett jämnt skolpengssystem. Men det är ingenting för en socialdemokratisk regering.

Företagandet

Anf. 55 MARIA LARSSON (kd):

Herr talman! Jag vill rikta en fråga till näringsminister Thomas Östros.

Om man tittar tio år tillbaka i tiden kan man se i EU-statistiken att antalet företagare har ökat med ungefär 9 %. När man tittar på Sverige tio år tillbaka i tiden har antalet företagare minskat med 9 %. Vad är näringsministerns förklaring till det?

Anf. 56 Näringsminister THOMAS ÖSTROS (s):

Herr talman! Jag är glad att Maria Larsson ställer just den frågan. Det är verkligen mitt favoritområde. Hur ser vi till att fortsätta ha en stark ökning av antalet företagare i Sverige?

Det senaste året har antalet företagare ökat i Sverige mer än på 20 år – åtminstone så länge man har räknat. Åtta av tio av de företagen startas i tjänstesektorn. Det har att göra med dels att vi gör insatser på bredden för att stimulera företagandet, dels att hushållen börjar få lite mer pengar i plånboken och börjar efterfråga varor och tjänster.

Det finns en period i Sveriges historia som står i skarp kontrast till detta. Under den tiden som Bosse Ringholm pekade på, början av 1990-talet, såg vi en förskräckande minskning av antalet företagare. Det tog sin tid att hämta igen. Men nu är vi på rätt väg, och det gläder mig mycket.

En regering där Kristdemokraterna ingår oroar mig dock, att vi återigen får höga räntor och människor som inte vågar konsumera. Därmed drabbas företagare stenhårt.

Anf. 57 MARIA LARSSON (kd):

Herr talman! Det är intressant att se hur statsråden svarar på frågorna. De flesta vill hela tiden hänvisa till den borgerliga regeringstiden och inte tala så mycket om sin egen regeringstid. Det är påfallande i dag i kammaren.

Thomas Östros svar på den egentliga frågan var bara ett: Förra året kan vi glädjas över eftersom då ökade antalet företagare. Sanningen är den att det ökade något föregående år, men nyföretagandet, antalet företag per tusen invånare, hade sjunkit under en rad av år. Förra gången kom ett litet brott där det gick uppåt. Men där vi befinner oss i dag har det börjat dala igen.

I dag har vi, Thomas Östros, 24 300 färre företagare i landet än vi hade när den socialdemokratiska regeringen tillträdde. Trenden är den motsatta mot Europa. Här minskar antalet företagare. Regeringen drar inga slutsatser om att det behövs ett förbättrat företagsklimat. Det är precis det vi föreslår, våra allianskamrater föreslår, och som vi vill sätta upp som en ny agenda för Sverige.

Anf. 58 Näringsminister THOMAS ÖSTROS (s):

Herr talman! Det är roligt att höra att äntligen, efter så många debatter, känner sig Maria Larsson tvungen att säga att hon gläds åt att antalet företagare ökar i Sverige. Det satt hårt inne. Det hörde jag på anspänningen i tonen. Det är riktigt. Det är ju sanningen.

Antalet ökar mer än på 20 år. Vad beror det på? Det är inte någon form av magi. Det är hårt arbete för att se till att ekonomin fungerar. Nu växer ekonomin mycket starkt i Sverige. Det kommer till nya jobb. Vi har fått 100 000 fler i sysselsättning det senaste året och 300 000 sedan vi fick makten 1994. Då kommer också företagandet i gång.

Vi genomför nu rader av åtgärder, strategiska skattelättnader, regel förbättringar och exportsatsningar. Vi driver och hjälper till att skapa ett företagsklimat som gör att vi får än fler företag. Det som oroar mig är en högerallians som förbereder en förändring av Sverige som kommer att undandra efterfrågan och därmed slå undan benen för företagen i Sverige.

Skolpolitiken

Anf. 59 LENNART GUSTAVSSON (v):

Herr talman! Skolministern har under frågestunden varit ganska kritisk mot den borgerliga skolpolitiken. Mot det ska jag ställa ett citat som jag har hämtat från tidningen Riksdag & Departement: Jag ser goda möjligheter till att i alla fall ett flertal partier i mitten skulle kunna göra upp om skollagen. Det har vi gjort i andra sammanhang när det gäller både grundskolan och gymnasieskolan. Jag tror att det skulle vara det bästa.

Utifrån detta ställer jag frågan: Vad är det som gör att Ibrahim Baylan nu ser stora möjligheter till att hitta en gemensam skolpolitik med borgerligheten?

Prot. 2005/06:93
23 mars

Frågestund

Anf. 60 Statsrådet IBRAHIM BAYLAN (s):

Herr talman! Lennart Gustavsson ställer en viktig fråga, nämligen om de långsiktiga reglerna och de långsiktiga förutsättningarna för den svenska skolan. Jag är av den meningen att vi skulle behöva en samsyn som håller över en längre tidsperiod. Vad skolan i Sverige minst av allt behöver är klåfingrighet och alltför tvära kast på kort tid. Arbetsro är att föredra. Det är mot den bakgrunden som jag också har pratat om förutsättningarna för en överenskommelse om en ny skollag. Det är klart att ett halvår före ett val är de förutsättningarna näst intill obefintliga. Då blir polariseringen i politiken stark. Vi har tidigare traditionellt haft uppgörelser i skolpolitiken i politikens mitt, inte minst med Centerpartiet, som tyvärr har övergett sin politik i dessa dagar.

Det absolut bästa för skolan är att få en överenskommelse om en ny skollag som håller över en längre tid för att få arbetsro och inte alltför många tvära kast.

Anf. 61 LENNART GUSTAVSSON (v):

Herr talman! Sveriges elever och Sveriges lärare förtjänar naturligtvis en ny, modern skollag som dessutom är långsiktig och hållbar. Där delar jag uppfattningen helt och hållet.

Låt mig ta ett exempel, nämligen de fristående skolorna. Var Vänsterpartiet står i den frågan tror jag är ganska tydligt. Jag tror mig också veta ungefär vartåt den socialdemokratiska kongressen pekade.

Det måste ändå vara intressant att lyfta upp blocköverskridande frågor. Låt oss ta de fristående skolorna. Vad ska Socialdemokraterna dagtunga med för att få den blocköverskridande överenskommelsen? Är det synen på de fristående skolorna?

Anf. 62 Statsrådet IBRAHIM BAYLAN (s):

Herr talman! För den socialdemokratiska regeringen är den sammanhållna skolan där barn med olika bakgrund går – etniskt och religiöst – oerhört värdefull. Den är inte värdefull bara för att den har visat sig vara överlägsen de utbildningssystem som sorterar och kategoriserar elever utan också därför att det är viktigt för samhällsgemenskapen att barn med olika bakgrund träffas.

Det är mot den bakgrunden som jag som skolminister naturligtvis har uttryckt en oro över att vi delar upp barn efter religion redan från barnsben eller att vi ser en ökad kommersialisering där det finns alltför många koncerner och företag som vill ha avkastning på sitt kapital och därmed plockar ut skattepengar ur skolsystemet.

Däremot har jag också många gånger uttryckt att när det handlar om möjligheter att starta en fristående skola med alternativ pedagogik eller som ökar mångfalden i skolsystemet är vi positiva. Även om skillnaden här är som störst i politiken är jag tämligen säker på att det också här kommer att finnas utrymme för att göra kompromisser.

Frågestund

Anf. 63 CECILIA WIDEGREN (m):

Herr talman! Jag vänder mig till statsrådet Ulrica Messing. Jobben flyr när vägarna blir smalare. Förväntningarna på att bygga ut fyrfilsvägar är rätt så stora, inte minst ur trafiksäkerhetssynpunkt och tillväxtsynpunkt. Inte minst med tanke på den miljon människor, drygt, som i dag står utanför den ordinarie arbetsmarknaden säger näringslivet att detta är en av de faktorer som är viktiga för att skapa de nya jobben men också för att behålla jobben i dag.

Regeringens infrastrukturpolitik i dag räcker ofta bara till så kallade vajervägar, två-plus-ett-väg eller också numera ett-plus-ett-väg. I måndags hade jag möjlighet att åka med en av Skaraborgs största arbetsgivare på en så kallad bred transport mot hamnarna på västkusten. Det är ett av de internationellt exporterande företag som vi har kvar i Skaraborg, men som nu hotar att lämna oss och ungefär 500 jobbtillfällen på landsbygden.

Min fråga till statsrådet blir: Vad avser statsrådet att vidta för åtgärder så att regeringens infrastrukturpolitik inte leder till färre jobb på landsbygden och därmed en ökad kostnad för staten i samband med arbetslöshet som uppstår?

Anf. 64 Statsrådet ULRICA MESSING (s):

Herr talman! Cecilia Widegren vet att vi just nu är mitt inne i en stor utbyggnad av infrastrukturen, både på väg- och på järnvägssidan. Vi kommer att fortsätta och vi kommer att fullfölja den, precis som regeringen har fattat beslut om i infrastrukturplanerna. Vi har dessutom skynadat på en del projekt i de infrastrukturplanerna, inte minst kopplat till den region där Cecilia Widegren själv är aktiv. Det har vi gjort just med hänsyn till möjligheterna att skapa jobb och företagsamhet eller ibland att värna jobb och utvecklingen av företagsamhet. Vi kommer att fortsätta med det också.

Infrastruktur för företag är inte bara vägar och järnvägar i dag, utan också kopplingen till våra hamnar, som vi visade i den transportpolitiska propositionen som vi lämnade i går. Nu kommer staten för första gången att formulera en statlig strategi för våra hamnar där vi även kommer att investera en del i kombiterminaler. Det är oerhört viktigt för näringslivet.

Anf. 65 CECILIA WIDEGREN (m):

Herr talman! Det är vackra ord från regeringen, och det är precis det som näringslivet tydliggör. Med så kallad vajerväg, som är konsekvensen av den politik som du beskriver, kan man inte klara av breda transporter i Västsverige. Därmed flyttar jobben från Skaraborg.

Min fråga var: Hur ska regeringen klara att inte fler människor blir arbetslösa än den miljon, drygt, som redan i dag är det? Jag nämnde ett av företagen, Pharmadule Emtunga, som jag hade möjlighet att resa med i måndags. Ett annat företag, takpannefabriken Benders, har redan valt att investera utanför regionen därför att framtiden för E 20 är så oviss. Det här är verkligheten och konsekvenserna. 500 jobb i Skaraborg är många arbetstillfällen, och det gäller inte minst förutsättningarna för våra små

Anf. 66 Statsrådet ULRICA MESSING (s):

Herr talman! 500 jobb är många arbetstillfällen överallt. Vi har fokus på att skapa mer av sysselsättning och ökad välfärd. Det råder ingen tvekan om att vi ser och inser att infrastrukturen är viktig i det arbetet.

Vajerräcken är också en viktig åtgärd för att öka trafiksäkerheten. Man ska inte konstruera vajerräcken så att de minskar möjligheten för tunga transporter att komma fram. Man ska inte heller konstruera vajerräcken på ett-plus-ett-väg som den debatt som vi hade i Norrbotten för ett kort tag sedan handlade om. Just nu pågår en del försök med ett-plus-ett-vägar där omkörningssträckorna varierar och det inte är avstanningsfickor. Jag kommer att följa det här projektet utanför Växjö med stort intresse. Det är en sträcka på ungefär två mil.

Jag utgår från att Vägverket planerar för en verksamhet som är hållbar också i ett näringslivsperspektiv. Man får inte sätta upp vajerräcken i Skaraborg på ett sämre sätt än man gör i Gävleborg. Det var där vi satte upp de första vajerräcken. De har både räddat liv och kunnat ge förutsättningar för näringslivet att utvecklas.

Särskild skatt på alkohol

Anf. 67 GABRIEL ROMANUS (fp):

Herr talman! Drycker som kallas för alkohol är en ovanligt cynisk insats för att locka unga människor att börja dricka söta drycker där man inte känner smaken av alkohol. Som man kunde befara har detta blivit en ungdomsdryck. I hela Europa känner man oro över utvecklingen.

Regeringen har ställt i utsikt en proposition om tilläggs skatt på alkohol som skulle ha kommit i går. Det är möjligt enligt EG-rätten. Tyskland och Frankrike har sådana här skatter, men jag har inte upptäckt att vi har fått den här propositionen. Jag hoppas att jag möjligtvis har missat den i den enorma floden av propositioner, men jag är rädd för att jag inte har det.

Detta föreslogs i Kent Härstedts utredning. Så sent som i våras när socialutskottet behandlade regeringens handlingsplan ställdes det en sådan här proposition i utsikt.

Nu vill jag fråga vice statsministern, som ju också har ett förflutet i Finansdepartementet: Kommer det någon proposition om en särskild skatt på alkohol, eller kommer den inte? Och kommer den så att den kan träda i kraft någotsånär snabbt? Annars riskerar vi ökade problem bland ungdomar.

Anf. 68 Vice statsminister och utrikesminister BOSSE RINGHOLM (s):

Herr talman! Det är rätt som Gabriel Romanus säger. Det har kommit många propositioner under de senaste dagarna – över 100. Alla de propositioner som finns på propositionslistan har inte jag heller prickat av, så jag är Gabriel Romanus svaret skyldig. Men jag lovar att återkomma med ett distinkt svar.

Anf. 69 GABRIEL ROMANUS (fp):

Herr talman! Det är väl en fråga för talmännen och konstitutionsutskottet att ta upp detta att det kommer så många propositioner på en gång.

Den här är en av propositioner som jag verkligen har längtat efter, och som många som är aktiva inom sektorn att förebygga alkoholproblem bland ungdomar har längtat efter. Jag hoppas verkligen att den är på gång.

Jag har hört rykten om att det hela kanske har fastnat på några teknikaliteter. Jag vill inte påstå att vi har världens bästa regering, men den kan väl vara lika bra som den tyska regeringen, som har lyckats få fram en sådan här skatt. Enligt uppgift har den väsentligt sänkt alkoholkonsumtionen bland ungdomar i Tyskland. Där är man väldigt nöjd med det.

Jag hoppas att man inte låter det bästa vara det godas fiende och sitter och filosoferar över några tekniska detaljer. Kör fram det här! Om det visar sig att det finns några ofullkomligheter går det väl att ändra senare. Vi måste ha en insats mot dessa ytterst cyniska produkter, vars största konsumtion finns bland de yngsta konsumenterna.

Anf. 70 Vice statsminister och utrikesminister BOSSE RINGHOLM (s):

Herr talman! Gabriel Romanus och jag har ett gemensamt engagemang när det gäller att försöka motverka alkoholskador och alkoholkonsumtion.

Jag är ganska säker, Gabriel Romanus, på att om du i fortsättningen är beredd att kalla vår regering för världens bästa regering om vi lägger fram den här propositionen så ska jag göra allt för att leva upp till det epitetet så fort som möjligt. Du kan lita på mig i det avseendet!

Nya jobb i turistsektorn

Anf. 71 LARS LINDÉN (kd):

Herr talman! Det måste vara jobbigt för Ulrica Messing att en och en halv miljon svenskar som inte gick till jobbet i morse får höra att vi har en så väldigt bra regering och att det går så bra för Sverige. För dem är det en katastrof, speciellt för de unga i den här gruppen. Regeringen anstränger sig inte tillräckligt för att få fler jobb – snarare tvärtom. Den rullar mer och mer ut taggtråd för företagarna.

Det finns 24 000 färre företag i dag än vad det fanns 1994, säger ITPS i en nyligen framtagen rapport. Det är inte underligt. Alldeles för många småföretagare har tappat sugen i dag.

Du, Ulrica Messing, skulle med små medel kunna skapa 100 000 nya jobb i turismsektorn, enligt en enig turistexpertis. Men du gör inget konstruktivt för att detta ska ske.

Jag ställer frågan: Varför händer det ingenting på det här området?

Anf. 72 Statsrådet ULRICA MESSING (s):

Herr talman! Jag var lite orolig för att Lars Lindén inte skulle komma till frågan. Jag förstod inte riktigt hur den skulle landa hos mig. Men nu förstår jag – det är turistsektorn.

Först vill jag att vi ska vara uppriktiga med siffrorna. Jag tycker att det är fel och till och med anstötligt att räkna till exempel föräldralediga som en grupp som man jämför med arbetslösa. Det är fullt upp att vara föräldraledig, och det är dessutom i allmänhetens intresse att folk vill vara föräldralediga. Blanda alltså inte äpplen och päron!

När det gäller turismnäringen har vi anledning att vara optimistiska. I går inleddes den stora turistmässan i Göteborg. Vi ser att Sverige har växt som turistnation för inkommande gästnätter i flera år i rad nu. Sverige är det land i Norden som får flest inkommande gästnätter. De gäster som kommer i störst utsträckning kommer långt härifrån, nämligen från Asien.

Vi kommer att kraftsamla via Turistrådet och den nya organisation som man har sjösatt nu via Visit Sweden. Vi ska marknadsföra Sverige offensivt på just de här marknaderna. Det genererar verkligen nya små företag, inte minst i glesbygden.

Anf. 73 LARS LINDÉN (kd):

Herr talman! När det gäller turismen tillhör Sverige fortfarande de svagaste länderna på det området i EU. Om vi fördubblar turismnäringen skulle vi komma i medelklass i EU. Så långt ned ligger vi! Man kan fråga sig vad regeringen gör.

Med en ökad marknadsföring med 100 miljoner kronor per år menar vi att det skulle kunna gå att göra underverk. Vi skulle kunna fördubbla turismen på kanske tio år och skapa 100 000 nya jobb under den perioden. Det är 10 000 jobb per år. Men då tvekar statsrådet och tillsätter i stället en enmansutredning, som ska fundera på hur vi ska betala det här. När regeringen och staten redan tjänar 25–30 miljarder på turismen funderar ni på vem som ska finansiera 100 miljoner extra till marknadsföring av Sverige. Det tycker jag är dåligt.

Anf. 74 Statsrådet ULRICA MESSING (s):

Herr talman! 100 miljoner kronor är mycket pengar, och allting ska betalas. Det initiativ som ligger bakom Anders Lindströms uppdrag nu är frågor från Turistutredningen. De har sagt: Vi vill gemensamt i det framtidsprogram som näringen och regeringen tog göra större ansträngningar på satsning inom marknadsföring av Sverige ihop. Då måste man fundera: Om regeringen ska växla upp med 30, 70 eller 100 miljoner kronor, vad kan då näringen göra så att vi verkligen gör detta tillsammans? Vi äger och driver Visit Sweden gemensamt, och det har varit framgångsrikt för oss. Jag tror att vi gemensamt sitter på lösningar för att locka nya företag.

Jag var förra fredagen i Älvsjö på Vildmarksmässan och delade ut pris för Naturens bästa och den certifiering som de nu gör. Den certifieringen har regeringen varit med och betalat förutsättningarna för. Det är oerhört viktigt. Vi har en fantastisk natur, och det finns ett stort intresse runt svensk turism. Men man ska också med all rätt ställa krav på de attraktioner man ska besöka. Genom certifiering och Naturens bästa ser vi nu att man kan marknadsföra sig mer offensivt och få nya gäster. Sådant kan regeringen fortsättningsvis också hjälpa till med.

Frågestund

Anf. 75 SVEN BERGSTRÖM (c):

Herr talman! Låt mig först instämma i Owe Hellbergs förvåning över hur regeringen drar in pengar från utsatta län som skulle kunna ge värdefulla jobb i länen uppe i norr.

I går eftermiddag överlämnade Ulrica Messing den här tjocka luntan, den transportpolitiska propositionen, till riksdagen. På de omfångsrika sidorna är det dock inte särskilt många substantiella förslag. Det mest substantiella är möjligen båtkörkortet.

Jag hoppas att Ulrica Messing kan vara mer konkret här och nu på min fråga. Det handlar om E 4 längs södra Norrlandskusten. I morgon kommer Ulrica Messing att få ta emot en uppvaktning av näringslivsföreträdare och kommunala företrädare i just den frågan. De har gång på gång lurats på besked om när den här utbyggnaden ska komma i gång.

Är Ulrica Messing, som ansvarig minister på det här området, beredd att här och nu i direktsändning ge ett besked till alla de människor som har väntat i många många år, ett besked om att det är dags att pytsa in lite mer pengar i vårbudgeten så att man kan fullfölja den här angelägna utbyggnaden, höja trafiksäkerheten och förbättra förutsättningarna för näringslivet där uppe genom att bygga bort den flaskhals som E 4 genom Gävleborg utgör?

Anf. 76 Statsrådet ULRICA MESSING (s):

Herr talman! Sven Bergström sitter ju i riksdagens trafikutskott och vet mycket väl att i den trafikpolitiska propositionen ingår inget utpekande av vägar eller järnvägar. Det vore kanske lämpligt att Sven Bergström också i direktsändning talar om att han vet det.

Det var första gången jag hörde av någon att den transportpolitiska propositionen inte anses innehålla många förslag. Det är precis de motsatta reaktionerna jag har fått under det senaste dygnet.

Jag vet också att Sven Bergström kommer att vara en av de åtta män som uppvaktar mig i morgon om just sträckan Enånger–Hudiksvall. Det är andra gången det kommer en delegation från Hudiksvall, och jag är beredd att lyssna. Det beslut som regeringen har tagit om den ansökan som Vägverket lämnade in om fyrfältsväg står fast, precis som jag har upprepat i tidigare interpellations- och frågesvar. Jag välkomnar delegationen i morgon, där Sven Bergström ingår. Vi får ha ett nytt resonemang om de frågorna.

Ordningsregler i skolan

Anf. 77 ULF NILSSON (fp):

Herr talman! Jag har i dag talat med några lärare, och jag lovade att vidarebefordra en fråga till Ibrahim Baylan, skolministern, som i morse gjorde ett utspel om ordningsregler. Deras enkla fråga var: Det är väl bra att det finns ordningsregler, men vad händer om det är någon som inte följer ordningsreglerna? Vilken befogenhet har lärarna att fatta beslut?

Det är ju så, skolministern, att regler finns redan. Jag har inte varit på någon skola där det inte finns ordningsregler om stort och smått, och jag

tror inte att skolministern heller har varit det. Den avgörande frågan är: Vad har lärare rätt att göra om det är någon som vägrar att stänga av mobiltelefonen eller mp 3-spelaren? Har lärare rätt att beordra en elev att lämna klassrummet? Har lärare över huvud taget rätt att besluta om några sanktioner?

Min fråga är alltså: Är inte regler utan någon form av sanktioner ganska meningslösa?

Anf. 78 Statsrådet IBRAHIM BAYLAN (s):

Herr talman! Sedan jag blev skolminister har jag månat om att vara ute i den svenska skolan, både grundskolor och gymnasieskolor, och resonera med elever, lärare, skolledare och föräldrar. Det är så, Ulf Nilsson, att det finns skolor där man inte har resonerat sig igenom vilka regler eller ordningsregler man ska ha och hur man ska bete sig mot varandra. Jag tycker att det är viktigt att man gör det. Vi vet att de skolor där man gemensamt har tagit fram regler för hur man betar sig, mot varandra eleverna emellan, i klassrummet och lärare och elever emellan, ofta fungerar bättre. Man är också beredd att ta ett större ansvar.

Det är mot den bakgrunden som regeringen i morse har beslutat att det ska finnas ordningsregler i alla Sveriges skolor, därför att tryggheten i skolorna och studieron i klassrummen är en grundförutsättning för att vi ska kunna få bästa möjliga undervisningsmiljö och därmed lärande.

Anf. 79 ULF NILSSON (fp):

Herr talman! Naturligtvis kan ingen invända mot att man ska vara tvungen att ha ordningsregler. Det är inte det min fråga gäller. Jag bara konstaterar att de flesta redan har det. Om det är någon som inte har det är det naturligtvis väldigt bra att skolministern nu har skrivit en förordning om att man måste ha ordningsregler.

Skolministern svarade inte på min fråga: Är regler utan sanktioner meningslösa? Vi har diskuterat det här många gånger, och Folkpartiet föreslår att det ska införas ordningsomdömen, att lärarna ska ha tydliga befogenheter med skriftliga varningar, kvarsittning och tillfällig avstängning och att mobbare ska kunna flyttas, inte den som blir mobbad. Alla dessa åtgärder är naturligtvis i sista hand, därför att det viktigaste är att man skapar ett varmt, omtänksamt och trevligt klimat i skolan. Men någonstans finns det alltid en gräns för när man måste vidta några åtgärder.

Den konkreta fråga som jag och de lärare jag talade med i morse har är alltså: Kommer tvånget på ordningsregler att införas? Kommer det att kombineras med en översyn av vilka disciplinära sanktioner skolorna ska ha i framtiden?

Anf. 80 Statsrådet IBRAHIM BAYLAN (s):

Herr talman! Det är i dag fullt möjligt för en lärare efter att man har haft en diskussion, precis som Ulf Nilsson säger, som en yttersta åtgärd att tillfälligt visa ut en elev som inte finner sig i att till exempel stänga av en mobiltelefon. Jag tycker att det i framtiden ska vara möjligt, om man hamnar i ett sådant läge att det går så långt att en elev stör ordningen i klassrummet eller att det till och med är ett hot mot tryggheten, att till

exempel beslagta ett objekt, oavsett vad det vara må. Men det ska vara i sista hand, som sagt, och det ska föregås av en ordentlig diskussion.

Däremot, herr talman, kan jag konstatera att Folkpartiet är ganska ensamt till och med i den borgerliga högeralliansen om många av de förslag som man lägger fram. De är så pass extrema och ligger så långt åt högerkanten att man inte ens har fått med sig de övriga borgerliga partierna på dem. Jag menar att det inte är någon lösning att stänga av sju-, åtta- eller tioåringar i grundskolan.

Anf. 81 FÖRSTE VICE TALMANNEN:

Jag missade tidigare en följdfråga från Sven Bergström, som nu får möjlighet att ställa den.

Följdfråga: Utbyggnaden av E 4 Enånger–Hudiksvall

Anf. 82 SVEN BERGSTRÖM (c):

Herr talman! Ulrica Messing sade att den här propositionen på 350 sidor är fylld av konkreta förslag. Jag hade tillfälle att vara med på en frukost med Sjöfartsforum i morse, och där var besvikelsen oerhört stor över att man inte har tagit vara på alla de konkreta förslag som fanns från Godstransportdelegationen och sjösatt dem i den transportpolitiska propositionen.

När vi läser Vägverkets utlåtande är det väldigt tydligt att det handlar om att det måste till mer pengar för att klara både drift och underhåll och angelägna nyinvesteringar på vägsidan. Det är ingen tvekan om det.

Ulrica Messing har ju varit uppe i Gävleborg och gett besked om att vi ska få en byggstart för E 4 längs södra Norrlandskusten redan i år. Då måste det till mer pengar, precis som vi i Centerpartiet har föreslagit i våra budgetalternativ. Jag tyckte därför att det kunde vara bra, för alla lyssnare och tittare, att Ulrica Messing också här gav besked om att det kommer mer pengar till dessa angelägna satsningar redan i vårbudgeten.

Anf. 83 Statsrådet ULRICA MESSING (s):

Herr talman! Jag vet inte hur många gånger Sven Bergström och jag har haft den här typen av diskussion. Jag bara upprepar det jag sade nyss i mitt tidigare inlägg.

Sven Bergström kommer att ingå i den delegation av åtta män som besöker mig i morgon. Det är andra gången vi för den här typen av diskussion. Jag har tidigare varit oerhört tydlig och sagt att de beslut som regeringen har tagit runt infrastrukturplanen ligger fast, och jag kan upprepa det en gång till. De beslut om investeringar som regeringen har tagit tillsammans med Vänsterpartiet och Miljöpartiet ligger fast.

Välkommen i morgon, Sven Bergström!

Minkuppfödningen

Anf. 84 JEPPE JOHNSSON (m):

Herr talman! Jag konstaterar att jordbruksministern är beredd att exportera mer än tusen lönsamma jobb till länder som har sämre djurskydd än Sverige.

Jag är född och uppvuxen i den kommun där en tredjedel av mink-uppfödningen finns. Vi lever tydligen inte i samma värld, jordbruksministern. Jag beklagar detta.

Jordbruksministern säger: Minkarna mår inte bra. Finns det någon forskning som visar detta? Varför har vi då i Sverige de bästa skinn som finns i världen?

Anf. 85 Jordbruksminister ANN-CHRISTIN NYKVIST (s):

Herr talman! Det finns forskning som visar att vi måste göra någonting åt minknäringen. Redan på 90-talet fick vi flera rapporter. Vi har EU-underlag, vi har underlag från flera utredningar, Jordbruksverket och också Pälldjursutredningen som sade att om vi inte kan få förbättringar kan vi inte fortsätta. 2010 måste vi göra bokslut. Så det finns ett underlag.

Det finns olika uppfattningar bland forskarna om huruvida minken behöver vatten att simma i. Jag medger det, och det är vi medvetna om. Därför har vi varit noggranna i den proposition som nu har överlämnats till riksdagen med att förklara vilket underlag vi har för vårt beslut.

När det gäller problemen för näringen har jag stor förståelse för de företag som tycker att uppförsbacken blir för stor, att det blir för stora förändringar. Därför säger vi också i propositionen att de företagen ska få ersättning för förlorad arbetsinkomst, för investeringar, för att återställa mark och också för att riva byggnader.

Anf. 86 JEPPE JOHNSON (m):

Herr talman! Det kan inte ersätta de jobb som nästa generation skulle ha haft nere i våra bygder. Dessutom har varken Pälldjursutredningen eller Lagrådet funnit att minken behöver vatten att simma i.

Jag skulle vilja avsluta med några andra frågor. Det står i förslaget att minken ska kunna klättra. Har jordbruksministern någon gång sett en mink klättra? Jag har inte gjort det under 55 år.

Jordbruksministern sade att minken har ett jaktbehov. Varför vågar ni då inte föreslå att de minkar som man eventuellt har möjlighet att hålla ska ha levande föda? Det är kanske för drastiskt.

Anf. 87 Jordbruksminister ANN-CHRISTIN NYKVIST (s):

Herr talman! Jag tycker att Jeppe Johnson raljerar över den djurskyddslagstiftning som vi har som säger att djuren inte ska behöva utsättas för onödigt lidande och att de ska kunna bete sig naturligt.

Det finns en hel del forskning om de berikade miljöer där minkarna finns i olika plan i sina burar och där de har ett utrymme för att röra sig och att klättra. Man behöver inte vara särskilt djupsinnig för att förstå att ett djur som i vilt tillstånd jagar i vatten och som inte är domesticerat i särskilt hög grad också mår bra av att i uppfödningssammanhang ha de villkoren. Möjlighet att bete sig naturligt är utgångspunkten för vårt arbete.

Anf. 88 FÖRSTE VICE TALMANNEN:

Därmed var dagens frågestund över. Vi tackar deltagande statsråd och ledamöter.

Föredrogs
utbildningsutskottets betänkande 2005/06:UbU19
Högskolan: Utbildnings- och studentfrågor (förnyad behandling).

Anf. 89 PETER DANIELSSON (m):

Herr talman! Jag ska fatta mig kort i dag. Det finns många skäl till det. Ett är att min röst håller på att försvinna. Ett annat är vårmiddagen i kväll. Men det huvudsakliga skälet är att vi har debatterat det här ärendet tidigare i den här kammaren. Sedan återförvisades det till utskottet av en del av kammarens ledamöter. I utskottet har den förnyade behandlingen bara resulterat i två tillkommande meningar, vilket har gjort att inga positioner i sakfrågorna har förändrats. Därför har vi enats om att inte debattera betänkandet igen utan i stället yrka på våra reservationer.

Herr talman! Vi moderater står bakom alla våra reservationer, men för tids vinnande yrkar jag bifall endast till reservation nr 21 under punkt 23.

Anf. 90 AXEL DARVIK (fp):

Herr talman! Peter Danielsson har väldigt många kloka argument. Därför tänker jag nöja mig med att yrka bifall till reservation 21 och inte förlänga debatten.

Anf. 91 INGER DAVIDSON (kd):

Herr talman! Tvångsanslutning är principiellt felaktigt. Därför måste vi hitta andra vägar att lösa hur kårer och nationer ska kunna få en trygg finansiering så att de kan fortsätta sin verksamhet. Hur det ska gå till föreslår vi i en reservation att en parlamentarisk utredning ska lägga fram förslag på. Jag yrkar som tidigare talare bifall till reservation 21 under punkt 23.

Anf. 92 LENNART GUSTAVSSON (v):

Herr talman! Jag ska inte förlänga den här debatten. Med anledning av det vill jag meddela att jag står bakom Vänsterpartiets samtliga reservationer, men jag yrkar bifall till reservation nr 33 under punkt 33 som handlar om vikten av en god studie- och yrkesvägledning vid landets lärosäten.

Anf. 93 HÅKAN LARSSON (c):

Herr talman! Jag ska också nöja mig med att yrka bifall till en reservation, nämligen den som redan har yrkats bifall till, nr 21 om kårobligatoriet. Jag vill bara understryka att den parlamentariska utredning vi vill se ska pröva hur studenternas inflytande ska kunna stärkas och om en verklig föreningsfrihet kan genomföras.

Anf. 94 MIKAELA VALTERSSON (mp):

Herr talman! Jag tänker också hålla mig kort med risk för att vi kommer att känna att vi kanske alltid vill ha debatterna på det här viset, för det känns ju skönt.

På grund av att vi vill ha en verklig föreningsfrihet i Sverige som faktiskt också omfattar studenter vill vi att kårobligatoriet avskaffas. Därför yrkar jag bifall till reservation 21 som är en fempartireservation.

Anf. 95 MAJLÉNE WESTERLUND PANKE (s):

Herr talman! Även jag ska hålla mig väldigt kort. Vad som bör sägas i den här frågan är redan sagt. Vi har naturligtvis inte ändrat vår inställning att kårobligatoriet inte kan jämföras med en vanlig förening. Med detta yrkar jag bifall till förslaget i betänkandet och avslag på samtliga reservationer.

Anf. 96 LENNART HEDQUIST (m):

Herr talman! Jag vill ge en röstförklaring inför voteringen i det här ärendet. Min förhoppning när jag yrkade återremiss av ärendet vad gäller punkt 23 var att det skulle återkomma i ett omarbetat skick, helst med en samskrivning i utskottet. Så har tyvärr inte blivit fallet, även om en förtydligandemening förts in i majoritetens skrivning.

Debatten i frågan har alltför mycket felaktigt hakat upp sig på obligatoriskt medlemskap i studentkår och studentnation. Jag anser att det tydligt visat sig att man väl kan upphäva obligatoriet reellt utan att göra det formellt. Vi har sedan 1960-talet haft en nollösning beträffande nationstillhörighet i Uppsala så att studenter som inte vill vara med i en nation kunnat registrera sig i en nation med noll avgift och noll verksamhet. Det har fungerat och fungerar bra. Ca 80 % av studenterna är frivilligt med i en nation som bedriver verksamhet. Nationsobligatoriet består formellt men inte reellt. Denna lösning är utvecklingsbar även beträffande studentkårer.

Jag håller med kritikerna om att det finns grupper av studenter – distansstuderande, nätstuderande, äldre studenter, till och med pensionärer som studerar och andra – som inte ser någon direkt anledning att bara för att kunna tentera också behöva vara medlem i exempelvis en kår. För de grupperna borde det finnas en nollösning.

Varför vill jag nu lösa obligatoriefrågan på det här sättet? Jo, helt enkelt därför att det för studentkårernas verksamhet och funktion, men i än högre grad för de anrika studentnationerna, är av största vikt att de även fortsättningsvis är reglerade offentlighetsligt som utlöpare av universitetet eller högskolan. De betraktar sig ju som en del av universitetet eller högskolan, och det är i viss mening rätt. En mängd frågor löser sig då enkelt, bland annat skattefrågorna och studerandeflytandefrågorna – frågor som man hittills inte lyckats lösa när det gjorts försök att avskaffa obligatoriet.

Vad jag vet är samtliga universitets- och högskoleledningar anhängare av det formella obligatoriet. Uppsala studentkår, andra studentkårer och studentnationerna i Uppsala och Lund är alla för ett obligatorium på det sätt som jag här angett, trots vad som sägs i vissa motioner om motsatsen.

Jag hoppas att den utredning som i april lägger fram sina förslag om en modernisering av det så kallade obligatoriet kommer med genomförbara förslag. Jag utgår också från att den regering som sitter efter valet kan lägga fram ett väl genomarbetat förslag direkt till riksdagen så småningom. Jag är övertygad om att de som då kommer att hantera frågan

*Högskolan:
Utbildnings- och
studentfrågor*

kommer att upptäcka att det inte är det formella obligatoriet *per se* man behöver angripa utan hur det kan anpassas till den verklighet som råder i dag, att det i obligatoriet måste ges utrymme för en reell *exit*-möjlighet enligt Uppsalamodellen.

Herr talman! Av vad jag sagt framgår än en gång tydligt att jag inte anser att reservationen hanterar ärendet på rätt sätt, varför jag i omröstningen kommer att stödja utskottsmajoriteten.

Anf. 97 AXEL DARVIK (fp) replik:

Herr talman! Lennart Hedquist beklagar sig över att man, som han säger, har trasslat in sig i obligatoriefrågan. Då tror jag inte att Lennart Hedquist riktigt har förstått vad detta faktiskt handlar om.

Att man måste kunna få välja om man vill vara med i en förening eller inte är den avgörande invändning vi har mot ett sådant här obligatorium. Det står till exempel mycket tydligt i FN:s deklaration om de mänskliga rättigheterna: Envar har rätt till frihet i fråga om frivilliga möten och sammanslutningar. Ingen må tvingas att tillhöra en sammanslutning. Det är väldigt tydligt.

Detta är de principer som vi liberaler står bakom. Vi har stöd från fem partier för en sådan hållning. Jag tycker att det är väldigt tråkigt att Lennart Hedquist har hamnat på det ställningstagande han gjort. Det behöver ju inte vara så. Vi vill tillsätta en utredning som gör en väldigt seriös undersökning av hur man kan avskaffa obligatoriet och samtidigt se till att vi kan ha en bra och fungerande kårverksamhet i Sverige. Utredningen ska också beakta just de olika regler som finns, till exempel skatteregler, så att man anpassar dem på ett sådant sätt att det inte drabbar kårerna på ett hårt sätt när obligatoriet avskaffas.

Det är just den här rättigheten som varje individ måste ha som vi vill skydda. Där har uppenbarligen Lennart Hedquist hamnat på en annan linje.

Anf. 98 LENNART HEDQUIST (m) replik:

Herr talman! De frågor angående föreningsfriheten som Axel Darvik tar upp är ju på olika sätt prövade, även av internationella organ. Man har funnit att den nuvarande ordningen i Sverige är väl förenlig med de här konventionerna.

Med detta sagt vill jag dock påtala att det jag föreslår är ju att man ska avskaffa det reella obligatoriet genom att ge en *exit*-möjlighet. Då har man det formella obligatoriet kvar. Orsaken är just att det är så oerhört viktigt, bland annat för att lösa studerandeflytandefrågorna men även för den student-sociala verksamheten och annat, att studentkårer och studentnationer även fortsättningsvis kan vara utlöpare från universitetet eller högskolan och vara offentligt reglerade.

Jag förstår inte riktigt: Om man nu ger en *exit*-möjlighet så att alla frivilligt kan vara med eller inte vara med, vad återstår då egentligen av obligatoriedebatten? Jag kan bara se en enda anledning till att fortsättningsvis gräva ned sig i den, och det är om man på fullt allvar tycker att det ska finnas konkurrerande studentkårer som universitetsledningarna ska ha kontakt med. Och det vill jag säga: Samtliga universitet och högskolor är ju benhårt emot att behöva förhandla med väldigt många olika

Anf. 99 AXEL DARVIK (fp) replik:

Herr talman! Jag måste säga att jag är mycket bekymrad. Lennart Hedquist säger: Vad återstår då av obligatoriedebatten? Ja, det som återstår är att man tvingar vissa individer som studerar vid våra högre lärosäten att vara med i en förening. Det tycker jag är ett mycket stort problem.

Lennart Hedquist resonerar hela tiden utifrån en ganska snäv värld i Uppsala och hur det ser ut just där. Där har man en nollnation, som han kallar det. Då kommer man ju ändå inte undan kravet att man måste vara med i kåren. Nationerna i Uppsala och Lund är ju specialfall; det finns inte nationer någon annanstans på det sättet. Men där liksom på alla andra ställen finns ju kravet att du måste vara med i en kår. Handlar det om uppgifter som är av den naturen att de borde ingå i lärosätets verksamhet ska de naturligtvis göra det. Antagligen blir det en sådan lösning man hittar när man ser över detta, eller någon annan typ av lösning. Men det är det vi vill göra. Vi vill avskaffa detta tvång som finns för studenterna.

Anf. 100 LENNART HEDQUIST (m) replik:

Herr talman! Jag hör vad Axel Darvik säger. Jag har dock väldigt svårt att förstå hur någon, om man ska registrera sig i en kår eller en nation som har noll verksamhet och noll avgift, över huvud taget kan uppfatta detta som ett obligatorium. Det blir ju ungefär liktydigt med att registrera sig vid universitetet.

Beträffande resonemanget om föreningsfrihet begriper jag inte hur någon kan företräda en så fundamentalistisk ordning att man över huvud taget aldrig ska tvingas vara med i en organisation, om det nu skulle vara så. Då ska väl Axel Darvik föreslå att vi ska upphäva bostadsrättslagen. Man är ju tvingad att vara med i en bostadsrättsförening om man köper en bostadsrätt, man är tvingad att vara med i en samfällighetsförening om man går in i en samfällighet och så vidare. Det finns hur många exempel som helst på att när man är med i ett sammanhang så föreligger ett obligatoriskt medlemskap. Jag förstår faktiskt inte det sättet att angripa frågan.

Anf. 101 CECILIA WIKSTRÖM (fp):

Herr talman! Ibland förväntas man som riksdagsledamot anpassa sig och rösta med partiet i frågor som anses viktiga av ideologiska skäl. I frågan om kårobligatoriet, som förhoppningsvis kommer att avgöras i dag, väljer jag att avvika från partiets uppfattning för att i stället rösta för förslaget att bevara kårobligatoriet, en för Uppsala och för universitet och högskolor mycket viktig fråga.

Att som utskottsmajoriteten gör här föreslå en principiell avveckling av obligatoriet utan att veta hur skattefriheten ska säkerställas är i mina ögon djupt otillfredsställande. Jag känner ett ansvar för nationernas framtid i Uppsala. Går man till länder som Estland och Finland får vi veta att nationsväsendet där har blivit något helt annat än det är i Sverige. Jag vill inte att det ska bli så i Uppsala, min hemstad, vars invånare jag representerar i riksdagen och som har ett universitet med 35 000 studenter.

*Högskolan:
Utbildnings- och
studentfrågor*

Jag tycker att det hade varit klädsamt om reservanterna i utbildningsutskottet hade kunnat invänta utredarens förslag. Det pågår en utredning som kostar ett antal skattekronor som tickar på. Om en månad kommer utredaren att presentera sina förslag. Jag tycker att det är ganska pinsamt att man inte har kunnat invänta detta. Det kanske är långtgående, radikala förslag som skulle säkerställa det som reservanterna egentligen eftersträvar och önskar sig.

Sammanfattningsvis, herr talman, anser jag att det finns goda argument för att bibehålla den nuvarande ordningen med obligatoriskt medlemskap i studentkårerna. Lösningen med obligatoriskt medlemskap är inte den bästa. Den dagen man har säkerställt bibehållen skattefrihet för nationerna, den dagen man har säkerställt studentinflytandet i konsistorium och styrelser på ett trovärdigt sätt kommer jag att vara den första som trycker på avskaffandeknappen i en sådan votering.

Den dagen är inte i dag. Därför kommer jag att rösta emot den reservationstext som har utarbetats av utbildningsutskottets miljöpartistiska och borgerliga ledamöter. Jag vill bevara nationerna för studenternas skull och för min hembygds skull.

Överläggningen var härmed avslutad.
(Beslut fattades under 11 §.)

7 § Skogspolitik

Föredrogs
miljö- och jordbruksutskottets betänkande 2005/06:MJU17
Skogspolitik.

Förste vice talmannen konstaterade att ingen talare var anmäld.
(Beslut fattades under 11 §.)

8 § Djurskydd m.m.

Djurskydd m.m.

Föredrogs
miljö- och jordbruksutskottets betänkande 2005/06:MJU18
Djurskydd m.m.

Anf. 102 RUNE BERGLUND (s):

Herr talman! Betänkandet 2005/06:MJU18 är ett motionsbetänkande med många yrkanden som handlar om djurskydd. Underlaget för betänkandet är riksdagens svar på motioner från allmänna motionstiden 2005 och speglar aktuella frågor inom djurskydd och djuromsorg.

Det kan handla om tillsynsfrågor av olika slag. Höns- och äggnäring är alltid aktuell för debatt. Hundar och katter förekommer mer och mer i smugglingssammanhang. Det kan handla om exotiska djur, som blir allt vanligare som husdjur i Sverige.

Det sista och kanske det mest aktuella exemplet i dagens betänkande som jag kan tänka mig när det gäller djurskydd är möjligen pälsdjursnä-

ringen, vars vara eller icke vara i Sverige ska debatteras, särskilt minkarnas villkor.

Herr talman! Det är några axplock ur dagens betänkande om djurskydd. Nu är det partiernas företrädare som ska framföra sina synpunkter och yrkanden i särskilda frågor och angelägenheter och för majoriteten att avge svar.

Anf. 103 CECILIA WIDEGREN (m):

Herr talman! Jag börjar med att yrka bifall till reservation nr 10.

Sverige har väl ett av världens bästa djuromsorgsprogram och djurskydd. Vi värnar oerhört mycket om våra vänner sällskapsdjuren och också om våra produktionsdjur. Näringen ligger i framkant och bygger mycket av sin verksamhet på forskning. Man vet mycket väl vad som behöver göras för djurens väl och ve. Intresseorganisationerna ligger på med stort engagemang, både vad gäller produktionsdjur och, inte minst, sällskapsdjur. Sällskapsdjuren ökar alltmer i antal. Intresset för till exempel hundar har ökat enormt de senaste åren.

Vi moderater mår riktigt illa när djuren far illa. Om det beror på utnyttjande, att människor inte tar ansvar för beteende och behov eller på andra missförhållanden tycker vi att det är förskräckligt. Det behövs en skarp och tydlig lagstiftning för att se till att vi har ett gott djuromsorgsarbete i Sverige även fortsättningsvis. Och vi har en god grund för detta.

Men det är samtidigt oerhört viktigt att djuromsorgen bygger på en bra vetenskaplig grund, att man har haft möjlighet att forska och sett på de olika möjligheter som finns att följa djurens beteende. Att låta känslor styra debatten om djur kan vara väldigt lätt, men även känslomässigt väldigt kostsamt. Det är oerhört viktigt att låta vetenskapen ligga som grund.

Näringen själv, och då pratar jag om produktionsdjuren, är oerhört aktiv i arbetet. Många branscher tar fram egna program utöver den lagstiftning och de föreskrifter som finns. Jag kan nämna ett sådant, och det är Svensk Fågels senaste program som presenterades i början av detta år. Men det är bara ett bland många. Likväl är den enskilde bonden oerhört engagerad i frågorna. Inte minst den enskilde djurägaren försöker, vad gäller sällskapsdjuren, att följa detta på bästa sätt.

Vi moderater tycker att det är oerhört viktigt med den lokala tillsynen, att låta de människor som är i så nära kontakt som möjligt med djuren också ha möjlighet att utöva en god tillsyn. Central byråkrati och centrala myndigheter har på det här området visat sig inte gynna djurens väl och ve utan kanske snarare ställa till det för många näringar och sällskapsdjur. Jag tror därför att det vore bättre att plocka bort särskilda myndigheter på det här området och i stället låta den lokala tillsynen växa.

Herr talman! Internationellt är det också oerhört viktigt att jobba med djuromsorgsfrågorna, därför att det är tillsammans över gränserna som vi kan se till att göra detta bättre. Det går inte att bara skapa nationella regler och tro att allting stannar och är bra i Sverige. Här pågår en omfattande gränsöverskridande handel eller smuggling av djur som påverkar oss dagligdags. Samarbetet, inte minst inom Europeiska unionen, är oerhört viktigt.

Låt oss bara ta ett exempel på ett område där Sverige har sprungit i förväg, men där näringen får lida av detta. Det gäller våra värphöns i Sverige. Sverige ställde om för ett antal år sedan, och näringen har gjort ett gott arbete med detta. Men nu får man halka efter eftersom kostnaderna är så pass mycket högre än de är i vår omvärld, och EU väljer inte heller att följa efter i den takt vi vill.

Nu pågår förhandlingar, och man talar om en eventuell gemensam omställning 2012, men den kan mycket väl skjutas på framtiden ytterligare ett tiotal år framåt. Då står näringen på gung. Vem vill inte ha svenska ägg till påsk, herr talman, eller svenska ägg på talmannens vårmiddag? Vi får kanske inte ha det i framtiden om det fortsätter på det här sättet. Nej, EU-samarbetet är oerhört viktigt.

Men låt mig också nämna någon ytterligare reservation som vi har i det här betänkandet. Det är en mängd områden som detta täcker in, bland annat det aktuella område som Rune Berglund nämnde, nämligen pälsnäringens vara eller inte vara. Nu kom det indirekta näringsförbudet i förra veckan i form av regeringens proposition, och vi noterade att regeringen med samarbetspartierna Miljöpartiet och Vänstern hellre ser att vi importerar ett sämre djurskydd från andra länder, eftersom det med propositionen inte följde något förbud mot att köpa päls där minken vuxit upp med sämre möjligheter till naturligt beteende än i Sverige.

Det finns heller inget intresse från de här partierna att satsa på forskningen, eftersom den centrala myndighet som man inskaffat för djuromsorgsarbetet har valt att säga nej till olika projekt. Det är högst beklagligt att man också säger nej till jobb i Sverige samtidigt som vi har drygt en miljon människor i dag som står utanför den ordinarie arbetsmarknaden. Man får det inte riktigt att hänga ihop, vare sig det gäller djurskyddet eller jobben, eller forskningen för den delen.

Herr talman! Det finns många fler frågor i det här betänkandet. Vi kommer att stöta och blöta dem från olika håll och vinklar. Men jag har valt att yrka bifall till en av reservationerna, även om vi står bakom många fler.

Anf. 104 MARIE WAHLGREN (fp):

Herr talman! Vi har ett väldigt gott djurskydd i Sverige, och för det ska vi vara stolta och glada. Det säkerställer att svenska konsumenter får livsmedel som är både säkra och trygga och framtagna på etiskt försvarbart sätt.

Det finns dock fortfarande mycket att göra för att förbättra djurskyddet. Inte minst gäller det på inspektionssidan och att bygga upp kunskaper ute i organisationen på fältet hos dem som verkligen jobbar med de här frågorna, till exempel våra inspektörer. Men det här kommer vi att få tillfälle att debattera flera gånger till under våren i den här kammaren. Ett antal av de propositioner som regeringen, liksom den senfärdige studenten, har lämnat in så här i sista minuten till riksdagen täcker just tillsynsfrågorna och det som är väldigt viktigt, nämligen vår gemensamma tillsyn på EU-nivå, så vi kommer säkert att komma tillbaka till de frågorna.

Djurskyddet är som sagt bra. Men jag håller med min kollega Cecilia Widegren om att vi inte kan gå så långt i förväg att det innebär att vi slår ut näringar i Sverige som har ett bättre djurskydd än kringliggande näringar i andra länder. Det är orimligt att ta fram en lagstiftning som i

praktiken innebär att man förbjuder minkhållning i Sverige samtidigt som man inte förbjuder minkpäls. Det finns ingen konsekvens i den politiken. Därför yrkar jag bifall till reservation 10.

Här tänkte jag faktiskt lämna den politik som vi normalt sett så ofta pratar om här i kammaren. När vi motionerar i våra partigrupper, i utskottsmotioner och partimotioner, fokuserar vi ofta på just det som rör näringen, som rör djurskyddet när det gäller jordbruket. Men vi ägnar oss i väldigt liten utsträckning åt våra husdjur, eller rättare sagt våra sällskapsdjur, för det finns ju husdjur också i jordbruket.

Det som våra kolleger i kammaren motionerar om i de enskilda motionerna visar ett oerhört engagemang just för sällskapsdjuren. Det kanske reflekterar att vi som enskilda individer fångar upp det som ligger folk i allmänhet varmt om hjärtat, och det är hundarna, katterna och ormarna. Jag tänkte faktiskt säga några ord om vardera djurgrupp, nämligen hundar, katter och ormar.

Den första frågan som kolleger till mig, bland annat Birgitta Ohlsson, har väckt är frågan om hundsmuggling. Det är uppenbart att hundsmugglingen till Sverige ökar i allt större utsträckning. Senast förra veckan hade vi ett fall nere i Skåne där man försökte smuggla in elva stycken små söta valpar. Här kombineras nog ett oförstånd och en okunskap hos allmänheten med mindre nogräknade individers sökande efter ekonomisk vinning helt enkelt. Det här är en mycket allvarlig och mycket svår problematik. Vi riskerar att få in bandmask och rabies. Det innebär också ett lidande för djuren som smugglas in. Vi ser att det hade behövts krafttag bland annat inom tull och polis för att få stopp på den här typen av hundsmuggling.

Nästa fråga som jag tänkte ta upp är den om katterna. En av mina kolleger, Solveig Hellquist, har jobbat extra mycket med frågan. Solveig har motionerat om att ha en syn på katten som liknar den vi har på hunden, det vill säga att vi måste ta ett mycket större ansvar för våra katter. Jag tror att det ligger väldigt mycket i den synen. Katten kan inte få springa fritt när den i så stor utsträckning som i dag är en del av stadens och inte landets djur. Vi behöver helt enkelt en bättre tillsyn och ett bättre ägaransvar när det gäller våra katter.

Sist de djur som kanske emellanåt ägnas mest utrymme åt på löpsedlarna, nämligen ormarna. Vi får inte glömma att det finns väldigt många seriösa människor som håller reptiler i det här landet. Men de drabbas av alla dem som inte har kunskap och förstånd nog om hur man hanterar sina djur. Jag tycker att det hade varit viktigt att få gemensamma och tydliga riktlinjer för hur kommunerna ska hantera detta med tillstånd eller inte tillstånd att hålla reptiler och få bättre och tydligare regler när det gäller import av reptiler, för här förekommer också ett antal konstigheter. Bland annat får vem som helst plocka med sig tre stycken reptiler från utlandet i princip i fickan. Det kanske inte är en rimlig hantering vare sig för samhället som sådant där djuren kommer in eller för djuren.

Med det vill jag tacka för den här debatten.

Anf. 105 DAN KIHLESTRÖM (kd):

Herr talman! För att inte glömma bort det yrkar jag inledningsvis bifall till reservation nr 10.

Det här betänkandet handlar om djurskydd och behandlar, som det har sagts, motionsyrkanden från allmänna motionstiden. Det finns många intressanta ingångar eller områden värda debatt i detta betänkande. Vi har ju fått påbjudet i dag att vi ska hålla korta och kärnfulla inlägg, så att vi hinner med allt under dagen och inte blir utan talman framåt kvällen.

Djurskydd kan ju handla om den stora EU-politiken. Det kan handla om transporter, om djurhållning, om skötsel och om husdjur och sällskapsdjur. Det kan också handla om djurskyddspolitiska frågor som myndigheter, som någon har varit inne på här. Jag vill då ägna några minuter åt några av de reservationer som vi kristdemokrater finns med på eller har i betänkandet.

Jag har ett starkt minne från valrörelsen 2002. Det handlar om Kristdemokraternas hushållsfolder som vi hade i valrörelsen. Vi hade en punkt där som hette ”Drägligare livsvillkor för alla kor, grisar och hönor”. En deltagare i en debatt som jag deltog i kände sig tydligen väldigt träffad, för han for upp och undrade om vi verkligen menade att alla som har djur och har med djur att göra är småskurkar. Självklart inte. Den svenska djurhållningen ska präglas av höga djurskyddsambitioner. En bra skötsel och en god hygien i djurhållningen ger bättre djurskydd men också hög livsmedelskvalitet.

En av grundpelarna i Kristdemokraternas ideologi är just förvaltar-skapstanken. Den innebär bland annat att vi människor har ett ansvar att vårda och värna om andra levande varelser. Så långt det är möjligt ska djuren slippa att utsättas för stress, smärta, lidande och skador. Vid djurhållning ska också djurens hälsa främjas och hänsyn tas till djurens fysiologiska och beteendemässiga behov.

När detta grundläggande nu är sagt måste det tilläggas att i ett internationellt perspektiv har vi i Sverige en omfattande och bra djurskyddslagstiftning. Det är givetvis bra men medför samtidigt extra kostnader och krav för till exempel bönderna i Sverige, kostnader som konkurrerande länder många gånger saknar. I vissa specifika fall innebär våra regler eller förslag till regler att näringar tvingas till andra länder där djuren har betydligt sämre villkor än i Sverige. Det kan ju knappast vara önskvärt vare sig ur ett djurskyddsperspektiv eller ur ett näringspolitiskt perspektiv.

Jag vill nu kommentera några av reservationerna i betänkandet.

I reservation 10 tas frågan om pälsdjursuppfödningen upp. Denna reservation är ju mycket aktuell eftersom vi nyligen har fått en proposition från regeringen om skärpta djurskyddskrav för minkuppfödning. I går kunde vi läsa om socialdemokratisk splittring i frågan. Ledande socialdemokrater från södra Sverige ger inte mycket för partikongressbeslut och menar till och med att regeringsförslaget är dåligt underbyggt.

Om en stund finns det möjlighet för dessa socialdemokrater att ansluta sig till vår gemensamma reservation om pälsdjur. Vi får ju anledning att återkomma i denna fråga med en mer omfattande debatt än nu, men vi vill markera vår syn på detta just nu.

På grund av de argument som jag just angav när det gäller djurskyddsreglerna, och även näringspolitiskt, borde regeringen ha avstått från att genomföra den avveckling som nu kommer att ske och i stället invänta forskningens rön och näringens utveckling. Inriktningen bör vara

att driva regelfrågorna främst på Europanivå för pälsdjurens skull och inte att straffa ut den svenska näringen, vilket nu kommer att ske.

Herr talman! Som vi hörde i det förra inlägget kunde vi i början av veckan i flera tidningar läsa artiklar om att smugglare än en gång fastnat i den svenska tullen med gömda hundvalpar. På någon bild visades elva valpar som låg i små fickor i någon typ av klädesplagg. Grymt, skulle jag vilja säga. Vi kan läsa i artikeln att efter avslöjandet tillkallades jourhavande veterinär som beslutade att hundarna omedelbart skulle avlivas.

Precis som vi säger i reservation 15 så rapporterar Tullverket om alltfler fall där hundvalpar har smugglats in under svåra förhållanden. Denna smuggling är självklart oacceptabel ur flera aspekter, inte minst ur djurskydds- och smittskyddssynpunkt. Jag tycker att våra myndigheter agerar förtjänstfullt på flera sätt, inte minst när det gäller information till presumtiva köpare. Tydligt är dock att fler insatser måste göras när det gäller smuggling av djur. Det gäller ökade informationsinsatser och tullens möjligheter att stärka sina insatser. Sverige måste också driva på inom EU för gemensamma åtgärder för att stoppa den hemska smugglingen av djur.

Anf. 106 SVEN-ERIK SJÖSTRAND (v):

Herr talman! Frågor om djurs rättigheter har hamnat på den samhällsliga agendan i allt högre grad under senare år. Det är på sin plats att tala om en ökande medvetenhet. Det är inte längre töntigt att göra djurens sak till sin. Jag undrar egentligen hur ofta man debatterade djurrättsfrågor här i riksdagen för 20–30 år sedan. Ganska säkert var det inte så ofta under ett riksdagsår.

Djur är inte människor, men de saknar inte känslor. De ska därför skyddas mot smärta, lidande och negativ stress. En god djuromsorg ger våra djur detta skydd under hela deras livslängd.

I denna debatt vill jag speciellt lyfta fram några frågor som vi i Vänsterpartiet har lämnat motioner på.

Jag börjar med kycklingindustrin. Jag anser att dagens slaktkycklingar lever ett liv som ur djurskyddssynpunkt är oacceptabelt. Uppfödningen baseras vanligen på att få kycklingarna att växa så snabbt som möjligt. Detta åstadkoms genom avel, energi- och proteinrik mat samt tillskott i maten. De får bara en kort mörkerperiod per dygn för att hinna äta så mycket som möjligt. De hålls som regel i ganska trånga och smutsiga miljöer.

Sjukdomar, en ganska hög dödlighet och beteendestörningar är vanliga. En slaktkyckling slaktas vid fem sex veckors ålder och väger då ca 1,6 kilo. Det är en oerhört snabb tillväxt. Biologiskt sett är de inte vuxna, men de transporteras då bort från kycklingfarmen till slakt.

I Sverige är det fem stora slakterier som slaktar ungefär 90 % av kycklingarna. Slakten av kycklingar är vanligen mer mekaniserad än slakt av andra djur. Därför kan så många som 5 000–8 000 djur slaktas per timme.

Livsmedelsverket som ska se till hygien vid Sveriges slakterier har flera gånger rapporterat om skador som kycklingarna fått vid lastning, transport och hantering innan de slaktas. Vänsterpartiet kan konstatera att ekonomiska intressen fått gå före djurskyddsintressen när det gäller kycklingindustrins hantering av fåglar. Den utformning som slaktkyck-

lingproduktionen har i dag är inte förenlig med djurskyddslagen. En översyn av uppfödningen måste komma till stånd snarast. Bland annat måste beläggningsgraden minska, och benhälsa och beteendestörningar måste åtgärdas.

Vi borde titta på positiva exempel. Jag tror att det bara finns en ekologisk kycklinguppfödare i Sverige, men i länder som Frankrike, England och Danmark finns det sedan många år tillbaka en tradition att föda upp långsamväxande kyckling på grönbete. I England finns det ett stort marknadsintresse för ekologisk kyckling, och det finns tillgång till både hel kyckling och styckningsdetaljer i de stora livsmedelskedjornas butiker.

Alltfler konsumenter har blivit medvetna om både köttkvalitet och djurens behov av naturligt beteende, vilket har bidragit till en ökad efterfrågan i butikerna i England. Varje vecka kläcks 70 000 långsamväxande kycklingar som föds upp på olika ekologiska gårdar runtom i landet. Vi borde kanske försöka ta efter England. Det finns säkert en stor marknad för långsamväxande kyckling även här i Sverige.

På EU-nivå går det trögt med djurskyddsfrågorna. En handlingsplan som har varit försenad två år har presenterats. Kommissionens mål med handlingsplanen är att tydligt definiera gemenskapens politiska inriktning när det gäller djurskydd och, som man skriver, att ha fortsatt höga krav på djurhållningen inom EU samt att förbättra samordningen av befintliga resurser.

Nu hoppas jag att handlingsplanen inte bara blir vackra ord. Historien har ju tyvärr visat att det inte är så mycket aktivitet inom EU i dessa frågor. Papper, konferenser och vackra löften brukar EU producera när det gäller djurskyddsfrågor, men inte så mycket reellt. Varför vill man inte göra mer när det gäller djurtransporterna, något som miljoner människor har krävt?

Alla de djur som människan genom jakten utnyttjar för sina intressen skyddas inte av vår djurskyddslag. Tyvärr förekommer det inom jakten särskilt oetiska jaktformer. Hit hör godsjakten, som är jakt på uppfödda fåglar, och grytjakten.

Grytjakten är en jaktform som innebär att djur jagas under jord i sina gryt, där de har sökt skydd. Vid jakt på rävar och grävlingar används hundar som skickas ned i grytet för att hämta upp djuret. Grytjakten har varit omdiskuterad under lång tid. Särskilt ifrågasatt är jakten på grävling. Krav på förbud mot grytjakt på grävling har ständigt återkommit, inte minst från tillsynsmyndigheterna och djurskyddsorganisationerna.

Nära förknippat med grytjakten är den testverksamhet, så kallade grytanlagsprov, som anordnas i konstgjorda gryt med grävlingar som hålls i fångenskap för ändamålet. Syftet med anlagsproven är att studera hur hunden agerar i närkontakt med grävlingen. Jordbruksverket har studerat grytanlagsproven, och i en skrivelse till regeringen 1999 sade man att grytanlagsproven bör förbjudas.

SVA har också studerat denna fråga och dragit slutsatsen att grytanlagsprovsverksamheten inte är förenlig med djurskyddslagens krav. Jag tycker som många remissinstanser att grytjakt och grytanlagsprov bör förbjudas av djuretiska skäl.

I detta betänkande har vi också några reservationer kring sexuellt utnyttjande av djur och djur i pornografiska sammanhang. Vi vet att djur

utsatts för sexuella övergrepp i dag. Rapporter om detta kommer till djurskyddsorganisationerna i allt större omfattning, och veterinärernas samarbetsorganisation har reagerat.

I flera andra europeiska länder finns det lagar mot sexuellt utnyttjande av djur och mot djurpornografi. Vi borde nog också införa en starkare lagstiftning mot detta. Vår djurskyddslagstiftning tycks tyvärr inte vara tillräcklig.

Avslutningsvis vill jag yrka bifall till reservation 13 som rör slaktkycklingar.

Anf. 107 CECILIA WIDEGREN (m) replik:

Herr talman! Nu kom budet. Inte nog med att vi ska förbjuda jobben inom pälsnäringen i Sverige. Nu är nästa bransch utpekad av Vänsterpartiet, nämligen slaktkycklingbranschen.

Inför de budgetförhandlingar med regeringen som kommer, avser ni att ställa ultimatum i den här frågan så att vi får ytterligare näringsförbud inom detta område?

Anf. 108 SVEN-ERIK SJÖSTRAND (v) replik:

Herr talman! Jag ska svara väldigt kort.

Jag har sagt att en översyn av uppfödningen måste komma till stånd snarast. Slaktkycklingen kan alltså inte bete sig på ett naturligt sätt. Jag tycker inte att uppfödningen uppfyller de krav vi har i djurskyddslagstiftningen.

Anf. 109 CECILIA WIDEGREN (m) replik:

Herr talman! Sven-Erik Sjöstrand svarade inte på frågan om ett ultimatum. Jag kan tolka det som att det blir ett ultimatum i budgetförhandlingarna. Och nästa bransch som det är dags för med ett indirekt näringsförbud är slaktkycklingbranschen, så att vi till påsk kommande år inte kan äta svensk kyckling. Äter Sven-Erik Sjöstrand svensk kyckling? Eller vad äter han för kyckling?

Anf. 110 SVEN-ERIK SJÖSTRAND (v) replik:

Herr talman! Jo, det händer att jag äter kyckling, men jag är ganska restriktiv med det i dag.

Anf. 111 JAN ANDERSSON (c):

Herr talman! Jag ska börja med mitt yrkande, så att jag inte glömmer det. Jag yrkar bifall till reservation 10, men jag står självklart bakom övriga reservationer från Centerpartiet i detta betänkande.

Djurskyddet är inte något nytt område som vi debatterar under denna mandatperiod. Jag ska därför först uppehålla mig vid de principiella frågorna när det gäller djurskydd och därefter gå in lite mer specifikt på minkfrågan och pälsdjursfrågan.

När man diskuterar djurskydd tycker jag att det alltid är viktigt att först fastslå att vi människor har rätt att ha djuren i vår tjänst. Det kan gälla produktion av mat och produktion av päls. Men vi kan också ha djuren som sällskapsdjur. Jag gör ingen principiell skillnad i fråga om vilket ändamålet är. Det viktiga tycker jag är att vi människor samtidigt

som vi tar oss rätten att ha djur i vår tjänst också tar ansvaret för att behandla djuren på ett bra sätt. För mig är detta det grundläggande i själva djurskyddet.

I Sverige har vi, som har sagts tidigare från talarstolen, en av Europas och världens kanske strängaste djurskyddslagar. Jag tycker att det är bra att vi har tuffa regler, så att vi vet vad vi har att hålla oss efter. Samtidigt är vi inte en isolerad marknad. Det gäller att kunna konkurrera med dem som har helt andra djurskyddsregler och därmed också lägre kostnader. Jag tycker att det är viktigt att vi också har ett sådant perspektiv på djurskyddet att vi inte skapar världens bästa djurskydd men samtidigt prisar oss ur marknaden på ett sådant sätt så att vi i Sverige inte har några djur som kommer i åtnjutande av detta goda djurskydd. Det är en balansgång.

Jag märker ofta när jag är ute bland aktiva brukare att man lägger in detta som en faktor när man står inför ett stort investeringsbeslut. Man funderar inte bara på om det kommer att vara ekonomiskt bärkraftigt och om man är beredd att låsa upp sig och sin familj tidsmässigt inför den investering som det innebär när man har djur att passa. Man funderar också på om man har möjlighet att konkurrera med det djurskydd och det kostnadsläge som vi har. Det finns också en rädsla för att bli utmålade som bov och skurk om det är något som inte stämmer vid en inspektion. Detta är en realitet för många djurägare i dagsläget.

Jag ska därefter tala om pälsdjursnäringen. Jag har två frågor till Socialdemokraterna. Den första tror jag faktiskt att jag fick svar på i Rune Berglunds inledning. Frågan är: Är detta ett näringsförbud, eller är detta ett sätt att förbättra djurskyddet i Sverige?

Rune gav svar på detta i inledningen. Han sade att vi i dag säkert kommer att debattera pälsnäringens vara eller icke vara. Det handlar alltså inte om djurskydd, utan det handlar om att plocka bort en näring. Det handlar alltså om pälsnäringens vara eller icke vara. Jag har fått svaret. Det handlar alltså inte om djurskydd.

Jag har en annan fråga som Rolf Lindén kan svara på. Jag har sett uppgifter om att man är beredd att betala en halv miljard för att genomföra detta. Hur känns det då att lägga ut en halv miljard på att göra ett tusental människor i Sverige arbetslösa och aktivt betala ut pengar för att göra folk arbetslösa?

Jag konstaterar att detta inte handlar om förbättrat djurskydd. Det handlar om en nedläggning. Effekterna av detta blir självklart att dessa minkar kommer att produceras någon annanstans där man har ett betydligt sämre djurskydd än vad vi har i Sverige.

Anf. 112 ÅSA DOMEIJ (mp):

Herr talman! I det betänkande som vi debatterar tas en lång rad viktiga djurskyddsfrågor upp. Men med tanke på att vi inte har så lång tid på oss, hinner jag bara kommentera några av Miljöpartiets många reservationer.

Jag tänkte börja med en väldigt grundläggande fråga, nämligen frågan om rättvis konkurrens mellan företagare i olika länder. Det är faktiskt några talare som redan har berört den frågan på lite olika sätt. Jag tolkar det ganska mycket som att man kanske inte ska ställa så höga krav i Sverige eftersom det då blir svårare att konkurrera. Men jag ser det på ett annat sätt. Rättvis konkurrens och frihandel borde betyda att vi i Sverige,

och i alla andra länder, kan ställa precis samma krav på svenska som på utländska producenter. Därför har vi en reservation om just den frågan.

Ofta tolkas frihandel som att man ska kunna sälja mellan länder utan tullar och andra handelshinder. Men varför ska det vara så? Varför kan man inte helt enkelt ställa precis samma krav på producenter oavsett i vilket land som de befinner sig? Det skulle lösa många av problemen som gäller äggproducenterna som några talare har tagit upp här tidigare. Om man kunde ställa samma krav på djurskydd i fråga om importäggen så vore det inte något problem.

Men delar av äggnäringen har faktiskt problem med orättvis konkurrens inom Sverige. De producenter som trodde på de politiska löftena om att vi skulle få ett riktigt förbud mot burhöns och satsade på nytt och investerade i moderna system för frigående höns blev faktiskt lurade och har vissa problem i dag. Det gäller särskilt dem som inte är Kravproducenter. Kravproducenter kan få ett visst mervärde på ett annat sätt för sin produktion. Men producenter som har konventionell produktion med frigående höns har faktiskt blivit lurade av politikerna när det ändå blev möjligt att fortsätta med någon form av produktion med burhöns.

En annan fråga som jag vill ta upp och som har diskuterats många gånger i kammaren handlar om förbudet mot import av hund- och kattskinn. Jag tror inte att det är så stor politisk åsiktsskillnad mellan partierna när det gäller vad som borde göras. Men det går otroligt långsamt. Sverige borde driva på hårdare inom EU och också gå före med ett nationellt förbud. Så varför väntar man? Det är synd att inte fler partier har kunnat enas om att driva på här.

En annan fråga som ingen talare har tagit upp gäller kastrering av smågrisar. I Sverige är det tillåtet att kastrera obedövade smågrisar. Det är en väldigt otäck hantering. Jag har själv inte provat på det sedan jag gick på lantbruksskola. Men för dem som inte har gjort det kan jag säga att det är något väldigt obehagligt. Och det är inte omöjligt att införa ett förbud. Det har Norge visat som redan har ett förbud sedan två år tillbaka.

Ytterligare en fråga gäller sexuellt utnyttjande av djur som ett flertal partier har reservationer om. I dag är det tillåtet att utnyttja djur sexuellt om man inte bedömer det som ett direkt lidande för djuret eller att djuret tar skada. Där skulle vi vilja förtydliga lagstiftningen så att det blev ett rakt och tydligt förbud. Det har vi faktiskt haft i Sverige tidigare.

Sven-Erik Sjöstrand nämnde också gryttjakten. Där är jag lite förvånad över att inte hela utskottet kan ställa sig bakom ett förbud. Där råder det ju en stor enighet bland sakkunniga om att grytanlagsproven knappast är förenliga med djurskyddslagen. Sven-Erik Sjöstrand nämnde Jordbruksverket. Men i betänkandet tar majoriteten också upp både SVA och Sveriges Veterinärförbund som har ifrågasatt grytanlagsproven.

Det kan väl ändå inte vara så oerhört viktigt för samhället att hålla på med grytanlagsprov när det är så ytterst tveksamt från djurskyddssynpunkt?

Jag kan inte låta bli att nämna pälsdjursnäringen. Det finns en gemensam borgerlig reservation mot den proposition som alldeles nyligen har lagts fram för riksdagen. Jag vill inte dra i gång en jättedebatt i dag. Vi får ju en väldigt rejäl debatt och ett särskilt betänkande om saken. Talmannen har dessutom vädjat om att vi ska vara snabba i dag. Men det är

tråkigt att inte alla partier ställer upp på att hävda minkarnas rätt till ett naturligt beteende.

På en punkt kan jag dock ge er rätt. Visst borde vi ha haft ett importförbud – detta enligt vår reservation 2. Bra är att vi i alla fall nästan inte importerar några skinn till Sverige, så problemet är inte så där väldigt stort just när det gäller minkskinn. Då är problemet mycket större när det gäller till exempel äggproduktion och djurskyddskrav.

Jag tänker inte yrka bifall till några reservationer eftersom jag bedömer att de inte vinner kammarens stöd. Jag slutar här; det blir väl repliker.

Anf. 113 CECILIA WIDEGREN (m) replik:

Fru talman! Jag vill börja med att ställa en fråga om det som Sven-Erik Sjöstrand hade ett yrkande om, nämligen om nästa fråga om ett indirekt näringsförbud blir den om slaktkycklingen. Tillsammans med Vänsterpartiet har ni ju en reservation i den frågan.

Nästa fråga till Åsa Domeij rör lite grann den djuromsorg som vi har i vårt land och de människor som varje dag jobbar med djuren. Jag tänker på den ligghallsdebatt om dispenser som vi just nu har i Sverige. Det är ganska få som har dispenser. Många av dispensererna handlar om gutefår och andra djur som är så betingade att de levtt naturligt ute i många herrans år. Där hävdar nu Djurskyddsmyndigheten och det tidigare språkröret Hammarström att djuren ska ha tak över huvudet. Det gäller bland annat de 1 400 kreatur som finns nere på Revingehed. Det blev avslag på den dispensen utan att man ens sett det hela. Nu har man valt att se det men har ändå inte ändrat uppfattning.

Vad anser Åsa Domeij om att vi inte kan fullfölja dispenser för djur som mår oerhört bra i dag i Sverige?

Anf. 114 ÅSA DOMEIJ (mp) replik:

Fru talman! Jag börjar med den första frågan som väl till och med gällde statsbudgeten. Du nämnde om den till Sven-Erik. Nej, det kommer inte en avveckling av ytterligare näringar. Slaktkycklingen kan komma in på ett sätt. Vi funderar nämligen på att presentera ett småföretagarpaket där vissa delar av LBU ingår. Där finns det ett investeringsstöd till lantbrukare som vill gå längre än miljö- och djurskyddskraven, så lite grann kan vi få in slaktkycklingar – indirekt.

Sedan gäller det frågan om ligghallar och lite grann vad jag personligen tycker. Ja, jag har jobbat ganska mycket med kor, visserligen för många år sedan, och jag tycker att man i det läget att det finns till exempel naturliga skydd och där utfordringen kan klaras så att det inte är blött och slaskigt borde kunna ge dispenser.

Jämfört med andra typer av köttproduktion – till exempel när det gäller kraftfodertjurar, som är tillåtet – gör jag bedömningen att de här frigående djuren har ett mycket bättre liv. Jag tycker alltså att det är tråkigt med den restriktiva hållning som det blivit till dispenser och hoppas att det kan ske en uppmjukning där.

Anf. 115 CECILIA WIDEGREN (m) replik:

Fru talman! För det första tackar jag för det som nu sagts, inte minst med tanke på att vi fått reda på att det inte blir fler indirekta näringsför-

bud inom den här branschen. Alla vi som jobbar där tycker att det är oerhört viktigt att vi också i framtiden kan äta svensk mat.

För det andra tackar jag för dina synpunkter vad gäller ligghallsdiskussionen och den djuromsorgsdebatt vi där har. Vi vet att nästa dispens som inom kort blir aktuell handlar om gotlandsrussen på Lojstahed. Sedan urminnes tid finns russen där. Vi värnar också dem oerhört mycket och vill se en fortsatt dispens. Jag hoppas på att få se Åsa Domeijs och Miljöpartiets stöd även i fråga om det naturliga beteendet.

Anf. 116 ÅSA DOMEIJ (mp) replik:

Fru talman! Också jag tycker att det är viktigt att gotlandsrussen kan få fortsätta i frihet som tidigare. Det finns ju faktiskt också naturliga vindskydd.

Anf. 117 MARIE WAHLGREN (fp) replik:

Fru talman! Min fråga till Åsa Domeij rör er reservation om indirekt importhinder beträffande länder i världen som inte skulle uppfylla de djurskyddskrav som Sverige har. Det kan låta bestickande och trevligt att man på så sätt skyddar den egna näringen utifrån de högre krav som finns här.

Frihandel är bevisligen ett av de bästa sätten att sprida välstånd också till de fattigaste länderna i världen. De fattigaste länderna i världen är oerhört beroende just av sin livsmedelsproduktion och sin livsmedelsförsäljning till de rika länderna. Man är också beroende av att få tillgång till de rika ländernas marknader.

Folkpartiet och faktiskt också Miljöpartiet, tror jag, har tillhört dem som arbetat och agerat för att de handelshinder som finns till exempel inom EU ska sänkas så att vi får en bättre och rättvisare världshandel. Ser du inte en risk med att den typ av förslag som du här lägger fram just blir ett hinder för tredje världens länder som på inget sätt kan bygga upp den typ av kontroll som vi har här för att säkerställa att de har ett djurskydd på vår nivå?

Anf. 118 ÅSA DOMEIJ (mp) replik:

Fru talman! Jag tycker inte att det finns någonting som tyder på att man i fattigare länder inte skulle kunna bedriva en produktion som är väldigt bra från miljö- och djurskyddssynpunkt. Man kan som exempel ta sådana märkningssystem som Krav och rättvisemärkt, som ju också finns i fattigare länder till exempel. Detta är oerhört viktigt för exempelvis kaffeproduktion, teproduktion och bananproduktion. Den möjligheten har alltså visat sig finnas redan i dag. Kanske kan det här tvärtom vara en positiv möjlighet för många u-länder.

Anf. 119 MARIE WAHLGREN (fp) replik:

Fru talman! Jag tror att du överskattar den nischmarknad som finns för vissa typer av märkta produkter kontra den mycket större försäljning som finns på andra områden. Även om rättvisemärkning har betydelse för tredje världens länder har en hel del andra produktionsformer väsentligt större betydelse för levnadsstandarden i de här länderna.

Det är väldigt lätt att teoretiskt tycka att den typ av tullar eller handelshinder, som ju det här förslaget innebär, på något sätt skulle göra världen bättre. Jag tror att det är ett ypperligt sätt för västvärlden att sätta upp handelshinder mot framför allt tredje världens länder. Det skulle nog vara en mycket riskabel väg att gå.

Anf. 120 ÅSA DOMEIJ (mp) replik:

Fru talman! Jag tycker att Folkpartiet här har en väldigt pessimistisk inställning. Kanske den här typen av möjligheter att ställa samma krav vad gäller miljö- och djurskydd skulle göra livet bättre för många människor i u-länderna.

Ta till exempel kemikalieanvändningen som ofta är vidrig i u-länderna med väldigt lite av skyddsutrustning och med kemikalier som inte är tillåtna här. Att inte kunna ställa krav på att man inte ska använda den typen av kemikalier är någonting som direkt skadar människorna i de länderna, så jag ser nog här mer av positiva möjligheter snarare än hot för u-länderna.

När det gäller en hel del av de produkter där detta kanske skulle vara viktigast och mest aktuellt – till exempel på äggsidan – är det nog inte så att konkurrensen på den svenska marknaden i någon större utsträckning är från u-länder. Reservationen i betänkandet gäller till exempel konkurrensen från finska producenter.

Anf. 121 ROLF LINDÉN (s):

Fru talman! Jag vill börja med att yrka bifall till förslaget i miljö- och jordbruksutskottets betänkande MJU18 och avslag på samtliga motioner och reservationer.

Debatten om djurskydd är viktig, inte minst med hänsyn till många av våra yngre medborgare, som ofta är starkt engagerade i de här frågorna. Det handlar om etik, om hur vi behandlar våra djur, alltifrån sällskapsdjur till de livsmedelsproducerande djuren. Vi är alla överens om att vi ska ta hänsyn till de djur vi har i vår tjänst, eftersom djuren är beroende av de människor som kommer i kontakt med dem.

Djurskyddet är ett stort ansvar för oss politiker och hela samhället. Det är vår uppgift att se till att vi har en bra och skarp djurskyddslag, som ses över med jämna mellanrum och som kan förändras efter tidens gång. Våra hårda regler är i dag en tillgång mot bakgrund av de djursjukdomar som härjar över världen i dag. Därför är det glädjande att alliansen i dag har uttryckt att våra regler är bra. Moderaterna går så långt som att Cecilia Widegren sade att de är bäst i världen. Det tackar vi för, det är ett erkännande. Låt oss därför se reglerna som den konkurrensfördel som de kan utgöra i dag.

När det gäller betänkandet vi nu debatterar vill jag göra följande kommentarer.

När det gäller tillsynen är det angeläget att djurskyddstillsynen fungerar på alla nivåer. Därför bör den lokala tillsynen stärkas och bli mer likvärdig över hela landet. Kommunerna har redan möjlighet att samverka över kommungränserna på detta område. Dessutom ska både Djurskyddsmyndigheter och Livsmedelsverket ge stöd till lokala myndigheter, och kommunerna ska ha sina tillsynsplaner.

Detta är ett viktigt arbete, och därför kan jag känna en viss oro när Moderaterna och även Centern för den delen driver krav om att avveckla Djurskyddsmyndigheten eller när Folkpartiet och Kristdemokraterna vill minska anslaget med 10 miljoner kronor om året. Det är krav som inte på något sätt underlättar arbetet med tillsynen utan snarare motverkar det.

Fru talman! En annan fråga som återigen blivit aktuell och som flera har tagit upp här i dag är insmuggling av hundar. I förra veckan kunde vi läsa i tidningarna om att sex små valpar – någon sade nio och någon annan elva, men sanningen ligger väl någonstans mellan sex och elva – hittades i bagaget hos ett par som uppenbarligen inte tyckte att våra regler är något att bry sig om. Jag tror att vi alla är överens om att det här att få bort smugglingen också handlar om att inte få in oönskade sjukdomar, till exempel den berömda dvärgbandmasken. Alla vet att det egentligen räcker med en enkel avmaskning innan införsel sker.

De här hundvalparna fick plikta med sitt liv till följd av vuxna människors girighet och förakt för lagar och regler. Både Tullverket och Jordbruksverket ökar nu sitt samarbete för att effektivisera åtgärderna mot den organiserade insmugglingen och komma åt bulvaner inne i landet. Dessutom finns frågan med i den utredning som nu pågår om Tullverkets befogenheter. Men vi behöver inte vänta. Vi kan redan nu öka våra informationsinsatser, och vi kan intensifiera debatten, vilket faktiskt kan leda fram till att efterfrågan på insmugglade hundar minskar. Glöm inte, kära ledamöter, att det faktiskt redan är förbjudet att smugla.

En tredje fråga, fru talman, är frågan om tävlingsveterinärernas ställning. En särskild utredning sitter och tittar på frågan och ska lämna sitt betänkande den 1 april, det vill säga nästa lördag. På lördagarna är departementen stängda, så det blir väl fredag eller måndag i så fall. Utredningen omfattar just de frågor som tas upp i bland annat reservation 25. Var ska anställningen ligga? Hur blir det med konkurrensneutraliteten?

Jag skulle vilja ställa en fråga till oppositionen: Hur kan vi garantera tävlingsveterinärernas objektivitet om veterinärerna inte är centralt anställda? Just i tävlingssammanhang borde det vara viktigt att veterinärer förordnas utan att det finns risk för partiskhet, vilket skulle kunna skada inte bara djuren utan också tävlingsarrangemangen.

Till sist, fru talman, några ord om pälsdjursnäringen! Jag tänker här och nu bara göra två korta kommentarer med tanke på att frågan ska behandlas här i kammaren om några månader. Vi fick propositionen i går.

Det första är att vi har två kongressbeslut med krav på skärpningar för pälsdjursnäringen. Vi tar våra kongressbeslut på allvar. De är nämligen ett uttryck för våra partimedlemmars vilja och hur de ser på olika saker och ting. Det är därför viktigt att ta dem på allvar.

Det andra är att vi har ett avtal med Vänsterpartiet och Miljöpartiet i denna fråga. Avtal är för oss lika viktiga som kongressbeslut. Löften ska hållas. Det gäller även våra vallöften, vilka vi som bekant håller. Därför är vi väldigt nöjda med och har för avsikt att hålla uppgörelsen med Centerpartiet och Vänsterpartiet i energifrågan, även om vi vet att det svider hårt hos Centerns alliansbröder.

Anf. 122 JAN ANDERSSON (c) replik:

Fru talman! Då till frågan som Rolf kanske glömde: Är det ett näringsförbud eller inte? Hur känns det att lägga en halv miljard på att göra tusentalet människor i Sverige arbetslösa?

Anf. 123 ROLF LINDÉN (s) replik:

Fru talman! Jag vet inte var i betänkandet det står att vi lägger ett näringsförbud. Jag har ingen aning om detta. Jag har inte sett det någonstans, inte heller att vi skulle lägga en halv miljard så som du säger. Var i betänkandet finns detta? Det är skärpningar i djurskyddslagstiftningen som vi resonerar om.

Anf. 124 JAN ANDERSSON (c) replik:

Fru talman! Om nu detta är skärpningar av lagstiftningen, varför är man då beredd att betala ut ersättning för att lägga ned och återställa de farmer som finns? Du pekar på att det enda syftet är att plocka bort dem.

Anf. 125 ROLF LINDÉN (s) replik:

Fru talman! Vi diskuterar inte den frågan här i dag över huvud taget. Det kommer en särskild proposition som lades i går eftermiddag på riksdagens bord. Den ska vi diskutera om två månader, och då ska Jan Andersson få sina svar.

Anf. 126 CECILIA WIDEGREN (m) replik:

Fru talman! Jag kan förstå att Rolf Lindén inte vill diskutera den aktuella politiken, men det är lite lätt att svansa kring orden genom att säga att vi inte diskuterar den frågan. Vi diskuterar djuromsorgsfrågor, och vi har väl all rätt i världen att få reda på av makten hur man resonerar och tänker.

Rolf stoltserade och sade att han var stolt över att de håller sina löften. Kongressen hänvisar han till men också till vallöften. Om jag minns rätt från valet gick Socialdemokraterna ut och sade: Vi ska skapa fler jobb i Sverige. Vi ska se till att sänka arbetslösheten.

I dag vet vi att över en miljon människor inte går till ordinarie arbete. Trots det vill Socialdemokraterna sätta ännu fler människor, som kanske dessutom är familjeföretagare och som hade kunnat skapa jobb i generationer ytterligare, i arbetslöshet. Samtidigt säger de: Vi ska hålla våra vallöften. Det är väldigt vad makten suger, Rolf Lindén. Låt oss, också Socialdemokraterna, våga ta debatten.

Anf. 127 ROLF LINDÉN (s) replik:

Fru talman! Vad härligt att arbetslöshetspolitiken och sysselsättningspolitiken kommer in i djurskyddsdebatt! Det är riktigt bra.

Det är viktigt att hålla löften. Vi håller våra löften. Det är sant att vi gick ut och sade att vi skulle sänka arbetslösheten, vi skulle skapa nya jobb under den här mandatperioden. Det har vi gjort. All tillgänglig statistik, som Cecilia Widegren också har tillgång till, visar att vi har skapat ungefär 100 000 nya jobb de senaste åren och att vi räknar med ungefär mellan 60 000 och 80 000 jobb det innevarande året.

Vad beträffar de en miljon människor som inte går till arbete räknar ni in där förtidspensionärer och sjuka, latent arbetslösa, sådana som inte står till arbetsmarknadens förfogande över huvud taget. Av en eller annan anledning friserar ni. Ni har en alldeles egen beräkningsgrund för arbetslöshet, och skulle man överföra den beräkningsgrunden på europeisk nivå och jämföra alla länderna på dessa grunder skulle ett land som Frankrike ha 37 % arbetslöshet.

Anf. 128 CECILIA WIDEGREN (m) replik:

Fru talman! Jag förstår fortfarande att debattören Rolf Lindén inte vill diskutera pälsnäringens fråga och de betalda icke-jobb som han ser i framtiden.

Kommer djuromsorgen, som är vårt huvudämne, att bli bättre om vi tvingas till import när vi inte har en egen produktion där vi själva kan styra djuromsorgen? Tycker ni detta, Rolf Lindén? Är det därför ni föreslår detta? Tycker ni att djuromsorgen blir bättre? Hur ska ni påverka den i EU-samarbetet? Av alla de rådsinformationer som vi får i jordbruksutskottet vet vi hur trögt det är med en gemensam djuromsorgs- och djurskyddsdiskussion i EU just nu. Sverige får verkligen trycka på där, men nu kommer Sverige inte att göra det. Här ligger Sverige *lame duck*.

Anf. 129 ROLF LINDÉN (s) replik:

Fru talman! Den 16 januari innevarande år skickade regeringen ett brev till kommissionen med anledning av djurhälsopolitiken. Där trycker man på hur viktigt det är att vi höjer ambitionsnivån inom EU och gör en översyn av djurhälsopolitiken. De synpunkter och de krav som Sverige skickade ned hade man utarbetat i samråd med LRF, Sveriges Veterinärförbund, Sveriges Grisproducenter, Sveriges Nötköttproducenter och Svensk Fågel. Jag tycker att det var ett alldeles utmärkt initiativ. Det visar att man verkligen driver de här frågorna i EU. Och i nästa vecka, Cecilia Widegren, ska du och jag tillsammans med Anita Brodén i väg på en konferens i Bryssel som handlar just om djurskyddsfrågor.

Anf. 130 MARIE WAHLGREN (fp) replik:

Fru talman! Jag kan lugna Rolf Lindén med att jag inte ska debattera minkar. Vi kan ta det nästa gång. Men eftersom du själv nämnde Djurskyddsmyndigheten tänkte jag diskutera den.

Som Rolf Lindén mycket riktigt påpekade har Folkpartiet stått bakom beslutet att införa Djurskyddsmyndigheten. Vi har varit positiva till den. Däremot kan man fundera på hur snabbt en myndighet ska få expandera. Det kan finnas problem med en snabb expansion i myndigheter.

Vi vet att en del av våra allianskompisar inte är för den här myndigheten, och det har faktiskt blivit svårare och svårare för oss att försvara myndigheten på grund av det sätt som den har agerat på. Vi pratade om Revingehed tidigare i dag. Vi har också haft en oerhört dålig dialog mellan Djurskyddsmyndigheten och dem som utövar djurförsök. Det här bekymrar mig mycket allvarligt. Det försvårar möjligheten att försvara Djurskyddsmyndighetens existens.

Min fråga till Rolf Lindén är helt enkelt: Vad tänker socialdemokratin och regeringen göra för att återupprätta Djurskyddsmyndighetens anseende och förmåga till dialog?

Anf. 131 ROLF LINDÉN (s) replik:

Fru talman! Djurskyddsmyndigheten är en ung organisation, och innan man har hittat rätt i organisationen kan det uppstå saker och ting.

Det känns lite svårt att diskutera vad Djurskyddsmyndigheten ska göra och inte göra. Jag tror inte riktigt att det är vår sak att göra det. Jag vet inte ens om det är rätt att vi ska gå in och peta i den på det sättet. Vi kan naturligtvis ha synpunkter, men jag har för mig att det ligger på annan plats att exakt tala om vad myndigheten ska göra.

Anf. 132 MARIE WAHLGREN (fp) replik:

Fru talman! Det är självklart att vi inte ska gå in i enskilda ärenden eller i myndighetens interna arbete. Men när vi som politiker ser att en verksamhet som vi har beslutat om och där vi trots allt står för riktlinjerna, till exempel genom regleringsbrev och annat, går åt fel håll och när vi ser att den egentligen på sikt undergräver sin egen existens behöver vi reagera. Det anser jag också att det är regeringens ansvar att göra. Det är regeringens ansvar att se till att en ung myndighet hittar rätt väg.

Har dialogen en gång brutits och har respekten för myndigheten försvunnit hos dem som man har ansvar att vara myndighet över och ha myndighetsutövande mot är det oerhört svårt att återfå respekt och funktionalitet hos en myndighet. Det här behöver göras snabbt.

Anf. 133 ROLF LINDÉN (s) replik:

Fru talman! Det är regeringens uppdrag. Det är regeringens uppgift att göra det. Det är inte riksdagens uppgift. Vi ska granska. Det är riksdagens uppgift att granska att regeringen och myndigheter utför det de är ålagda att göra i regleringsbrev och lagstiftning. Men att gå in och tala om exakt hur man ska göra kan inte vara vår uppgift. Det får man ta i en dialog med regeringen. Vi har många tillfällen att göra det i utskottet när ministern eller en statssekreterare är på plats. Då kan man ta en diskussion om just detta.

Anf. 134 JEPPE JOHNSON (m):

Fru talman! Så kom då regeringens och samarbetspartiernas förslag om hur man i praktiken tänker lägga ned minknäringen.

Fru talman! Förslaget är inget annat än ett näringsförbud. Regeringen och samarbetspartierna struntar totalt i vad Lagrådet har sagt. Lagrådet säger ju det här förslaget på flera punkter, bland annat när det gäller kravet på sim- och badvatten för minken. Så här avslutar Lagrådet sitt yttrande: På den utredningen som förebragts kan Lagrådet således inte tillstyrka att bestämmelsen om tillgång till vatten för simning införs.

Det finns fortfarande ledamöter i denna kammare som tror att minken har simhud mellan tårna. Mitt råd till er, var ni än befinner er, är: Kontrollera! Jag ska gärna förmedla kontakten med någon minkfarmare. Jag känner väldigt många.

Fru talman! Minkuppfödningen, och därmed flera tusen jobb både i den direkta uppfödningen och i andra näringar som är beroende av minkuppfödningen, kommer att flytta till andra länder. En del av dessa länder har mycket sämre djuromsorg än vad vi har i Sverige. Varför ska vi exportera lönsamma jobb? Vi behöver sannerligen alla jobb vi kan få i det här landet.

Vi moderater står fast vid att man bör utveckla pälsnäringen i stället för att avveckla den. Det finns förutsättningar för att ännu fler människor på landsbygden i framtiden skulle kunna få en bra utkomst i den här verksamheten. Det skulle vara bra både för att utveckla landsbygden och för att minska arbetslösheten. Det är politikområden där i alla fall jag påstår att man inte kan beskylla Socialdemokraterna för att ha varit speciellt framgångsrika de senare åren.

Sverige ligger i världstopp när det gäller djurskydd. Det tror jag att vi är överens om, och det ska vi vara glada för. Vi ska behålla den här positionen. God djurhållning är dessutom en förutsättning för att man ska kunna bedriva framgångsrik verksamhet med djur och få bra resultat av verksamheten. När det gäller minken är det utsidan som räknas. Vi är världsbäst. Vi har bäst kvalitet i världen, och det tyder på att vi har en god djuruppfödning när det gäller minken. Vi lever mer än väl upp till de krav som man ska ha på djuruppfödning. Att en majoritet av Socialdemokraterna och stödpartierna vill förbjuda pälsdjursuppfödning i Sverige är därför ofattbart, i alla fall för mig och väldigt många andra.

Minken ska också ha möjlighet att klättra står det. Till sommaren har jag levt 55 år i den bygd där det finns flest minkar i Sverige. Men jag har aldrig sett en mink klättra, fru talman. Jag skulle gärna vilja höra om någon annan av er här kan vittna om att ni har sett en mink klättra.

Fru talman! Jag tror att det finns mer än en socialdemokrat som tycker att förbudet för minkuppfödning är fel. Jag vet i alla fall att några av mina s-kolleger på Blekingebänken har den uppfattningen. Jag hoppas att ni så småningom vågar rösta efter ert samvete och inte feigt låter kvitta ut er. Om det nu blir så illa att förslaget får majoritet i utskottet är det min förhoppning att det finns tillräckligt många ledamöter här i kammaren som är beredda att rösta mot förslaget.

I en av våra lokala tidningar i Blekinge finns i dag en artikel där det flaggas för att man kommer att skriva en motion som bland annat kommer att kräva att reglerna ska vara gemensamma inom EU. Det är ett ganska berättigat förslag, måste jag säga. I reservation 10 i dagens betänkande finns redan dessa krav, och jag citerar från reservationen: "Regel-systemet måste vara en gemensam europeisk angelägenhet så att alla pälsdjur har god omsorg, något som den svenska regeringen borde driva." Det har redan yrkats bifall till reservation 10, och det innebär ju att ni socialdemokrater som delar denna uppfattning redan i dag både kan begära votering på denna punkt och naturligtvis stödja reservationen. Ni behöver inte vänta tills nästa gång – om det nu blir någon nästa gång, vilket Gud förbjude.

Det ligger naturligtvis i uppfödningens intresse att djuren mår bra. Det är, som jag sade tidigare, en förutsättning för att man ska få bra resultat, och i Sverige är vi bäst i världen på minkuppfödning. Det har aldrig varit så höga priser på denna uppfödning som det är i dag. Varför ska vi förbjuda lönsamma jobb, när vi har så många jobb som inte är lönsamma och när vi har så många människor som inte har något jobb?

Fru talman! Jag kommer avslutningsvis att göra allt för att Sverige ska få en annan regering, en moderatledd regering, efter valet i år, en regering som inte motverkar seriöst företagande och exporterar uppfödning och lönsamma arbetstillfällen till länder med betydligt sämre djur-omsorg än vi har i Sverige.

Anf. 135 LARS-IVAR ERICSON (c):

Fru talman! Någon gång händer det att Fantomen lämnar djungeln och ger sig in på nya områden. Det gör han därför att han tycker att han har något viktigt att tillföra på dessa nya områden. Jag känner det likadant nu när jag ska säga något i en utskottsdebatt där jag kanske räknas som en katt bland hermelinerna. Det handlar förstås, som ni kanske redan anat, om pälsdjuren.

Jag vill anknyta till min motion om minknäringen som en framtidsnäring. I stället för att avveckla så bör vi utveckla denna väl fungerande näring. Uppfödning av minkar ger omkring 2 000 personer arbete i Sverige. Det handlar om uppfödare, foderproducenter och hantverkare. Av dem finns ca 500 på Listerlandet i Blekinge, en del av södra Sverige som verkligen skulle behöva flera arbetstillfällen.

Svenska uppfödare producerar årligen 1,4 miljoner skinn. Världsproduktionen har de senaste åren ökat från 28 miljoner till 34 miljoner på grund av ökad efterfrågan.

Pälsdjursuppfödning är en viktig agrar näring. I exempelvis Polen och Norge ges statsbidrag för nyetablering och utökning av just pälsfarmer. Men hur är det för oss i Sverige? Jo, här är minknäringen en utsatt sektor, och det talas mer om förbud och nya regler i stället för att stödja denna viktiga näring. Det är mycket olyckligt eftersom det finns goda utvecklingsmöjligheter inom branschen och många nya arbetstillfällen skulle kunna tillskapas.

Jag vet att minkuppfödarna inte motsätter sig nya regler, men de ska vara baserade på vetenskap och beprövad forskning. Det borde vara en viktig uppgift för staten att vidta åtgärder för att den svenska minknäringen ska kunna utvecklas och därigenom bidra till fler arbetstillfällen.

Det har slagits in många orättvisa spikar i den svenska minknäringens kista. Det senaste regeringsförslaget, som vi har hört om här i dag, kommer från en regering som säger sig värna om jobben – en arbetarregering. Nu är det ju så att Socialdemokraterna visserligen är beroende av olika stödpartier för regeringsmakten, men detta med att offra företag och enskilda människors seriösa företagande tycker jag är skrämmande.

En väl fungerande näring som bedrivs med målsättningen att djuren ska må så bra som möjligt hotas nu av att helt förpassas ut ur landet. Man kan göra en avslutande reflexion och fundera över om vi behöver en ny regering för att minknäringen ska ha en framtid, eller ska möjligtvis det sunda förnuftet hos enskilda socialdemokrater som Christer Skoog och hans vänner kunna påverka regeringen så att de fattar ett klokare beslut än det förslag som vi snart ska ta ställning till?

Anf. 136 SOLVEIG HELLQUIST (fp):

Fru talman! Jag är också en katt bland hermelinerna i dag, men jag kan inte låta bli att gå upp och prata om en motion som jag har lagt fram och som jag också har fått stöd för av mina vänner i Folkpartiet, som har skrivit en reservation och även ett särskilt yttrande.

För den som inte är insatt i den här frågan är det en icke-fråga. Ett tag tänkte jag: Jag kommer nog kanske inte att bli tagen på allvar. Kan man engagera sig i hur katter har det?

Men jag tycker inte att det finns någon motsättning. Man kan engagera sig i både hur människor har det och hur djuren har det.

Det var 1943 som det infördes en lag som reglerade svenska katters liv. I och med att jag har lagt fram den här motionen har jag egentligen fått hela Sverige på benen. Det har skickats in namnunderskrifter. Det har varit upprop på nätet. Jag har haft kontakt med poliser, veterinärer, väldigt många påhejare och inte minst kattvännerna, men även faktiskt dem som är irriterade över kattplågan. En polis skickade mig en kvällstidning från den 29 oktober 1997, och där stod det med stora, feta bokstäver att kattlagen har förberetts i 54 år. Det var då tänkt att man skulle fatta beslut om obligatorisk märkning och registrering av katter. Jag tror att det var ministern Annika Åhnberg, med en katt i famnen, som lovade detta.

Nu har det gått ytterligare nio år, och ingen sätter ned foten.

Varenda dag kan man läsa i tidningar och på nätet om katter som söker nya hem. Det sägs att det finns 20 000–30 000 hemlösa katter bara i Stockholm. Man vet inte om det finns 100 000 eller en miljon hemlösa katter i Sverige. Det sägs att en enda okastrerad hona under sitt liv kan föda 100 kattungar. Vi kommer aldrig ifrån att det här är ett problem. Katter i Sverige har det många gånger värre än i sydliga länder, där de åtminstone har värme. I Sverige överges katter året om. Det är inte bara fråga om sommarkatter.

Vi har en bra djurskyddslagstiftning, men det finns på olika områden ytterligare att göra, och jag tycker att man ska ställa krav på kattägare på samma sätt som på hundägare och att djurskyddslagstiftningen alltså också ska omfatta katter.

Jag är självklart oerhört frestad att yrka bifall till min egen motion, i vart fall Folkpartiets reservation 17, men jag gör det inte för att vinna tid. Men ni kan vara övertygade om att jag kommer att fortsätta kampen för att katterna ska ha ett bra liv i Sverige.

Överläggningen var härmed avslutad.
(Beslut fattades under 11 §.)

9 § Naturvård

Naturvård

Föredrogs
miljö- och jordbruksutskottets betänkande 2005/06:MJU19
Naturvård.

Anf. 137 MARIE WAHLGREN (fp):

Fru talman! Detta betänkande berör ett stort antal frågor men jag kommer bara att uppehålla mig vid en, nämligen stranderosionen i Stockholms skärgård.

Jag yrkar bifall till reservation nr 5. Det gör jag på en samlad oppositions vägnar eftersom Miljöpartiet, Folkpartiet, Kristdemokraterna, Centerpartiet och Moderaterna enats om att låta mig vara den som yrkar på denna vår gemensamma reservation för att spara tid i kammaren.

Fru talman! För mig finns paradiset på strandsträckan Kivik–Haväng. För andra finns det på Yxlan eller Blidö. För många av oss har de platser där hav och land möts ett extra stort värde, och sorgen när dessa platser

förstörs – det må vara av oljespill eller kusterosion – är därför desto större. Stranderosionen i Stockholms skärgård är ett välkänt och synligt problem. Trots att det varit ett välkänt problem i många år har situationen inte på långa vägar blivit bättre. Medan man fått förbättringar i vissa områden har det blivit desto sämre i andra.

Forskaren Lars Granath pekar bland annat på att kusterosionsproblemen längs skärgårdstrafikens farleder i mellanskärgården ökat mycket och kraftigt. Till skillnad från många andra platser i vårt land, där vi också har kusterosion, vet man i Stockholmstrakten ganska väl vad erosionen beror på. Den beror framför allt på båttrafiken.

Det är sant som majoriteten i utskottet säger att länsstyrelsen har en målsättning att ingen kusterosion ska ske på grund av båttrafiken, men tyvärr sker en kusterosion varje dag beroende på att vi inte har regler som på ett gynnsamt sätt skyddar våra kuster i skärgården. Trots ganska allmänna och välvilliga men till intet förpliktande skrivningar från majoriteten i utskottet vill vi därför gå vidare med reservationen.

Det behövs insatser. Bland annat bör särskilt erosionskänsliga strandlinjer skyddas genom att till exempel lägga andra rutter för trafik med större fartyg. Det behövs fartbegränsningar, och det behövs efterlevnadskontroll av fartbegränsningarna. Det behövs utveckling av andra skrovformer som minimerar svallen i de vanligt förekommande hastigheterna. Det behövs engagemang från myndigheterna. Här måste länsstyrelsens samarbete med olika myndigheter och företag förbättras, och regeringen måste få Naturvårdsverket att prioritera dessa frågor innan fler öar eller delar av öar sköljs bort. Det krävs handling, och det krävs nu, för att skydda det som kanske är en av vårt lands viktigaste pärlor – den stockholmska skärgården.

Anf. 138 CARINA OHLSSON (s):

Fru talman! Jag yrkar bifall till miljö- och jordbruksutskottets förslag i betänkande nr 19, *Naturvård*, och avslag på samtliga sju reservationer.

Under senare år har naturvården vuxit fram som ett av de viktigaste områdena inom svensk miljöpolitik. Anslaget för skydd av den biologiska mångfalden har fördubblats. Vi har etablerat nya naturreservat och nationalparker både på land och till havs. Vi har upprättat program för hotade arter. Sveriges natur är på väg att kartläggas i ett av de mest uppmärksammade nationella bokprojekten i modern tid, *Nationalnyckeln till Sveriges flora och fauna*.

För Socialdemokraterna har naturvården alltid haft en stark social dimension. Allemansrätt och strandskydd handlar om att naturen ska vara tillgänglig för alla på lika villkor. Men naturvård handlar också om folkhälsa, företagande och regional utveckling. Naturvården är en politik för att värna den politiska mångfalden och ekosystemen. Den är ett uttryck för omsorg om livet självt.

En viktig utgångspunkt i naturvården är den nationella satsningen på lokal och kommunal naturvård. Under tre år bidrar staten med 300 miljoner kronor för att stärka naturvården i kommunerna. De statliga bidragen matchas av motfinansiering till minst 50 %. Sammantaget har under de senaste åren minst 600 miljoner satsats på lokala naturvårdsprojekt. De allra flesta kommuner i landet har fått medel till lokala naturvårdsprojekt. Här finns traditionella satsningar som inventering och områdesskydd

men också friluftspjekt och folkbildning. Lokala aktörer, som föreningar och byalag, har spelat en viktig roll.

För att ge några exempel väljer jag Västra Götalands kommuner. Eftersom jag själv kommer från Västra Götaland tycker jag att det är roligt att välja just den regionen. Västra Götaland har alltså deltagit aktivt i naturvårdssatsningar. 40 kommuner i länet har sökt och beviljats bidrag på drygt 29 miljoner kronor till 155 projekt. Ett projektexempel är informationskampanjen om lövskogar i Falköpings kommun. Ett annat är Härryda kommuns natur- och kulturinventering i Storåns dalgång.

Som socialdemokrat är jag övertygad om att det enkla vardagliga friluftslivet, inte minst det som kan utövas nära bostaden, har ett stort värde både för samhället som helhet och för alla enskilda individer. Vi människor mår helt enkelt bra av rörelse, frisk luft, sinnesintryck och naturupplevelser. Det spelar mindre roll om det sker på egen hand, arrangerat via ideella organisationer eller via företag inriktade på att erbjuda aktiviteter.

Fru talman! Regeringen har till innevarande år förstärkt anslaget till friluftorganisationerna från 15 till 25 miljoner kronor. Vi vet att det är väl investerade pengar. De ideella organisationerna gör stora insatser genom att driva verksamhet, utbilda ledare, informera, värna om allemansrätten och vårda lokala grönområden. Inte minst spelar de en viktig roll i arbetet med våra barn och ungdomar.

Den borgerliga alliansen har milt sagt nedprioriterat miljöpolitiken i sitt arbete. Detta gäller inte minst naturvården. Moderaterna vill till exempel minska anslaget till biologisk mångfald med nära 1 miljard kronor. Det drabbar bland annat statsbidragen till kommunerna för att skydda och utveckla värdefulla naturmiljöer.

Vi tror att få politiska insatser röner så stor uppskattning bland så många som just naturvården. Naturen är en källa till glädje, hälsa och rekreation. Samtidigt är den en ekonomisk resurs. Vårt mål är att alla som vill ska kunna hitta stigarna ute i naturen, enkelt och nära. Naturvården ska komma till människorna. Alla ska känna sig välkomna oavsett bakgrund. Kommunernas växande engagemang i de lokala naturvårdsprojekten är ett viktigt steg på vägen.

Fru talman! För att anknyta till det som Marie Wahlgren tog upp om reservationen var det inte så länge sedan som de nationella miljömålen debatterades i kammaren. Dessa bryts ned och följs upp regionalt och lokalt. Länsstyrelserna ansvarar för detta regionala arbete. Jag förutsätter att så sker även i Stockholm, till exempel när det gäller stranderosion, och att berörda ges möjligheter att tillsammans ta fram åtgärder. Det kan gälla länsstyrelsen tillsammans med kommuner, företag, de boende, Skärgårdsstiftelsen med flera. Detta bör ske på ett sådant sätt att det främjar en ekonomiskt, socialt och ekologiskt hållbar utveckling.

Anf. 139 MARIE WAHLGREN (fp) replik:

Fru talman! Egentligen hade jag inte tänkt begära replik eftersom vi diskuterade om vi över huvud taget skulle ha en debatt om detta betänkande. Då är det lite synd att Carina Ohlsson väljer att i sitt anförande ta upp nästan alla frågor utom just den som var anledningen till att vi ändå valde att ha en debatt. Vi beslutade tillsammans att försöka hålla nere debatttiden i kammaren genom att endast fokusera på en fråga. Detta gör det svårt för till exempel Moderaterna att nu försvara sin naturvårdspoli-

tik. Men det är naturligtvis upp till varje talare att själv avgöra hur man lägger upp sin tid. Till sist kom ju ändå ledamoten fram till den fråga som är skarp i dag, nämligen den som rör stranderosionen i Stockholms skärgård.

Länsstyrelsen har givetvis skyldighet att bryta ned det hela till mål på lokal nivå. Mål på lokal nivå kräver emellertid ofta beslut på central nivå. Det har man upptäckt. Jag skulle vilja veta vad det är i den reservation som finns till detta betänkande från Miljöpartiet, Kristdemokraterna, Folkpartiet, Moderaterna och Centerpartiet som Socialdemokraterna inte delar. Det är uppenbart att arbetet mot kusterosionen i Stockholmstrakten inte fungerat.

Anf. 140 CARINA OHLSSON (s) replik:

Fru talman! Jag trodde att Marie Wahlgren, med mig, ansåg att ordet var fritt utifrån de betänkanden som vi diskuterar. Då diskuterar faktiskt varje riksdagsledamot utifrån det betänkande som vi har på bordet. I förra debatten diskuterade man helt plötsligt andra betänkanden. Nu håller jag mig till detta, och då finns det synpunkter på vad jag ska säga. Det tycker jag är högst anmärkningsvärt.

Överenskommelsen var en överenskommelse om att vi inte skulle debattera det här ärendet, men helt plötsligt ändrades vilka som ställde sig bakom en reservation. Då förändrades ljudet lite från vissa i utskottet, så jag tycker att jag kan förbehålla mig rätten att diskutera hela betänkandet. Det har jag valt för att jag tycker att naturvård är en viktig fråga, och jag tycker att den förtjänar att debatteras.

När det sedan gäller den reservationen som togs upp finns det ju instrument för att man ska kunna förändra till exempel hastigheten hos båtar. Det finns alltså förutsättningar i det regelverk som finns lokalt och regionalt att förändra den här situationen. Därför tycker jag redan att instrumenten finns för detta. Det är också viktigt att ta till vara det kommunala självstyret och det regionala ansvaret för de här frågorna. Jag tycker inte alltid att vi behöver peta nationellt i hur man ska göra allting.

Anf. 141 MARIE WAHLGREN (fp) replik:

Fru talman! Som jag sade i slutet av min kommentar är det naturligtvis varje ledamots eget val, vad man väljer att ta upp. Jag var orolig för att vi aldrig skulle komma fram till det som ändå är den skarpa voteringen.

Stockholms skärgård är en oerhört viktig pärla. Vi har uppenbara exempel på att de åtgärder som gjorts inte räcker. Det kan till exempel kanske krävas forskningsinsatser just när det gäller att ta fram nya typer av skrovformer. Det kan kanske behövas andra typer av incitament. Därför är det viktigt att också de centrala myndigheterna, till exempel Naturvårdsverket, är pådrivande i de här frågorna. Så skåning jag är tycker jag faktiskt att Stockholms skärgård förtjänar att vi tar de här frågorna till oss och driver dem också från riksplanet.

Anf. 142 CARINA OHLSSON (s) replik:

Fru talman! Jag är inte av någon annan åsikt än att Stockholms skärgård är väldigt viktig. Den är väldigt viktig för friluftsliv och så, men jag tycker ändå att man ska lyssna och ta upp den här frågan underifrån och

använda sig av de regelsystem och förordningar som redan finns. Det finns alltså möjlighet att förändra.

När det sedan gäller att förändra skroven är det också väldigt viktigt att ha med det ekonomiska, ekologiska och sociala perspektivet. Det är viktigt att man tar med alla dimensioner. Jag hoppas att Marie Wahlgren tar med detta. Det är ju viktigt att ha skärgårdstrafik för den befolkning som bor ute i skärgården. Och då tycker jag att man ska göra detta lokalt. Man ska ta fram åtgärder som man kan vara överens om. Jag tycker att den frågan är mer lokal än nationell när det finns instrument för att kunna förändra.

Anf. 143 MARYAM YAZDANFAR (s):

Fru talman! Det är många katter bland hermelinerna i dag, och jag skulle faktiskt vilja be Marie Wahlgren att inte lämna, eftersom jag från ett Stockholmslänsperspektiv skulle vilja diskutera den reservation som de borgerliga partierna har lagt fram beträffande stranderosionen i Stockholms skärgård.

Jag vill påminna om det som står i miljöpropositionen om begränsning av buller och andra störningar från båttrafik. Det framgår klart att myndigheterna i dag i första hand koncentrerar sig på att minska bullret men att nästa steg är att uppmärksamma andra slags störningar som till exempel vågverkan och stranderosion. Och frågan om vågverkan och stranderosion står alltså på dagordningen hos länsstyrelsen och till exempel hos Waxholmsbolaget, som jag har varit i kontakt med.

Marie Wahlgren vill i sin reservation ha mer långtgående åtgärder och ytterligare hastighetsbegränsningar men framför allt en ombyggnad av båtskroven. Det är det senare som jag ställer mig lite undrande till. Jag undrar vad det kommer att innebära för Waxholmstrafiken, om ni vill förbjuda den eller om ni vill ta bort den helt. Anledningen till min oro är självfallet att Waxholmstrafiken är så oerhört viktig för de åretruntboende skärgårdsborna i mitt hemlän men också för att vi människor runtom i Stockholms län ska kunna ta del av vår vackra skärgård. Jag skulle vilja ha en ytterligare förklaring när det gäller detta.

Överläggningen var härmed avslutad.
(Beslut fattades under 11 §.)

Ajournering

Kammaren beslutade kl. 16.55 på förslag av tredje vice talmannen att ajournera förhandlingarna till kl. 17.00 då votering skulle äga rum.

Återupptagna förhandlingar

Förhandlingarna återupptogs kl. 17.00.

JuU14 Polisfrågor

Punkt 1 (Metodutveckling för polisen, m.m.)

1. utskottet
2. res. 1 (fp, m, kd, c)

Votering:

149 för utskottet

113 för res. 1

87 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 115 s, 19 v, 13 mp, 2 -

För res. 1: 38 m, 36 fp, 23 kd, 16 c

Frånvarande: 29 s, 17 m, 12 fp, 10 kd, 9 v, 6 c, 4 mp

Punkt 6 (Renodling av polisens verksamhet, m.m.)

1. utskottet
2. res. 7 (mp)

Votering:

196 för utskottet

14 för res. 7

52 avstod

87 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 115 s, 38 m, 22 kd, 19 v, 1 mp, 1 -

För res. 7: 1 kd, 12 mp, 1 -

Avstod: 36 fp, 16 c

Frånvarande: 29 s, 17 m, 12 fp, 10 kd, 9 v, 6 c, 4 mp

Punkt 12 (Samordning av brottsbekämpande underrättelseverksamheter m.m.)

1. utskottet
2. res. 15 (fp)

Votering:

226 för utskottet

36 för res. 15

87 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 115 s, 38 m, 23 kd, 19 v, 16 c, 13 mp, 2 -

För res. 15: 36 fp

Frånvarande: 29 s, 17 m, 12 fp, 10 kd, 9 v, 6 c, 4 mp

Punkt 16 (Polisens samverkan med HBT-organisationer)

1. utskottet
2. res. 20 (v, mp)

Votering:

226 för utskottet

35 för res. 20

88 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 115 s, 38 m, 35 fp, 23 kd, 15 c

För res. 20: 19 v, 1 c, 13 mp, 2 -

Frånvarande: 29 s, 17 m, 13 fp, 10 kd, 9 v, 6 c, 4 mp

Punkt 19 (Breddad rekrytering till polisutbildningen)

1. utskottet
2. res. 23 (fp, m, kd, c)

Votering:

148 för utskottet

113 för res. 23

88 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 115 s, 19 v, 12 mp, 2 -

För res. 23: 38 m, 36 fp, 23 kd, 16 c

Frånvarande: 29 s, 17 m, 12 fp, 10 kd, 9 v, 6 c, 5 mp

Punkt 29 (Uppsägning av dömda poliser, m.m.)

1. utskottet
2. res. 32 (kd)

Votering:

239 för utskottet

23 för res. 32

87 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 115 s, 38 m, 36 fp, 19 v, 16 c, 13 mp, 2 -

För res. 32: 23 kd

Frånvarande: 29 s, 17 m, 12 fp, 10 kd, 9 v, 6 c, 4 mp

Punkt 37 (Polisens våldsanvändning, m.m.)

1. utskottet
2. res. 41 (mp)

Votering:

230 för utskottet

14 för res. 41

18 avstod

87 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:
För utskottet: 115 s, 38 m, 36 fp, 23 kd, 2 v, 16 c
För res. 41: 13 mp, 1 -
Avstod: 17 v, 1 -
Frånvarande: 29 s, 17 m, 12 fp, 10 kd, 9 v, 6 c, 4 mp

Övriga punkter

Kammaren biföll utskottets förslag.

JuU40 Rikspolisstyrelsens styrning av polismyndigheterna

Punkt 1 (Riksrevisionens styrelses framställning)

1. utskottet
2. res. 1 (fp, m, kd)
3. res. 2 (c)
Förberedande votering:
98 för res. 1
16 för res. 2
148 avstod
87 frånvarande
Kammaren biträdde res. 1.

Huvudvotering:
148 för utskottet
97 för res. 1
16 avstod
88 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 114 s, 19 v, 13 mp, 2 -
För res. 1: 38 m, 36 fp, 23 kd
Avstod: 16 c
Frånvarande: 30 s, 17 m, 12 fp, 10 kd, 9 v, 6 c, 4 mp

Punkt 2

Kammaren biföll utskottets förslag.

Punkt 3 (Parlamentarisk utredning om polisväsendet)

1. utskottet
2. res. 3 (fp)
Votering:
226 för utskottet
36 för res. 3
87 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 115 s, 38 m, 23 kd, 19 v, 16 c, 13 mp, 2 -
För res. 3: 36 fp
Frånvarande: 29 s, 17 m, 12 fp, 10 kd, 9 v, 6 c, 4 mp

JuU16 Särskild utlänningskontroll

Kammaren biföll utskottets förslag.

LU18 Företagsinteckningens förmånsrätt

Punkt 1 (Företagsinteckningens förmånsrätt)

1. utskottet

2. res. (m, fp, kd, c)

Votering:

124 för utskottet

126 för res.

2 avstod

97 frånvarande

Kammaren biföll res.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 105 s, 17 v, 2 -

För res.: 38 m, 36 fp, 23 kd, 16 c, 13 mp

Avstod: 2 v

Frånvarande: 39 s, 17 m, 12 fp, 10 kd, 9 v, 6 c, 4 mp

Punkt 2

Kammaren biföll utskottets förslag.

LU19 Äktenskap, partnerskap och samboende

Punkt 1 (Könsneutral äktenskapslagstiftning)

1. utskottet

2. res. 1 (kd)

Votering:

233 för utskottet

25 för res. 1

4 avstod

87 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 115 s, 38 m, 35 fp, 19 v, 11 c, 13 mp, 2 -

För res. 1: 1 fp, 23 kd, 1 c

Avstod: 4 c

Frånvarande: 29 s, 17 m, 12 fp, 10 kd, 9 v, 6 c, 4 mp

Louise Edlind-Friberg (fp) anmälde att hon avsett att rösta ja men markrats ha röstat nej.

Punkt 2 (Barnäktenskap och tvångsäktenskap)

1. utskottet

2. res. 2 (fp, v)

Votering:

202 för utskottet

59 för res. 2

88 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 115 s, 37 m, 22 kd, 16 c, 11 mp, 1 -

För res. 2: 1 m, 36 fp, 19 v, 2 mp, 1 -

Frånvarande: 29 s, 17 m, 12 fp, 11 kd, 9 v, 6 c, 4 mp

Punkt 3 (Ogiltigförklaring eller återgång av äktenskap)

1. utskottet
2. res. 3 (m, fp, kd, c)

Votering:

148 för utskottet

113 för res. 3

88 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 115 s, 19 v, 12 mp, 2 -

För res. 3: 38 m, 35 fp, 23 kd, 16 c, 1 mp

Frånvarande: 29 s, 17 m, 13 fp, 10 kd, 9 v, 6 c, 4 mp

Punkt 10 (Jämkning av bodelning)

1. utskottet
2. res. 8 (m, fp, kd, c)

Votering:

149 för utskottet

113 för res. 8

87 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 115 s, 19 v, 13 mp, 2 -

För res. 8: 38 m, 36 fp, 23 kd, 16 c

Frånvarande: 29 s, 17 m, 12 fp, 10 kd, 9 v, 6 c, 4 mp

Övriga punkter

Kammaren biföll utskottets förslag.

KrU13 Kulturmiljövård

Punkt 3 (Bevarande av hantverkskunnande)

1. utskottet
2. res. 2 (fp, m, kd, c)

Votering:

149 för utskottet

113 för res. 2

87 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 115 s, 19 v, 13 mp, 2 -

För res. 2: 38 m, 36 fp, 23 kd, 16 c

Frånvarande: 29 s, 17 m, 12 fp, 10 kd, 9 v, 6 c, 4 mp

Punkt 4 (Utlokalisering av RAÄ samt RAÄ:s uppdragsverksamhet)

1. utskottet
2. res. 3 (fp, m, kd)

Votering:

163 för utskottet

97 för res. 3

89 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 114 s, 19 v, 15 c, 13 mp, 2 -

För res. 3: 38 m, 36 fp, 23 kd

Frånvarande: 30 s, 17 m, 12 fp, 10 kd, 9 v, 7 c, 4 mp

Övriga punkter

Kammaren biföll utskottets förslag.

KrU19 Spel- och lotterifrågor – särskild ordning

Kammaren biföll utskottets förslag.

KrU25 Trossamfund

Kammaren biföll utskottets förslag.

SfU13 Pensionssystemet

Punkt 1 (Reformerat ATP-system)

1. utskottet

2. res. 1 (v)

Votering:

228 för utskottet

20 för res. 1

14 avstod

87 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 115 s, 38 m, 36 fp, 23 kd, 16 c

För res. 1: 19 v, 1 -

Avstod: 13 mp, 1 -

Frånvarande: 29 s, 17 m, 12 fp, 10 kd, 9 v, 6 c, 4 mp

Punkt 2 (Balansering av inkomstpension)

1. utskottet

2. res. 2 (mp, v)

Votering:

227 för utskottet

34 för res. 2

88 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 114 s, 38 m, 36 fp, 23 kd, 16 c

För res. 2: 19 v, 13 mp, 2 -

Frånvarande: 30 s, 17 m, 12 fp, 10 kd, 9 v, 6 c, 4 mp

Punkt 4 (Ekonomisk politik och pensionssystemet)

1. utskottet

2. res. 3 (m)

Votering:

224 för utskottet

37 för res. 3

88 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 115 s, 36 fp, 23 kd, 19 v, 16 c, 13 mp, 2 -

För res. 3: 37 m

Frånvarande: 29 s, 18 m, 12 fp, 10 kd, 9 v, 6 c, 4 mp

Anne Marie Brodén (m) anmälde att hon avsett att rösta nej men markerats som frånvarande.

Punkt 9 (Fonderna i premiepensionssystemet)

1. utskottet

2. res. 6 (mp, v)

Votering:

227 för utskottet

33 för res. 6

89 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 114 s, 38 m, 36 fp, 22 kd, 1 v, 16 c

För res. 6: 18 v, 13 mp, 2 -

Frånvarande: 30 s, 17 m, 12 fp, 11 kd, 9 v, 6 c, 4 mp

Ingrid Burman (v) anmälde att hon avsett att rösta nej men markerats ha röstat ja.

Övriga punkter

Kammaren biföll utskottets förslag.

11 § Beslut om ärenden som slutdebatterats vid dagens sammanträde

UbU19 Högskolan: Utbildnings- och studentfrågor (förnyad behandling)

Punkt 23 (Kårobligatoriet)

1. utskottet

2. res. 21 (fp, m, kd, c, mp)

Votering:

126 för utskottet

125 för res. 21

98 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 104 s, 1 m, 1 fp, 19 v, 1 -

För res. 21: 37 m, 35 fp, 23 kd, 16 c, 13 mp, 1 -

Frånvarande: 40 s, 17 m, 12 fp, 10 kd, 9 v, 6 c, 4 mp

Punkt 33 (Studie- och yrkesvägledning)

1. utskottet
2. res. 33 (v)

Votering:

241 för utskottet

20 för res. 33

88 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 114 s, 38 m, 36 fp, 23 kd, 16 c, 13 mp, 1 -

För res. 33: 19 v, 1 -

Frånvarande: 30 s, 17 m, 12 fp, 10 kd, 9 v, 6 c, 4 mp

Övriga punkter

Kammaren biföll utskottets förslag.

MJU17 Skogspolitik

Kammaren biföll utskottets förslag.

MJU18 Djurskydd m.m.

Punkt 7 (Pälsdjur)

1. utskottet

2. res. 10 (fp, m, kd, c)

Votering:

145 för utskottet

112 för res. 10

3 avstod

89 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 110 s, 1 fp, 19 v, 13 mp, 2 -

För res. 10: 1 s, 37 m, 35 fp, 23 kd, 16 c

Avstod: 2 s, 1 m

Frånvarande: 31 s, 17 m, 12 fp, 10 kd, 9 v, 6 c, 4 mp

Punkt 10 (Slaktkycklingar)

1. utskottet

2. res. 13 (mp, v)

Votering:

226 för utskottet

35 för res. 13

88 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 115 s, 38 m, 35 fp, 22 kd, 16 c

För res. 13: 1 fp, 1 kd, 19 v, 12 mp, 2 -

Frånvarande: 29 s, 17 m, 12 fp, 10 kd, 9 v, 6 c, 5 mp

Mikael Oscarsson (kd) anmälde att han avsett att rösta ja men markerats ha röstat nej.

MJU19 Naturvård

Punkt 6 (Stranderosion i Stockholms skärgård)

1. utskottet

2. res. 5 (m, fp, kd, c, mp)

Votering:

121 för utskottet

127 för res. 5

3 avstod

98 frånvarande

Kammaren biföll res. 5

Partvis fördelning av rösterna:

För utskottet: 104 s, 17 v

För res. 5: 38 m, 36 fp, 23 kd, 16 c, 13 mp, 1 -

Avstod: 2 v, 1 -

Frånvarande: 40 s, 17 m, 12 fp, 10 kd, 9 v, 6 c, 4 mp

Övriga punkter

Kammaren biföll utskottets förslag.

Luftfartsfrågor

12 § Luftfartsfrågor

Föredrogs

trafikutskottets betänkande 2005/06:TU11

Luftfartsfrågor.

Anf. 144 JARL LANDER (s):

Fru talman! Vi ska debattera trafikutskottets betänkande nr 11 som handlar om luftfartsfrågor. Betänkandet är framtaget efter ett antal motioner som ligger till grund för betänkandet. Det är motioner både från förra årets allmänna motionstid och från den senaste.

Betänkandet rör en mängd olika förutsättningar inom flygverksamheten. Det är konkurrensvillkor, flygtrafiktjänster, *slot*-tidssystem, flygkapaciteten i Stockholm–Mälardalen och regionala frågor med mera.

Jag förutsätter att det kommer att bli en ganska livfull debatt med många olika inriktningar. När utskottet behandlade betänkandet hade vi i åtanke att det skulle komma en transportpolitisk proposition. Det gjorde det i går. Vi fick alltså rätt i vår bedömning att vi återkommer till de här frågorna redan under våren.

Av den anledningen har vi avslagit och vi avvaktar vad propositionen säger. Jag ser med nöje fram mot den argumentation som redan nu ska föras med tanke på att vi ska återkomma till diskussionen längre fram.

Det finns ändå åtta reservationer och fyra särskilda yrkanden att föra debatt omkring. Jag avslutar min sammanfattning av detta med att säga att det ska bli en spännande debatt.

Anf. 145 CLAES ROXBERGH (mp):

Fru talman! När det gäller transportsektorn är klimatfrågan fullständigt central. Genom transportsektorn har flyget en väldigt viktig roll. Flyget är samtidigt den transportsektor som per transporterad passagerare har den högsta påverkan på klimatet. Det beror dels på utsläpp av koldioxid, dels på att man befinner sig på hög höjd.

Flygets framtida roll måste därför vara att utföra det trafikarbete som inte kan utföras med något annat transportslag. Det måste vara flygets uppgift. Den uppgiften är viktig.

Vi kommer tillbaka till den diskussionen i samband med den transportpolitiska propositionen.

I det här betänkandet vill jag bara yrka bifall till reservation 6 som handlar om Bromma. Vi menar att Bromma behövs till annat. Bromma behövs för stadsutvecklingen i Stockholm. Arlanda har kapacitet att ersätta Bromma när det gäller trafikflyget.

Det finns flera bra argument för att Bromma ska avvecklas, så jag avslutar med att yrka bifall till reservation 6.

Anf. 146 BJÖRN HAMILTON (m):

Fru talman! Jag börjar med att yrka bifall till den gemensamma borgerliga reservationen nr 1.

Jag har tidigare debatterat flygplatsituationen i Stockholmsområdet med statsrådet Messing och olika ledamöter flera gånger från denna talarstol. I en interpellationsdebatt den 8 februari förra året sade statsrådet att hon hoppades att regeringen skulle presentera sin syn på flygplatsituationen i Stockholm under år 2005. Ännu har vi inte hört något.

Vad jag har kunnat se finns det ingenting om detta i den trafikpolitiska propositionen heller. Det står bara att regeringen tänker återkomma i frågan. Tiden går och det händer ingenting.

År 2011 går avtalet om Bromma flygplats ut. Socialdemokraterna vill bygga bostäder där. Vad händer då med flyget i Stockholm? Framför allt allmänflyget är oerhört beroende av Bromma. Tullinge har lagts ned. Det tar decennier att enas om ett nytt läge för en flygplats. Socialdemokraterna både i Stockholms stad och på riksplanet sticker huvudet i sanden och blundar för realiteter. Skulle Bromma läggas ned blir Stockholm den enda huvudstad i Europa som saknar flygplats för allmänflyget.

Fru talman! Bromma flygplats behövs för tillväxten i Stockholm. Vi har en fantastisk citynära flygplats som gör det enkelt och snabbt att ta sig från centrala Stockholm till övriga Sverige och till ett antal europeiska huvudstäder. Låt oss inte slänga den tillgången på sophögen.

En annan fråga, fru talman, som regeringen segdrar är konkurrensut-sättning av flygtrafiktjänsten. Redan i slutet av 90-talet meddelade regeringen att man ville utveckla konkurrensen vad gäller flygtrafiktjänsten. Vad har hänt sedan dess? Man har visserligen tillsatt en utredning efter påstötningar men vi har fortfarande inte hört något.

Fru talman! Moderata samlingspartiet har konsekvent förespråkat en politik som innefattar en stor öppenhet för att släppa in andra intressenter som hel- eller delägare av flygplatser. I första hand gäller detta Arlanda, Landvetter och Sturup. Men en omstrukturering av den statliga verksamheten måste naturligtvis ske ansvarsfullt.

En viktig uppgift är också att värna skattebetalarnas gemensamma tillgångar. Det innebär dels att försäljningar måste anpassas efter marknadsläget så att intäkterna blir så stora som möjligt, dels att hänsyn måste tas till den marknadssituation som skapas efter en försäljning.

Passagerarflyget har återhämtat sig under det senaste året och kan väntas fortsätta öka. Därför är det viktigt att infrastrukturen för luftfarten motsvarar de framtida behoven.

En snabb titt på kartan visar vilken betydelse luftfarten har för ett så geografiskt vidsträckt land som Sverige som dessutom ligger i utkanten av Europa. Flyget knyter samman landet både nationellt och internationellt. Staten har därför ett grundläggande ansvar för att säkerställa att flygtrafikinfrastrukturen fungerar.

Vid ett antal flygplatser som staten inte äger bedrivs i dag reguljär linjefart. Det rör sig om ca 20 privat- eller kommunägda flygplatser. Eftersom dessa flygplatser har stor regional betydelse för tillgängligheten såväl nationellt som internationellt kan staten ha ett motiv för att ekonomiskt säkerställa driften.

Fru talman! Konkurrensen från lågprisflyget har lett till billigare transporter både på inrikes- och på utrikesflyget. Det är positivt att fler kan resa när det blir billigare att flyga. Därmed uppstår bättre förutsättningar för näringslivet, inte minst för turistsektorn.

Regeringens förslag om att införa en skatt på flygresor snedvrider konkurrensen inom transportsektorn och slår främst mot privatresenärer. Denna skatt ökar ungdomars, barnfamiljers och pensionärers kostnader för att besöka familj och vänner.

Fru talman! Vi moderater vill nu sträcka ut handen till Sveriges kollektivtrafikresenärer och de regerande partierna. Vi har nu beslutat att inte föreslå någon höjning av moms på kollektivtrafik. Då borde ni kunna skrota förslaget om skatt på flygresor. Detta skulle gagna tillväxten, men framför allt svenskarnas möjlighet att resa både i Sverige och utomlands.

Fru talman! Det vore väldigt trevligt om vi kunde ta i hand på det.

Anf. 147 RUNAR PATRIKSSON (fp):

Fru talman! Det är inte alla gånger jag håller med om vad Jarl Lander säger, men vi ska diskutera de här frågorna ganska snart igen. Den här natten fick vi sova med en transportpolitisk proposition under kudden. På morgonen i dag kunde vi läsa att det kommit en utredningsproposition på de frågor som vi diskuterar i dag.

Jag vill ändå att det i protokollet ska stå att Folkpartiet också har sagt att vi anser att Bromma flygplats är otroligt viktig för Stockholm. En cityflygplats i Stockholm tycker jag att vi ska få klart besked om nu så att stockholmarna vet hur man ska planera runt sin cityflygplats. Det är ett viktigt tillväxtmedel för Stockholms stad, och jag tror att det är viktigt för oss alla.

Det är kanske svårt att förstå att en glesbygdspolitiker står och säger detta. Men det är ofantligt viktigt att få med det i dagens protokoll.

Jag vill också peka på de yrkanden som vi har om de regionala flygplatserna. I den trafikpolitiska propositionen ser vi skrämmande skrivningar som gör oss oroliga.

Vi vet vad flygplatserna betyder för Hagfors, Torsby och Hemavan oavsett om det handlar om turism, järnverk eller något annat. Vi måste få samma förutsättningar för att driva företag och för att överleva runtom i Sverige. Och där kan flyget ha en oerhört viktig uppgift som vi inte får negligera. Jag har en liten känsla av att dessa frågor inte tas riktigt på allvar i den trafikpolitiska propositionen.

Jag yrkar bifall till reservation 7. Jag vill också yrka bifall till Folkpartiets egen reservation 4 just för att peka på möjligheten att "outsourca" verksamheter från de statliga verken, verksamheter som inte behöver ligga där. Det finns saker och ting som drivs via Luftfartsverket och som skulle kunna läggas ut på andra driftsformer. I denna reservation har vi från Folkpartiet påpekat att vi tycker att detta är viktigt.

Det var det som jag ville ta upp i dag och återkommer till frågan i den kommande debatten senare i vår.

Anf. 148 CLAES ROXBERGH (mp) replik:

Fru talman! Runar Patriksson, det som vi tar på allvar i den trafikpolitiska propositionen är regionalpolitiken när det gäller flygplatserna. Vi säger att det statliga stödet ska användas till de flygplatser som behöver det. Vi ska använda och koncentrera det statliga stödet till dessa flygplatser. Vi menar att de flygplatser som ligger på orter där man har eller kommer att få snabba kommunikationer med järnväg så att man kan ta sig till Stockholm på mindre än två timmar ska vi inte stödja med statliga medel. Vi ska stödja och utveckla flygplatserna på de orter där människor inte har några alternativ. Det är den kloka strategi som vi vill genomföra.

Anf. 149 RUNAR PATRIKSSON (fp) replik:

Fru talman! Det ligger något i detta när det gäller orter som ligger nära Stockholm. Men det är rätt typiskt att det är orter som ligger nära Stockholmsområdet som kommer i första hand.

Det som jag sade var att vi måste se till helheten, till hela landet.

Det står också någonting om att det finns flera flygplatser på vissa ställen. Vår oro är naturligtvis stor för Torsby–Hagfors-systemet som är så otroligt viktigt. Det ligger visserligen två flygplatser ganska nära varandra, men de har helt olika uppgifter. Den ena flygplatsen ligger på en turistort. Den andra orten har ett stort järnverk. Det finns sådana saker som är så otydliga när det gäller glesbygdens flygplatser att man inte får någon helhetsbild av det som uttrycks i den transportpolitiska propositionen. Det talas om utredningar och om nya människor som ska se på detta. Det finns ingen helhetsbild.

Vi hade väntat oss att vi nu skulle få skarpa förslag så att vi hade någonting att bemöta. Men det anser vi att vi inte fick. I all synnerhet är rädslan stor i fråga om de flygplatser som vi kallar för regionala.

Anf. 150 CLAES ROXBERGH (mp) replik:

Fru talman! Vad vi säger är att vi ska sätta in flyget i sitt sammanhang. Det betyder alltså att vi ska se på den tid som det tar för någon att ta sig till Stockholm. Om den tiden är mindre än två timmar ska staten inte stödja flygplatsen, utan stödet ska gå till dem som har längre restid

och svårare att ta sig till Stockholm. Sedan har vi sagt att detta ska utredas vidare och att man ska se över flygplatssystemet som sådant.

Men jag menar att detta innebär att vi egentligen gynnar glesbygden bättre därför att vi koncentrerar våra resurser där.

När det sedan gäller utredningar skulle jag bara vilja säga att jag har stått många gånger här i riksdagen då man har anklagat oss för att inte ha utrett saker och ting ordentligt och att det är dåligt. Den här gången har vi faktiskt ett antal förslag som vi vill ska utredas ordentligt just för att det ska bli bra förslag.

Anf. 151 RUNAR PATRIKSSON (fp) replik:

Fru talman! Det var det som förvånade oss lite grann när vi har väntat så länge på den här propositionen. Vi trodde att det var utredning som pågick. Men varje avsnitt avslutas ju med att det talas om någon form av utredning. Det kan gälla hamnar, båtar, flyg eller något annat. Det kan man fundera på.

Jag ska säga något om flyget och det som vi talade om nyss. Här kommer det en skarp skrivning om att man ska sätta en gräns någonstans med anledning av dessa två timmar. Jag har haft många debatter i dag, inte minst med folk på flygplatserna i Karlstad och Jönköping som är så viktiga för dessa glesbygdslän och deras tillväxt. Hur gör man när man ska räkna ut om det tar två timmar att resa och som tas upp i propositionen?

Det finns en stor oro på många platser runtom i Sverige som är här så stort behov av sina flygplatser. De tycker kanske att beskedet i propositionen inte är tillfredsställande.

Anf. 152 TUVE SKÅNBERG (kd):

Fru talman! Det finns ett antal gemensamma reservationer från Kristdemokraterna och övriga allianspartier. Det är reservationerna 1, 5 och 7. Jag ska koncentrera mig på reservation 5 som handlar om Bromma flygplats och yrkar bifall till den.

Kristdemokraterna har under en följd av år både här i riksdagen och lokalt i Stockholm sett Bromma flygplats som något mycket problematiskt. Vi har omvärderat detta. Vi har ändrat vårt ställningstagande eftersom vi anser att Stockholm inte klarar sig utan Bromma flygplats. Därför har vi ställt oss bakom reservation 5 där det anförs att Bromma flygplats ska finnas kvar och inte läggas ned efter 2011.

Fru talman! Hur kommer det sig att man ändrar sig? Och vad är det som har gjort att jag, som har ansvaret för denna fråga just i dag, har kommit till denna slutsats? Det har tagit mig 1 000 flygningar till och från Bromma flygplats att komma fram till detta. Det kan tyckas vara rätt långsamt. Men jag och partiet anser inte att det är möjligt att lägga ned Bromma flygplats 2011 då avtalet, som vi har hört, om Bromma flygplats går ut. Och det skulle ta decennier att få en ny flygplats som skulle ersätta den. I så fall skulle detta arbete ha påbörjats långt innan jag kom in i riksdagen 1991. Det har inte gjorts.

En flygplats som ligger mitt i en tätort som Bromma i en huvudstad som Stockholm innebär naturligtvis olägenheter. Men det gör också järnvägen med de nya snabbgående tågen som rusar förbi. Det gör också

genomfartslederna med all trafik. Men vi kan inte klara oss utan trafiken som förvisso stör både visuellt och i fråga om buller.

Men just på Bromma flygplats får inte vilka flygplan som helst landa. De plan som landar där är de mest bränslesnåla och de minst bullriga som finns tillgängliga. Om vi är ute och ser ett plan som är på väg till Bromma för att landa så hörs det inte härifrån innerstan.

Det är alltså sådana olägenheter som hör till en modern huvudstad. Det är olika trafikslag som järnvägen, med tåg som bullrar fram genom getingmidjan, och de stora tillfartslederna. Vi måste leva med det och lära oss att bygga hus och avskärma på ett sådant sätt att man kan tåla detta buller eftersom bullret naturligtvis är något viktigt. Då ska jag säga att Bromma flygplats inte är det som bullrar mest i Stockholm.

Vi har hört att vi har ont om tid i dag, och därför avslutar jag med detta.

Anf. 153 PETER PEDERSEN (v):

Fru talman! Eftersom tiden, som sagt, är knapp blir mitt anförande väldigt kort.

Jag börjar med att yrka bifall till reservation 6.

Precis som Miljöpartiet hävdar också vi att det nu är dags att ta tag i det problem som Bromma flygplats utgör och att försöka hitta alternativ. Vi ser det som ett stort problem och inte som ett slags resurs att ha en flygplats så citynära. Det skapar en rad olika problem, inte minst från miljösynpunkt, för de människor som bor i Stockholm. Vi tror att ytan skulle kunna utnyttjas till en bättre verksamhet än en flygplats.

Fru talman! När det gäller sättet att ta sig till riksdagen om man bor i Värmland kan det konstateras att det, om man som jag åker tåg, tar mer än två timmar att resa från Karlstad till Stockholm. Alltså är Karlstad flygplats inte aktuell enligt de diskussioner som ni haft. Ni var ju tveksamma till, som det hänvisats till, den transportpolitiska propositionen. Karlstad flygplats är alltså inte aktuell för att mista något stöd. I ännu högre grad gäller det till exempel Hagfors som ligger ännu längre bort. Jag tycker därför att det är en väldigt långsökt diskussion ni försöker dra igenom. Men det där får vi återkomma till. Det är ungefär 350 sidor text som vi ska diskutera lite längre fram i vår. Jag ser fram emot den diskussionen.

Anf. 154 TUVE SKÅNBERG (kd) replik:

Fru talman! Det där låter sig sägas. Eftersom vi har haft samma inställning som Peter Eriksson måste jag säga att det låter förståndigt. Men det fungerar inte i verkligheten, och verkligheten är trots allt det vi ska förhålla oss till.

Bromma är vad man kallar för en beslutsfattarflygplats. Dit kommer till exempel från Skåne – som jag sett vid tusentalet flygningar – näringslivets representanter, politiker, fackets folk, ja, alla de som är uppe i Stockholm för korta sammanträden. De är här över dagen och flyger tillbaka på eftermiddagen.

Flyget gör det möjligt för mig och 41 andra riksdagsledamöter från Skåne att komma hem, att bo i det egna valdistriktet och att träffa väljarna i stället för att tillbringa mycket mera tid här i Stockholm. Flyget gör

det helt enkelt möjligt att pendla till och från huvudstaden, och flyget knyter Skåne till huvudstaden på ett sätt som är absolut nödvändigt.

Nu med Öresundsregionen är det nödvändigt att den stora regionen knyts till Stockholm, för annars kommer Stockholm på efterkälken. Hur ser Peter Eriksson på möjligheten att över huvud taget genomföra en nedläggning av Bromma flygplats?

Anf. 155 PETER PEDERSEN (v) replik:

Fru talman! Peter Pedersen, inte Peter Eriksson, heter jag. Men jag är van vid att kallas vid fel namn så jag tar det inte så hårt.

Jag kan acceptera synsättet och tycker att det är bra att man ibland byter åsikt. Men det är trist att Kristdemokraterna har gjort det i den här frågan. Jag kan erkänna att det alltid, i varje läge, finns för och emot. För en riksdagsledamot som bor i södra Sverige eller för andra beslutshavare, som jag tror att du uttryckte det, och som ska veckopendla till Stockholm kan jag förstå att det är bra att flygplatsen finns. Men det ska vägas mot det stora flertalet stockholmare som inte dagligen utnyttjar Bromma flygplats och som inte ser den absoluta nyttan utan ser de negativa konsekvenserna.

Om de här sakerna läggs i en vågskål kan, tror vi, slutsatsen dras att Bromma flygplats kan ersättas. Dels kan trafik flyttas över till Arlanda, dels kan många som i dag tar flyget faktiskt välja andra alternativ, till exempel snabbtågstrafiken. Jag säger inte att det här är totalt oproblematiskt. Men ska man välja tycker vi att de tyngsta argumenten talar för att det är olämpligt att ha en flygplats så nära citykärnan.

Anf. 156 TUVE SKÅNBERG (kd) replik:

Fru talman! Ja, olämpligt eller inte, men titta på riskfaktorn! Flyget är det säkraste trafikslaget.

Ramlar ett flygplan ned med hundratalet passagerare ombord är det naturligtvis en katastrof, men så sker inte och har inte skett i modern tid i Sverige med den säkerhet vi har. Flyget är alltså ett oerhört tryggt trafikslag.

Bullrigt – ja, det går inte att höra från innerstaden när Malmö Aviationsplan landar.

Utsläpp – ja, det är bara de bränslesnåla planen som får landa på och lyfta från Bromma.

Och när det gäller möjligheterna att hålla ihop Sverige, framför allt att hålla ihop Skåne-regionen med Stockholm, är Bromma omistligt.

Stockholmarna, som förvisso lider av sin järnväg, sin trafik på vägarna och sitt flyg, har ändå en fördel av att det är någonting som verksamt bidrar till att Stockholm är en motor i svensk ekonomi och för övrigt i hela Norden.

Jag tror att det är viktigt att just de här beslutsfattarna snabbt och enkelt kan komma upp till Stockholm så att vi inte avlövas. Hur roligt vore det att styras från Köpenhamn, Peter Pedersen?

Anf. 157 PETER PEDERSEN (v) replik:

Fru talman! Jag skäms inte det minsta för att säga att jag i det här fallet tycker att allmänintresset går före egenintresset. Oavsett om det gäller

flygplatsfrågor eller om det gäller järnvägsfrågor måste man ibland mer se till allmänintresset än till det egna intresset.

Med den argumentation som Tuve Skånberg för Kristdemokraternas del har och med förklaringen om att man har bytt åsikt går det inte riktigt att veta om det är själva sakfrågan som har gjort att Kristdemokraterna bytt åsikt eller om detta är ytterligare ett exempel på att man måste visa sammanhållning på allianssidan även i den här frågan. Om det är så tycker jag att det är trist.

För att fatta mig kort: Allmänintresset väger för oss tyngre. Jag kan dock se en del av de problem som Kristdemokraterna har anfört. Vi tror att det går att lyfta över en massa till andra flygplatser och till andra trafikslag.

Anf. 158 STAFFAN DANIELSSON (c):

Fru talman! Jag vill inleda mitt korta anförande med att slå fast att flyget är en bransch med stora utmaningar framför sig – liksom alla branscher inom transportområdet.

Centerpartiet vill forma framtidens transportsystem så att de olika transportslagen kompletterar varandra och tillsammans kan utgöra en helhet som kan bidra till att skapa goda förutsättningar för utveckling i hela vårt land.

Visst är transporter, inte minst flyget, miljöbelastande. Men bra transporter är oundgängliga i en närmare värld. Inriktningen måste därför vara insatser på olika plan för att minska de negativa miljöpåverkningarna, självfallet för varje transportslag.

Staten ska ta ett ansvar för infrastrukturen på transportområdet även om vi i högre grad än hittills också kan, och ska, utnyttja kraften i privatiseringar och upphandling. Det är positivt med ett statligt driftsbidrag till de icke-statliga flygplatserna samtidigt som man bör släppa in fler aktörer på de större flygplatserna genom delprivatiseringar.

Den transportpolitiska propositionen kom till slut. Vi kommer snart att få behandla flera av de här flyganknutna frågorna igen. Centerpartiet har i några reservationer i detta betänkande tillsammans med övriga borgerliga partier markerat sin principiella inställning till värdet av ytterligare reformer för ökad konkurrens inom luftfarten och till vikten av att slå vakt om och ge rimliga förutsättningar för de regionala flygplatserna.

Vidare är vi positiva till fler aktörer för marknaden för flygledning, det vill säga flygtrafiktjänster, och ser fram emot resultatet av det uppdrag som Luftfartsstyrelsen har.

På många håll i världen privatiseras eller delprivatiseras flygplatser, vilket visar att det är en möjlig handlingsväg. I England är de sju största flygplatserna nu helt privatägda. Exempel på flygplatser med blandat ägande är Kastrup i Köpenhamn samt flygplatserna i Wien och Düsseldorf, och Skavsta är ett fungerande svenskt exempel på detta.

Av de 15 statliga flygplatserna skulle till exempel Arlanda, Landvetter och Sturup kunna lämna sig för en delprivatisering, vilket skulle kunna frigöra kapital till andra satsningar inom området. Samtidigt är det viktigt att betona att staten genom Luftfartsverket har ett viktigt ansvar för att hålla samman landet så att de regionala flygplatserna kan fortleva och utvecklas.

Slutligen ska jag säga några ord om Bromma flygplats, som ligger mitt i Storstockholm med bostadsområden runtomkring. Den belastar människor och miljö genom buller och utsläpp samtidigt som konsekvenserna av en, får vi alla hoppas, *eventuell* olycka blir extra stora. Det finns därför uppenbara skäl för att avveckla Bromma flygplats då nuvarande avtal löper ut. Brommaflygets framtid är dock främst en regional och lokal fråga och bör i första hand avgöras på den nivån.

Jag yrkar bifall till reservation 7.

Anf. 159 KRISTER ÖRNFJÄDER (s):

Fru talman! Vår debatt i dag i denna del handlar om luftfart, en debatt som kommer att påminna väldigt mycket om den debatt vi hade i samma ärende för snart ett år sedan, nämligen i april 2005. Svaren till många motionärer är därför i stor utsträckning liknande de svar som lämnades då.

Det ska inte uppfattas som att utskottet är ointresserat av motionärernas uppfattningar och engagemang. Tvärtom, vi förstår av de många motioner och yrkanden som kommit in att luftfarten engagerar många ledamöter och medborgare i vårt avlånga land och att vi här i dag kan avläsa det på detta sätt.

Jag vill därför inledningsvis klargöra att vi från Socialdemokraternas sida delar motionärernas syn på att vi ska ha en väl fungerade luftfart.

Fru talman! Jag vill nu kommentera ett antal områden och motioner som vi behandlar i detta betänkande. Vi socialdemokrater ser luftfarten som en viktig del i vår kollektivtrafik, som är uppbyggd för att tillgodose transportbehoven i Sverige. Vi vill därför att det även i framtiden ska vara så att staten har ett ansvar för en väl fungerande luftfartsmarknad i Sverige.

Vidare vill vi att luftfartens infrastruktur ska betraktas som ett sammanhållet system där en resultatutjämnning sker mellan de få flygplatser som ger vinst och de många som betraktade var och en för sig går med förlust.

När det gäller hur flygtrafiktjänsten ska organiseras utreds frågan, och vi vill därför avvakta denna utrednings resultat innan slutlig ställning tas.

Fru talman! När man läser betänkandet kan man konstatera att under alla rubriker utom en finns det reservationer. Den rubrik där hela utskottet står bakom skrivningen är Slottider. För dem som eventuellt inte vet vad "slot" står för kan jag tala om att det är en förkortning för regelsystemet som styr start och landning på våra flygplatser. Här är hela utskottet överens om att det är angeläget att frågan får en snar lösning inom ramen för EG:s regelsystem och att i det fortsatta arbetet borde trängselprissättning samt handel och ett eventuellt auktionsförfarande prövas och konsekvenserna belysas.

Fru talman! Bland motionerna finns det förslag om att Luftfartsverket ska privatiseras. Denna fråga har varit aktuell i riksdagens behandling under flera år. Socialdemokraterna tillsammans med majoriteten i utskottet anser att sedan luftfarten delats upp i två delar – Luftfartsverket som affärsverk och Luftfartsstyrelsen som myndighet – ser vi inte att det är motiverat med en privatisering.

Fru talman! Jag vill avsluta mitt anförande med att kommentera de ställningstaganden som vi gjort i frågor som berör flygplatskapaciteten i Stockholm–Mälardalsområdet och regionala flygplatser. Det är inom dessa områden som vi tydligast kan konstatera det stora engagemang som jag nämnde inledningsvis. Detta kan väl anses som självklart, kan man tycka. Det är just där som vi tydligast kan se det stora behov som man upplever lokalt och regionalt när det gäller bra kommunikationer. Flyget har en viktig roll.

Vi anser därför från Socialdemokraternas sida att när det gäller Stockholm måste landets huvudstad tillförsäkras goda flygförbindelser, och Arlanda måste som nav i det svenska flygplatssystemet fylla sin funktion. Vidare anser vi att dessa frågor måste få en långsiktig lösning, inte minst mot bakgrund av att avtalet om Bromma flygplats går mot sitt slut.

När det gäller de regionala flygplatserna förstår vi socialdemokrater det stora engagemang som visas i de motioner som trafikutskottet behandlat. Vi anser, som jag inledningsvis nämnde, att det ska vara ett sammanhållet system av flygplatser och vill därför att strukturen av flygplatser diskuteras i ett sammanhang.

Fru talman! Jag vill härmed yrka bifall till utskottets förslag och avslag på reservationerna.

Anf. 160 BJÖRN HAMILTON (m) replik:

Fru talman! Jag skulle först vilja diskutera min utsträckt hand, Kristers. Det är inte alltid vi vill skaka hand med varandra, men nu tycker jag att vi skulle kunna göra det. Jag tycker att om vi nu gör det bra för kollektivtrafikresenärerna från vår sida genom att inte höja momsens för kollektivtrafikresor, borde du åtminstone säga här att du ska försöka övertyga dina vänner i skatteutskottet om att ni kastar förslaget om flygskatter på sophögen. Vad säger du om det?

Anf. 161 KRISTER ÖRNFJÄDER (s) replik:

Fru talman! Jag är glad att man från Moderaternas och därmed alliansens sida inte tänker arbeta för en höjning av den här momsens. Den skulle kosta ganska mycket pengar, eftersom den drabbar i alla led.

Tyvärr kan jag inte säga det du begär därför att jag inte äger frågan. Du får prata med dina kamrater och mina kamrater i skatteutskottet.

Anf. 162 BJÖRN HAMILTON (m) replik:

Fru talman! Men ni umgås med varandra, och jag tror att de lyssnar mer på dig än vad de skulle lyssna på mig. Därför vädjar jag till dig.

Jag ska ta upp en annan sak, och det är naturligtvis härliga Bromma, som jag tycker är viktig. Jag vill från dig som socialdemokrat få höra hur ni tänker. Det är fyra år nu innan avtalet går ut. Ni vill bygga bostäder där, har jag förstått. Stockholms socialdemokrater har i alla fall sagt det. Det finns alltså ingen ersättningsflygplats som är planerad. Det tar minst tio år att få fram en ersättningsflygplats i Stockholm. Vart ska allmänflyget ta vägen? Det kan inte vara på Arlanda därför att det inte passar in i det trafiksystem som är på Arlanda. Ska det hamna i Västerås eller Skavsta? Hur har ni tänkt det här?

Ni kan inte bara skjuta frågan framför er, den måste lösas. Likadant är det med flygtrafikjänsten. År 1999 var det utpekat här, och nu är det 2006. Det har tagit sex sju år för att tillsätta en utredning, och det efter påtalande dels från aktörer på marknaden, dels från riksdagen.

Hur tänker ni hantera de här sakerna? Det är viktiga saker, och det är framför allt viktigt för tillväxten i landet och vad gäller Bromma för Stockholmsregionen.

Anf. 163 KRISTER ÖRNFJÄDER (s) replik:

Fru talman! Det finns ingen ren socialdemokratisk linje i den här frågan. Men om du frågar efter min egen åsikt i denna fråga är det på det sättet att jag tillhör dem som anser att vi skulle ha undersökt alternativet en ny flygplats på Söder som ett alternativ till en eventuell nedläggning av Bromma.

Anf. 164 STAFFAN DANIELSSON (c) replik:

Fru talman! Det aviseras ett förslag om att driftbidraget ska dras in för flygplatser som ligger inom ungefär 25 mils radie från Bromma. Motivet är att det finns andra interregionala möjligheter att ta sig till Arlanda. Det är säkert riktigt. Samtidigt är 25 mil en avsevärd sträcka. Arlanda är kanske ändå inte världens och jordens mittpunkt, utan det finns önskemål från regionen att även kunna dra sig ut till kontinenten och kanske inte flyga via Arlanda utan flyga direkt, till exempel från Linköping, där jag stammar ifrån.

Stockholmsregionen har en mycket riklig och god tillgång till det förnämliga transportnätet ute i världen. Även för Östgötaregionen och andra regioner är det visst viktigt att kunna ta sig till Arlanda, men det är också viktigt att kunna ta sig ut i världen. Nu stängs den möjligheten. Jag kan förstå resonemanget. Vi är överens om att de regionala flygplatserna utan alternativ och längre bort är nr 1, men borde inte någon skärv kunna utgå även till regioner som har behov av en snabb direktförbindelse med kontinenten så att man inte nödvändigtvis först behöver åka tåg till Arlanda?

Anf. 165 KRISTER ÖRNFJÄDER (s) replik:

Fru talman! Till att börja med kan vi konstatera att diskussionen inte handlar om 25 mil. Diskussionen handlar om huruvida man har ett alternativt sätt att transportera sig på. Det tydligaste exemplet på det är Gotland. Det ligger inom den ramen. Men man klarar inte det ändå på norra Gotland på grund av att det finns andra saker som är avgörande för deras möjlighet att kunna transportera sig. Det är klart att det ska finnas tillgång till bra kommunikationer. Det är förutsättningen, och det har man ju också sagt.

Nu gör man någonting som jag tycker att man skulle ha gjort för länge sedan. Man tittar över de samlade resurserna. Jag tycker att vi också har haft ett annat problem när vi har planerat för transporter i Sverige, och det har varit att staten på vissa ställen har engagerat sig både när gäller vägar, järnvägar och flyg, och kanske även hamnar, men på andra ställen har inte pengarna räckt till någonting. Nu kan man ändå ta ett helhetsgrepp och titta över transportbehovet, och då menar jag för alla i hela Sverige, och göra en fördelning av de statliga resurserna som är så rättvis, om man kan använda det uttrycket, som möjligt.

Sedan vet vi att det också sker en infrastruktursatsning lokalt, regionalt och även privat. Men den ska inte vi besluta om här i riksdagen.

Prot. 2005/06:93
23 mars

Anf. 166 STAFFAN DANIELSSON (c) replik:

Fru talman! Vi får fundera över om det ska vara utestängt från något visst stöd för kontinentala förbindelser även om man råkar ligga inom den här tvåtimmarsgränsen.

Sedan tycker jag också att det är bra att det tas ett helhetsgrepp på flygfrågan och att vi får fundera djupare på den. Det finns även intressanta tankar om att det är en poäng om framtidens flygplatser samlokaliseras sig med andra transportslag som tåg och så vidare. När det gäller Linköping finns det ju spännande scenarier och visioner. Det ligger väldigt centralt med Europabanan och flygplatsen. Om den här vägen med driftbidrag skulle stängas – nu får vi se hur det blir – kan man kanske hoppas att det kan bli stimulanser om man hittar andra framtidslösningar i stället.

Anf. 167 KRISTER ÖRNFJÄDER (s) replik:

Fru talman! Det är riktigt. Jag kan hålla med om mycket av det som sägs i det sista inlägget. Vi kan ta Linköping som ett sådant exempel. Man har idéer om hur man ska kunna utveckla den verksamheten för att bli den regionens flygplats och tillgodose de behoven.

Man jag tycker också att vi bör lyfta blicken och titta på hur vi planerar för transporter i hela Sverige. Hur planerar de som har flygplatser själva för vilka som de ska tillgodose? När man gör det uppstår en väldigt intressant karta på många håll. Den kartan kan man ha nytta av när man planerar, men man kan också använda den lite grann till självrannsakan. Vilka grupper ska man tillgodose?

Det vi försöker göra nu, med hjälp av de beslut som vi så småningom förhoppningsvis kommer att fatta, är att vi vill göra klart för oss vad det är för någonting som vi ska ha och som vi har behov av. Utifrån det ska vi fatta ett beslut, och utifrån det beslutet ska vi också ta ett ansvar.

Jag tror att det kan bli bra, men det innebär inte att vi låter saker och ting vara vid det de är. Vi ska bygga upp ett system som tillgodoser framtidens behov, och vi ska ha pengar till det.

Överläggningen var härmed avslutad.
(Beslut skulle fattas den 29 mars.)

13 § Bordläggning

Anmälades och bordlades

Motioner

med anledning av prop. 2005/06:123 En modernare kriminalvårdslag

2005/06:Ju28 av Beatrice Ask m.fl. (m)

2005/06:Ju29 av Johan Linander m.fl. (c)

2005/06:Ju30 av Karin Granbom m.fl. (fp)

2005/06:Ju31 av Peter Althin m.fl. (kd)

Luffartsfrågor

14 § Anmälan om interpellationer

Anmäldes att följande interpellationer framställdes

den 23 mars

2005/06:322 av *Anders Ygeman* (s) till statsrådet Jens Orback
Demokratiska mötesplatser

2005/06:323 av *Erling Wälivaara* (kd) till försvarsminister Leni Björklund
Försvarsmaktens subarktiska förmåga

Interpellationerna redovisas i bilaga som fogats till riksdagens snabbprotokoll tisdagen den 28 mars.

15 § Anmälan om frågor för skriftliga svar

Anmäldes att följande frågor för skriftliga svar framställdes

den 23 mars

2005/06:1269 av *Annelie Enochson* (kd) till vice statsminister och utrikesminister Bosse Ringholm
Sahrawibarnen på Kuba

2005/06:1270 av *Jan-Olof Larsson* (s) till jordbruksminister Ann-Christin Nykvist
Yrkesfiskaravdrag

2005/06:1271 av *Annelie Enochson* (kd) till försvarsminister Leni Björklund
Göteborgsmusiken

2005/06:1272 av *Ronny Olander* (s) till statsrådet Sven-Erik Österberg
Utlandsfödda företagares möjligheter att få lån och krediter

2005/06:1273 av *Luciano Astudillo* (s) till justitieminister Thomas Bodström
Engagemang mot brottslighet

2005/06:1274 av *Marietta de Pourbaix-Lundin* (m) till justitieminister Thomas Bodström

Återköp av tidigare militär mark

2005/06:1275 av *Kerstin Andersson* (s) till jordbruksminister Ann-Christin Nykvist
Smuggling av hundar

2005/06:1276 av *Anne-Marie Ekström* (fp) till statsrådet Barbro Holmberg
Lagstiftning om uppehållstillstånd för *trafficking*-offer

2005/06:1277 av *Magdalena Andersson* (m) till justitieminister Thomas Bodström
Översyn av sekretesslagen

2005/06:1278 av *Sverker Thorén* (fp) till statsrådet Ulrica Messing

Illegalt timmer

2005/06:1279 av *Johnny Gylling* (kd) till statsrådet Ulrica Messing
Försening av trafikskolornas alkoholutbildning
2005/06:1280 av *Bertil Kjellberg* (m) till statsrådet Ulrica Messing
Satsningen på E 14
2005/06:1281 av *Henrik von Sydow* (m) till utbildnings- och kulturminister Leif Pagrotsky
Presstöd som partistöd
2005/06:1282 av *Lars-Ivar Ericson* (c) till försvarsminister Leni Björklund
Själv mord bland värnpliktiga
2005/06:1283 av *Allan Widman* (fp) till försvarsminister Leni Björklund
Utlandsstyrkans befogenheter att överlämna gripna
2005/06:1284 av andre vice talman *Kerstin Heinemann* (fp) till justitiedepartementets chef Thomas Bodström
Våld och brott mot funktionshindrade
2005/06:1285 av *Lennart Fremling* (fp) till statsrådet Lena Sommestad
Utsläppsrätter i klimatpolitiken
2005/06:1286 av *Annelie Enochson* (kd) till vice statsminister och utrikesminister Bosse Ringholm
Konvertiter i Afghanistan
2005/06:1287 av *Holger Gustafsson* (kd) till statsrådet Ulrica Messing
Avstängda vägar i Skaraborg

Frågorna redovisas i bilaga som fogats till riksdagens snabbprotokoll tisdagen den 28 mars.

16 § Kammaren åtskildes kl. 18.14.

Förhandlingarna leddes
av talmannen från sammanträdets början till ajourneringen kl. 13.30,
av förste vice talmannen därefter till och med 8 § anf. 112 (delvis),
av tredje vice talmannen därefter till ajourneringen kl. 16.55,
av förste vice talmannen därefter till och med 11 § och
av tredje vice talmannen därefter till sammanträdets slut.

Vid protokollet

LISBET HANSING ENGSTRÖM

/Monica Gustafson

Innehållsförteckning

1 § Justering av protokoll	1
2 § Särskild debatt om ungdomsarbetslösheten	1
Anf. 1 Statsrådet HANS KARLSSON (s)	1
Anf. 2 ANDERS G HÖGMARK (m)	2
Anf. 3 AXEL DARVIK (fp)	4
Anf. 4 STEFAN ATTEFALL (kd)	5
Anf. 5 CAMILLA SKÖLD JANSSON (v)	7
Anf. 6 MAUD OLOFSSON (c)	8
Anf. 7 ULF HOLM (mp)	10
Anf. 8 Statsrådet HANS KARLSSON (s)	12
Anf. 9 ANDERS G HÖGMARK (m)	12
Anf. 10 AXEL DARVIK (fp)	14
Anf. 11 STEFAN ATTEFALL (kd)	15
Anf. 12 CAMILLA SKÖLD JANSSON (v)	15
Anf. 13 MAUD OLOFSSON (c)	16
Anf. 14 ULF HOLM (mp)	17
Anf. 15 Statsrådet HANS KARLSSON (s)	18
Anf. 16 ANDERS G HÖGMARK (m)	19
Anf. 17 AXEL DARVIK (fp)	20
Anf. 18 STEFAN ATTEFALL (kd)	20
Anf. 19 CAMILLA SKÖLD JANSSON (v)	21
Anf. 20 MAUD OLOFSSON (c)	21
Anf. 21 ULF HOLM (mp)	22
3 § Anmälan om fördröjda svar på interpellationer	23
4 § Hänvisning av ärenden till utskott	24
Ajournering	24
Återupptagna förhandlingar	25
5 § Frågestund	25
Anf. 22 FÖRSTE VICE TALMANNEN	25
<i>Kvalitetsbedömning av skolor</i>	<i>25</i>
Anf. 23 STEN TOLGFORS (m)	25
Anf. 24 Statsrådet IBRAHIM BAYLAN (s)	25
Anf. 25 STEN TOLGFORS (m)	26
Anf. 26 Statsrådet IBRAHIM BAYLAN (s)	26
<i>Jämställdhetspakt i EU</i>	<i>26</i>
Anf. 27 HILLEVI LARSSON (s)	26
Anf. 28 Vice statsminister och utrikesminister BOSSE RINGHOLM (s)	27
Anf. 29 HILLEVI LARSSON (s)	27
Anf. 30 Vice statsminister och utrikesminister BOSSE RINGHOLM (s)	27
<i>Kubapolitiken</i>	<i>28</i>
Anf. 31 ERIK ULLENHAG (fp)	28
Anf. 32 Vice statsminister och utrikesminister BOSSE RINGHOLM (s)	28

Anf. 33 ERIK ULLENHAG (fp).....	28
Anf. 34 Vice statsminister och utrikesminister BOSSE RINGHOLM (s)	29
<i>Minkuppfödningen</i>	29
Anf. 35 LARS-IVAR ERICSON (c)	29
Anf. 36 Jordbruksminister ANN-CHRISTIN NYKVIST (s)	30
Anf. 37 LARS-IVAR ERICSON (c)	30
Anf. 38 Jordbruksminister ANN-CHRISTIN NYKVIST (s)	30
<i>Ordningsregler i skolan</i>	31
Anf. 39 INGER DAVIDSON (kd)	31
Anf. 40 Statsrådet IBRAHIM BAYLAN (s)	31
Anf. 41 INGER DAVIDSON (kd)	31
Anf. 42 Statsrådet IBRAHIM BAYLAN (s)	31
<i>Regionalpolitiska åtgärder</i>	32
Anf. 43 OWE HELLBERG (v)	32
Anf. 44 Statsrådet ULRICA MESSING (s)	32
Anf. 45 OWE HELLBERG (v)	32
Anf. 46 Statsrådet ULRICA MESSING (s)	32
<i>Definitionen av förvärvsarbete</i>	33
Anf. 47 CARL-AXEL ROSLUND (m)	33
Anf. 48 Vice statsminister och utrikesminister BOSSE RINGHOLM (s)	33
Anf. 49 CARL-AXEL ROSLUND (m)	34
Anf. 50 Vice statsminister och utrikesminister BOSSE RINGHOLM (s)	34
<i>Segregationen i skolan</i>	34
Anf. 51 NILS-ERIK SÖDERQVIST (s)	34
Anf. 52 Statsrådet IBRAHIM BAYLAN (s)	34
Anf. 53 NILS-ERIK SÖDERQVIST (s)	35
Anf. 54 Statsrådet IBRAHIM BAYLAN (s)	35
<i>Företagandet</i>	35
Anf. 55 MARIA LARSSON (kd)	35
Anf. 56 Näringsminister THOMAS ÖSTROS (s)	35
Anf. 57 MARIA LARSSON (kd)	36
Anf. 58 Näringsminister THOMAS ÖSTROS (s)	36
<i>Skolpolitiken</i>	36
Anf. 59 LENNART GUSTAVSSON (v)	36
Anf. 60 Statsrådet IBRAHIM BAYLAN (s)	37
Anf. 61 LENNART GUSTAVSSON (v)	37
Anf. 62 Statsrådet IBRAHIM BAYLAN (s)	37
<i>Infrastrukturen i glesbygd</i>	38
Anf. 63 CECILIA WIDEGREN (m)	38
Anf. 64 Statsrådet ULRICA MESSING (s)	38
Anf. 65 CECILIA WIDEGREN (m)	38
Anf. 66 Statsrådet ULRICA MESSING (s)	39
<i>Särskild skatt på alkohol</i>	39

Anf. 67 GABRIEL ROMANUS (fp)	39
Anf. 68 Vice statsminister och utrikesminister BOSSE RINGHOLM (s).....	39
Anf. 69 GABRIEL ROMANUS (fp)	40
Anf. 70 Vice statsminister och utrikesminister BOSSE RINGHOLM (s).....	40
<i>Nya jobb i turistsektorn</i>	40
Anf. 71 LARS LINDÉN (kd).....	40
Anf. 72 Statsrådet ULRICA MESSING (s)	40
Anf. 73 LARS LINDÉN (kd).....	41
Anf. 74 Statsrådet ULRICA MESSING (s)	41
<i>Utbyggnaden av E 4 Enånger–Hudiksvall</i>	42
Anf. 75 SVEN BERGSTRÖM (c)	42
Anf. 76 Statsrådet ULRICA MESSING (s)	42
<i>Ordningsregler i skolan</i>	42
Anf. 77 ULF NILSSON (fp)	42
Anf. 78 Statsrådet IBRAHIM BAYLAN (s).....	43
Anf. 79 ULF NILSSON (fp)	43
Anf. 80 Statsrådet IBRAHIM BAYLAN (s).....	43
Anf. 81 FÖRSTE VICE TALMANNEN	44
<i>Följdfråga: Utbyggnaden av E 4 Enånger–Hudiksvall</i>	44
Anf. 82 SVEN BERGSTRÖM (c)	44
Anf. 83 Statsrådet ULRICA MESSING (s)	44
<i>Minkuppfödningen</i>	44
Anf. 84 JEPPE JOHNSSON (m).....	44
Anf. 85 Jordbruksminister ANN-CHRISTIN NYKVIST (s).....	45
Anf. 86 JEPPE JOHNSSON (m).....	45
Anf. 87 Jordbruksminister ANN-CHRISTIN NYKVIST (s).....	45
Anf. 88 FÖRSTE VICE TALMANNEN	45
6 § Högsolan: Utbildnings- och studentfrågor	46
Utbildningsutskottets betänkande 2005/06:UbU19.....	46
Anf. 89 PETER DANIELSSON (m).....	46
Anf. 90 AXEL DARVIK (fp)	46
Anf. 91 INGER DAVIDSON (kd).....	46
Anf. 92 LENNART GUSTAVSSON (v).....	46
Anf. 93 HÅKAN LARSSON (c).....	46
Anf. 94 MIKAELA VALTERSSON (mp).....	46
Anf. 95 MAJLÉNE WESTERLUND PANKE (s)	47
Anf. 96 LENNART HEDQUIST (m)	47
Anf. 97 AXEL DARVIK (fp) replik	48
Anf. 98 LENNART HEDQUIST (m) replik	48
Anf. 99 AXEL DARVIK (fp) replik	49
Anf. 100 LENNART HEDQUIST (m) replik	49
Anf. 101 CECILIA WIKSTRÖM (fp)	49
(Beslut fattades under 11 §.)	50
7 § Skogspolitik	50

Miljö- och jordbruksutskottets betänkande 2005/06:MJU17	50
(Beslut fattades under 11 §.).....	50
8 § Djurskydd m.m.	50
Miljö- och jordbruksutskottets betänkande 2005/06:MJU18	50
Anf. 102 RUNE BERGLUND (s)	50
Anf. 103 CECILIA WIDEGREN (m)	51
Anf. 104 MARIE WAHLGREN (fp)	52
Anf. 105 DAN KIHLESTRÖM (kd)	54
Anf. 106 SVEN-ERIK SJÖSTRAND (v).....	55
Anf. 107 CECILIA WIDEGREN (m) replik	57
Anf. 108 SVEN-ERIK SJÖSTRAND (v) replik	57
Anf. 109 CECILIA WIDEGREN (m) replik	57
Anf. 110 SVEN-ERIK SJÖSTRAND (v) replik	57
Anf. 111 JAN ANDERSSON (c)	57
Anf. 112 ÅSA DOMEIJ (mp).....	58
Anf. 113 CECILIA WIDEGREN (m) replik	60
Anf. 114 ÅSA DOMEIJ (mp) replik	60
Anf. 115 CECILIA WIDEGREN (m) replik	61
Anf. 116 ÅSA DOMEIJ (mp) replik	61
Anf. 117 MARIE WAHLGREN (fp) replik	61
Anf. 118 ÅSA DOMEIJ (mp) replik	61
Anf. 119 MARIE WAHLGREN (fp) replik	61
Anf. 120 ÅSA DOMEIJ (mp) replik	62
Anf. 121 ROLF LINDÉN (s).....	62
Anf. 122 JAN ANDERSSON (c) replik	64
Anf. 123 ROLF LINDÉN (s) replik	64
Anf. 124 JAN ANDERSSON (c) replik	64
Anf. 125 ROLF LINDÉN (s) replik	64
Anf. 126 CECILIA WIDEGREN (m) replik	64
Anf. 127 ROLF LINDÉN (s) replik	64
Anf. 128 CECILIA WIDEGREN (m) replik	65
Anf. 129 ROLF LINDÉN (s) replik	65
Anf. 130 MARIE WAHLGREN (fp) replik	65
Anf. 131 ROLF LINDÉN (s) replik	66
Anf. 132 MARIE WAHLGREN (fp) replik	66
Anf. 133 ROLF LINDÉN (s) replik	66
Anf. 134 JEPPE JOHNSSON (m).....	66
Anf. 135 LARS-IVAR ERICSON (c)	68
Anf. 136 SOLVEIG HELLQUIST (fp).....	68
(Beslut fattades under 11 §.).....	69
9 § Naturvård	69
Miljö- och jordbruksutskottets betänkande 2005/06:MJU19	69
Anf. 137 MARIE WAHLGREN (fp)	69
Anf. 138 CARINA OHLSSON (s)	70
Anf. 139 MARIE WAHLGREN (fp) replik	71
Anf. 140 CARINA OHLSSON (s) replik	72
Anf. 141 MARIE WAHLGREN (fp) replik	72
Anf. 142 CARINA OHLSSON (s) replik	72

Anf. 143 MARYAM YAZDANFAR (s).....	73
(Beslut fattades under 11 §.)	73
Ajournering.....	73
Återupptagna förhandlingar	73
10 § Beslut om ärenden som slutdebatterats den 22 mars	74
JuU14 Polisfrågor.....	74
JuU40 Rikspolisstyrelsens styrning av polismyndigheterna	76
JuU16 Särskild utlänningskontroll	76
LU18 Företagsinteckningens förmånsrätt	77
LU19 Äktenskap, partnerskap och samboende	77
KrU13 Kulturmiljövård.....	78
KrU19 Spel- och lotterifrågor – särskild ordning.....	79
KrU25 Trossamfund.....	79
SfU13 Pensionssystemet	79
11 § Beslut om ärenden som slutdebatterats vid dagens sammanträde.....	80
UbU19 Högskolan: Utbildnings- och studentfrågor (förnyad behandling).....	80
MJU17 Skogspolitik.....	81
MJU18 Djurskydd m.m.....	81
MJU19 Naturvård.....	82
12 § Luftfartsfrågor.....	82
Trafikutskottets betänkande 2005/06:TU11	82
Anf. 144 JARL LANDER (s).....	82
Anf. 145 CLAES ROXBERGH (mp)	83
Anf. 146 BJÖRN HAMILTON (m).....	83
Anf. 147 RUNAR PATRIKSSON (fp)	84
Anf. 148 CLAES ROXBERGH (mp) replik	85
Anf. 149 RUNAR PATRIKSSON (fp) replik.....	85
Anf. 150 CLAES ROXBERGH (mp) replik	85
Anf. 151 RUNAR PATRIKSSON (fp) replik.....	86
Anf. 152 TUVE SKÅNBERG (kd).....	86
Anf. 153 PETER PEDERSEN (v).....	87
Anf. 154 TUVE SKÅNBERG (kd) replik.....	87
Anf. 155 PETER PEDERSEN (v) replik	88
Anf. 156 TUVE SKÅNBERG (kd) replik.....	88
Anf. 157 PETER PEDERSEN (v) replik	88
Anf. 158 STAFFAN DANIELSSON (c).....	89
Anf. 159 KRISTER ÖRNFJÄDER (s).....	90
Anf. 160 BJÖRN HAMILTON (m) replik.....	91
Anf. 161 KRISTER ÖRNFJÄDER (s) replik.....	91
Anf. 162 BJÖRN HAMILTON (m) replik.....	91
Anf. 163 KRISTER ÖRNFJÄDER (s) replik.....	92
Anf. 164 STAFFAN DANIELSSON (c) replik	92
Anf. 165 KRISTER ÖRNFJÄDER (s) replik.....	92
Anf. 166 STAFFAN DANIELSSON (c) replik	93
Anf. 167 KRISTER ÖRNFJÄDER (s) replik.....	93
(Beslut skulle fattas den 29 mars.)	93

13 § Bordläggning.....	93	Prot. 2005/06:93
14 § Anmälan om interpellationer.....	94	23 mars
15 § Anmälan om frågor för skriftliga svar.....	94	<hr/>
16 § Kammaren åtskildes kl. 18.14.....	95	

Elanders Gotab, Stockholm 2006